

SUONENJOEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2019

**TOIMINTA- JA TALOUS-
SUUNNITELMA 2019 – 2021**

Kaupunginvaltuusto 17.12.2018 § 36

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 YLEISPERUSTELUT
 - 1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPIS-
TEET
 - 1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIIKKA
 - 1.2.1 Kunnan sijainti ja alue
 - 1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne
 - 1.2.3 Väestö
 - 1.2.4 Työpaikat
 - 1.2.5 Työttömyys
 - 1.2.6 Asuminen
- 2 VUODEN 2019 JA VUOSIEN 2019- 2021 TALOUSSUUNNITELMAN PE-
RUSTELUT
 - 2.1 JULKISEN TALOUDEN KEHITYS
 - 2.2 TALOUSARVION SÄÄNNÖSPOHJA
 - 2.2.1 Talousarvion sitovuus
 - 2.2.2 Kustannuslaskennalliset erät
 - 2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut
- 3 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN
- 4 TALOUSARVIO VUODELLE 2019
- 5 KÄYTTÖTALOUSOSA
- 6 INVESTOINTIOSA
- 7 TULOSLASKELMAOSA
- 8 RAHOITUSOSA

LIITTEET

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPISTEET

Suonenjoen kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat kaupunginvaltuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät strategiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden pohjalta kaupunginvaltuusto päättää myös vuosittain talousarviovuoden keskeisistä toiminnallisista kehittämishankkeista ja -tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on 11.6.2018 (§ 11) hyväksynyt Suonenjoen kaupungin kuntastrategian vuosille 2018-2025.

Suonenjoen kaupungin visio

Rohkeasta kehityksestään tunnettu mansikkakaupunki

Suonenjoki uskaltaa ja haluaa kasvaa. Olemme hyvämaineinen ja mansikoistaan kansainvälisestikin tunnettu seutukaupunki.

Visio tarkoittaa haluttua ja toivottua tulevaisuuden tahtotilaa.

Suonenjoen kaupungin missio

Sujuvaa ja aktiivista arkea viihtyisässä elinympäristössä

Suonenjoki tarjoaa elämisen ja olemisen helppoutta turvallisessa kasvuympäristössä, missä arki sujuu ja kuntalaisemme viihtyvät. Suonenjoella hyvän elämisen edellytykset ovat kohdillaan.

Missio on toiminta-ajatus, joka kuvaa organisaation olemassaolon merkityksen ja päivittäisen tekemisemme tarkoituksen.

Tämän arjen lupauksemme takaavat:

- Hyvät ja monipuoliset lähipalvelut
- Erinomaiset liikunta- ja vapaa-ajan palvelut
- Hyvä liikenteellinen tavoitettavuus
- Luonnon läheisyys

Toimintaa ohjaavat periaatteet

Rohkeus

Yhteistyö

Vastuullisuus

Kaupunkistrategian uudistaminen toteutettiin avoimin mielin, puhtaalta pöydältä ja ennakoluulottomasti tulevaisuuteen katsoen. Tämän kaupunkistrategian myötä uudistamme organisaatiomme kulttuuria ja yhteisöämme toimimaan yhdessä, katsomaan samaan suuntaan ja etsimään vastuullisia ratkaisuja vaikeissakin paikoissa. Pidämme huolta asukkaistamme ja elinympäristöstämme. Meillä on rohkeus uudistua ja annamme itsellemme luvan oppia tekemistämme virheistä.

Strategian painopisteet:

- Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen
- Asumisen ja elinympäristön kehittäminen
- Savon yrittäjämönteisin kaupunki
- Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Suonenjoen kaupungin strategian keskiössä on aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen.

1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIikka

1.2.1 Kunnan sijainti ja alue

Suonenjoen kaupunki sijaitsee Pohjois-Savon maakunnan länsiosassa. Lähimpään kaupunkikeskukseen Pieksämäelle on matkaa 42 km. Etäisyys Kuopioon on 50 km ja Jyväskylään 97 km. Kaikkiin kolmeen kaupunkiin on maantieteyhteyksien lisäksi hyvät rautatieyhteydet.

Kaupungin pinta-ala on 862 km², josta vesialaa on 148 km². Kuntaoikeudet Suonenjoella on ollut vuodesta 1865, kauppala vuodesta 1967 ja kaupunkioikeudet vuodesta 1977.

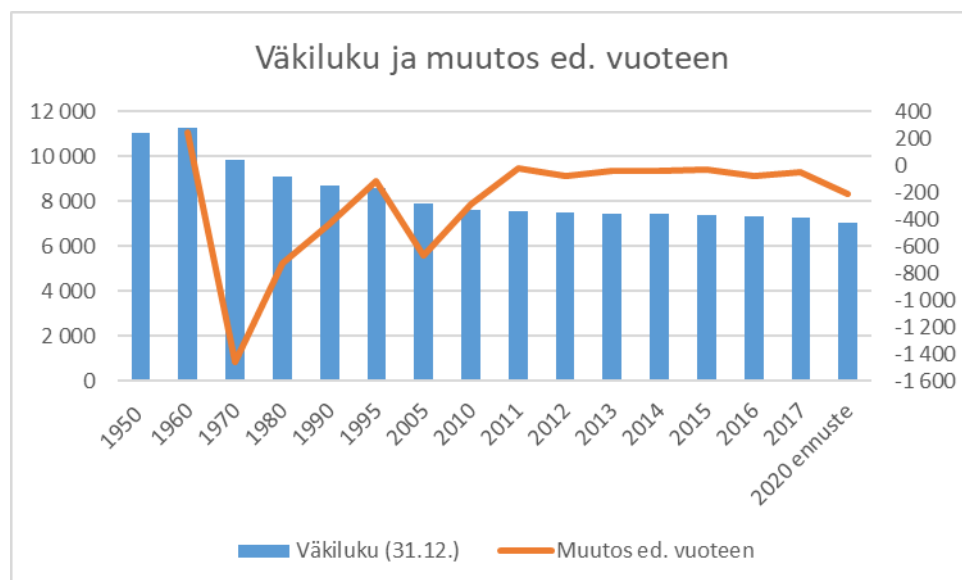
1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne

Suonenjoen kaupungin yhdyskuntarakenne muodostuu nauhamaisesta taajamasta keskusta, Käpylä ja Iisvesi sekä laajasta maaseutualueesta. Taajaman rakentamisessa pyritään olevan hajanaisten rakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen. Maaseudun kyläkeskuksista Lempyyllä on sijaintinsa vuoksi hyvät kehittämismahdollisuudet. Suonenjoen kaupungin kehitykseen vaikuttaa myös loma-asutuksen lisääntyminen. Suonenjoella oli 1 125 kesämökkiä 31.12.2017 (Tilastokeskus).

1.2.3 Väestö

Suonenjoen henkikirjoitettu väestö oli 7 266 henkilöä 31.12.2017. Vuoden 2017 aikana väkiluku väheni 46 henkilöllä. Syyskuun lopussa 2018 väkiluku oli vähentynyt 99 henkilöllä ollen 7 167 henkilöä.

Taulukko 1: Väestömuutokset vuosina 1950 – 2017 ja kaupungin väestöennuste vuoteen 2020

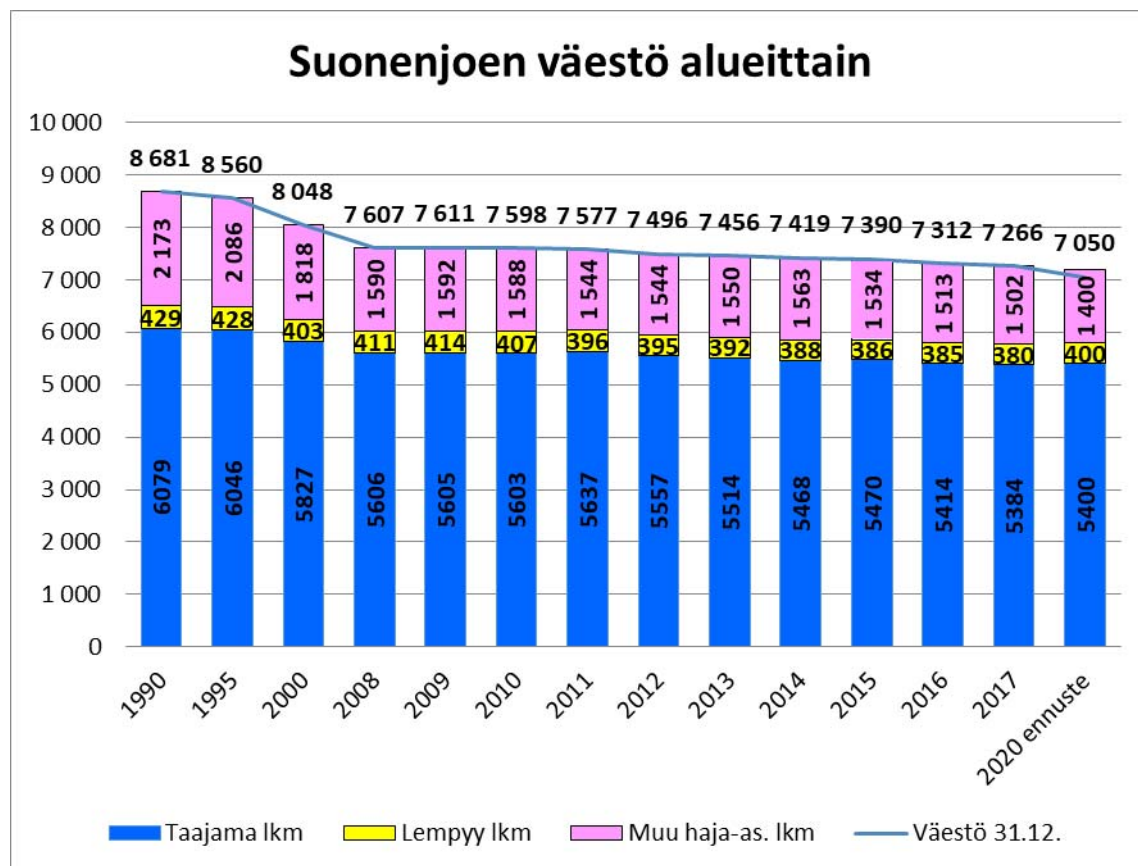
Suonenjoki kärsi Suomea koetelleesta maaltapaosta 1960- ja 1970-luvuilla, jolloin väkiluku väheni yli 2 000 asukkaalla eli noin 1/5-osalla. 1980- ja 1990-luvuilla väkiluku väheni hieman yli 1 000 asukkaalla. Muuttoliike on ikäännyttänyt kaupungin väestöä nopeasti, koska poismuuttajat ovat olleet etupäässä nuoria aikuisia. Uuden vuositu-

hannen alkupuolella väkiluvun väheneminen on hidastunut. Kaupunki haluaa pitää nuorten työikäisten ikäluokkien suhteellisen osuuden vähintään nykyisellä tasolla muuhun Suomeen vertailtuna. Väestötavoitteen saavuttaminen merkitsee olennaista muutosta väestökehitykseen ja edellyttää tuntuva muuttovoittoa, koska luonnollinen väestökehitys on yleensä ollut negatiivinen.

Taulukko 2: Väestö ikäryhmittäin vuonna 2017

Taulukko 3: Väestön alueellinen jakautuminen

Taajaman väestönkasvu mahdollistaa kaupallisten ja muiden palveluiden kehittämisen ja sen seurauksena Suonenjoen asema Sisä-Savon talousalueen keskuksena vahvistuu.

Haja-asutusalueiden väestökehitykseen vaikuttavat perusmaatalouden ja marjanviljelyn jatkuvuuden turvaaminen, maatalouden korvaavien työpaikkojen syntyminen ja rantarakentamisen määrä.

1.2.4 Työpaikat

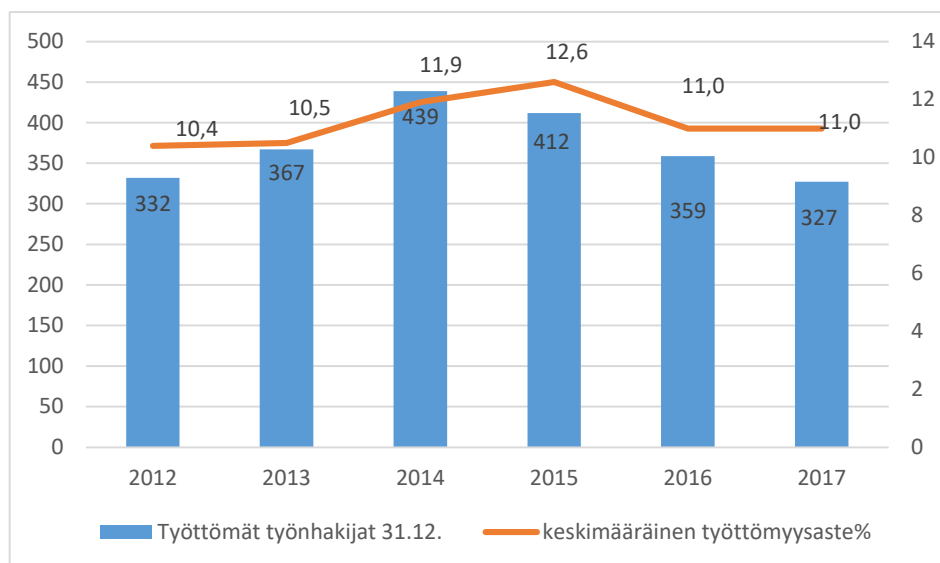
Taulukko 4: Työpaikat toimialan mukaan vuosina 2010 – 2016 (31.12.)

Toimiala	2010	2012	2014	2015	2016	Muutos 2010-2016
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	238	259	234	213	219	- 19
B Kaivostoiminta ja louhinta	5	1	1	0	0	- 5
C Teollisuus	485	488	417	480	504	19
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	7	1	1	1	1	- 6
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	9	11	23	24	23	14
F Rakentaminen	173	179	154	184	170	- 3
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	267	265	275	257	232	- 35
H Kuljetus ja varastointi	101	95	82	87	78	- 23
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	105	97	68	70	87	- 18
J Informaatio ja viestintä	7	8	7	10	12	5
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	25	26	22	20	20	- 5
L Kiinteistöalan toiminta	16	18	19	19	25	9
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	103	90	77	93	83	- 20
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	117	108	120	95	115	- 2
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	108	86	103	73	70	- 38
P Koulutus	159	161	141	144	135	- 24
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	571	544	546	536	519	- 52
R Taiteet, viihde ja virkistys	21	18	17	17	19	- 2
S Muu palvelutoiminta	66	60	50	56	56	- 10
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön.	1	0	25	29	34	33
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0
X Toimiala tuntematon	51	43	46	44	31	- 20
Toimialat yhteensä	2635	2558	2428	2452	2433	- 202

Lähde: Tilastokeskus, väestö, työssäkäynti

1.2.5 Työttömyys

Taulukko 5: Työttömät työnhakijat ja keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2012 - 2017.

Lokakuun lopussa 2018 työttömyysaste Suonenjoella on 8,5 %. Työttömyysaste on yksi Pohjois-Savon alhaisimmista.

1.2.6 Asuminen

Kaupungin tavoitteena on kasvua edistävä tontti- ja asuntotarjonta. Kaupunki luo yleiset edellytykset asuntotuotannolle kaavoituksella ja kunnallistekniikan rakentamisella ja ylläpidolla. Kaupunki myy ja vuokraa tontteja asuinkäyttöön sekä omistaa vuokra-asuntoja kiinteistöyhtiönsä Suonenjoen Vuokratalojen kautta. Kaupungilla on myös omia asuinkiinteistöjä omistuksessaan.

Asuntotarjonta on kaupungin kehityksen kannalta merkittävä asia. Miellyttävä asuin-ympäristö ja monipuoliset asumisen vaihtoehdot vaikuttavat asukkaiden viihtyisyyteen sekä elinkeinoelämän kehitykseen alueella.

Kaupungin asuntopoliittinen strategia

Suonenjoen asuntopoliitiikan tavoite on turvata kuntalaisille mahdollisuus hyvään asumisen tasoon. Kaupunki luo edellytyksiä monipuolisten ja viihtyisien asuntojen tuotannolle hyvässä ja turvallisessa asuinympäristössä. Kaupungin ja sen kiinteistö-yhtiöiden omistuksessa on määrältään ja laadultaan kysyntää vastaava määrä koh-tuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Tavoitteena on pitää asuntomarkkinat toimivina sekä omistus- että vuokra-asuntojen osalta. Käytännön toimilla pyritään siihen, että elinkeinoelämän tarvitsema työvoima perheineen löytää kodin paikkakunnalta ja vanhusten omassa kodissa asuminen onnistuu mahdollisimman pitkään. Erityisryhmien asumista kehitetään ja monipuolistetaan resurssien puitteissa.

Asuntojen uustuotanto

Alla olevassa taulukossa on asuntotuotantoluvut vuodelta 2018 sekä tavoite vuosille 2019 - 2022.

Taulukko 6: Asuntojen uustuotanto 2018 ja tavoitteet vuosille 2019 – 2021

Valmiit uudet asunnot	2018	2019	2020	2021	2022
Kerrostalot	-		1		
Pientalot/rivitalot	3	5	5	5	5
Hallintomuoto: Vuokra-asunnot	-	-	30		
Omistusasunnot		5	5	5	

Asuntotuotannon alueellinen suuntautuminen

Lähivuosien rakentamisen painopistealueena on ydinkeskustan täydennysrakentaminen, mikä on perusteltua kaupunkikuvallisista ja kunnallisteknisistä syistä. Lisäksi autottomille asukkaille sopivaa asuntokantaa tarvitaan palveluiden läheisyyteen. Kaupungin vuokrataloyhtiö suunnittelee uutta kerrostaloa Herralantien varteen lähelle keskeisiä palveluita. Rakennuksen on tarkoitus valmistua lähivuosina.

Keskustan reuna-alueiden pientalorakentaminen jatkuu pääasiassa täydennysrakentamisena muutaman pientalon vuosivauhdilla.

2 **VUODEN 2019 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2019 – 2021 TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT**

2.1 **YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS**

Suomen talouden näkökulmasta vuosi 2017 oli valoisa. Talouskasvu oli ripeää ja laaja-alaista. Maailmantalouden vahva vire ja Suomelle tärkeiden vientimaiden talouskasvu vauhdittivat Suomen viennin ja koko talouden kasvua. Talouskasvu jatkuu lähivuosina, mutta hidastuen. Taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Vienti kasvaa kysynnän vetämänä, tosin viime vuotta hitaammin, ja Suomi ei enää menetä markkinaosuuksia. Viennin kasvua tukee parantunut kustannuskilpailukyky, sillä yksikkötyökustannusten kasvu jää kilpailijamaita maltillisemmaksi. Yksityiset investoinnit kasvavat ennustejaksolla, mutta niiden kasvu jatkuu viime vuosia hitaampana.

Kuntatalous vahvistui

Tilastokeskuksen kesäkuun alussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. euroa, ja se vahvistui edellisvuodesta 1,1 prosenttia. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. euroa vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 milj. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. euroa positiivinen, ja se parani edellisvuodesta noin 200 milj. eurolla. Vuosikate riitti myös edellisvuoden tapaan kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. euroa. Kuntatalouden vahvistumista selittää ennen kaikkea toimintamenojen maltillinen kasvu sekä verotulojen kasvun nopeutuminen.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1,05 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna investoinnit kasvoivat noin 180 milj. euroa eli 5,6 prosenttia. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea sairaanhoitopiirien investointien kasvu.

Kuntatalouden lainakanta kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. eurosta noin 18,4 mrd. euroon. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen. Vuosikate oli positiivinen kaikilla kuntakonserneilla. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus oli 78,7 prosenttia ja omavaraisuusaste 43,3 prosenttia. Nämä tunnusluvut ovat kuitenkin huomattavasti heikommat kuin peruskunnilla ja konsernitasollakin heikommat kuin vuonna 2016. Kuntien takausvastuut ovat kasvaneet ja ovat jo yli 8 mrd. euroa.

Kuntien vuosikate oli noin 3,27 mrd. euroa. Se riitti kattamaan poistot ja oli lähes miljardi euroa nettoinvestointeja korkeammalla tasolla. Edellisvuoteen verrattuna kuntien vuosikate parani noin 570 milj. euroa. Nykyisen kirjanpitokäytännön aikana, vuodesta 1997 lähtien, kuntien vuosikate ei ole koskaan ollut yhtä vahva. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakokoryhmissä.

Erot kuntien välillä säilyivät kuitenkin suurina, ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuivat edelleen. Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen 51 kunnalla. Vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa (14 kunnassa vuonna 2016). Yhteensä 53 kunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, kun vastaava luku oli 100 kuntaa vuonna 2016 ja 116 kuntaa vuonna 2015. Vuosikate-poistot -mittarilla kunnista noin 82 prosenttia oli vuonna 2017 taloudeltaan tasapainossa.

Vuoden 2017 ennakkollisten tilinpäätöstietojen perusteella yhteensä 23 kunnalla olisi taseessa kertynyttä alijäämää ja näistä 18 kunnalla oli sitä myös vuonna 2015. Näistä kunnista valtaosa on alle 10 000 asukkaan kuntia. Kertynyttä alijäämää on yli 500 euroa/asukas yhteensä viidellä kunnalla, kun vuotta aikaisemmin tällaisia kuntia oli kahdeksan.

Julkinen talous ja rahoitusasema

Suomen julkisen talouden rahoitusasema on viime vuosina kohentunut sopeutustoi-
mien ja hyvän talouskehityksen siivittämänä. Alijäämä supistui viime vuonna kansan-
talouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan -0,6 prosenttiin bruttokansantuotteesta.
Julkisen talouden rahoitusaseman kehitys jatkuu suotuisana, ja julkinen talous kään-
tyy lähivuosina lievästi ylijäämäiseksi yli kymmenen vuoden alijäämäisyyden jälkeen.
Hyvä suhdannetilanne ei kuitenkaan riitä vahvistamaan julkisen talouden tilaa tar-
peeksi. Iso kuva julkisesta taloudesta ja talouskasvun rajoista ei ole muuttunut pitkäl-
lä aikavälillä, sillä julkisen talouden ongelmat ovat rakenteellisia. Julkista taloutta hei-
kentää väestön ikääntyminen. Suurten ikäluokkien eläköityminen on kasvattanut elä-
kemenoja, mikä on pienentänyt sosiaaliturvarahastojen ylijäämää. Ikäsidonnaisten
menojen kasvu jatkuu nopeana ja kuormittaa julkista taloutta koko ensi vuosikymme-
nen ajan. Jotta julkinen talous olisi kestäväällä pohjalla myös pidemmällä aikavälillä,
tulisi sen olla vielä selkeämmin ylijäämäinen ensi vuosikymmenen alkupuolella.

Julkisen talouden nimellinen velka jatkaa kasvuaan, joskin hitaampaan tahtiin. Julki-
nen velkasuhde kääntyi laskuun vuonna 2016, ja velkasuhde jatkaa alenemista en-
nustejaksolla. Koska suotuista suhdannetilanne ei korjaa julkisen talouden pitkän ai-
kavälin ongelmia, uhkaa velkasuhteen aleneminen jäädä väliaikaiseksi. Julkinen vel-
ka on lisäksi hyvin korkealla tasolla seuraavan laskusuhdanteen koittaessa, minkä
vuoksi julkinen talous on aikaisempaa paljon haavoittuvaisempi kohtaamaan uuden
taantuman.

Kuntatalouden lainakannan kasvu on hidastunut viime vuosina, mikä on seurausta
muun muassa tiukasta taloudenpidosta. Kuntatalouden velkataakka on aiheutunut
pääosin investoinneista, joita on rahoitettu osittain lainalla. Investointitarpeet, kor-
jausvelka ja kasvukeskusten palvelujen ja infrastruktuurin laajentaminen pysyvät kui-
tenkin mittavina. Jotta tulevaisuuden investoinnit voitaisiin rahoittaa, on kuntien tulo-
kehityksen jatkossakin oltava vahvaa ja menot pidettävä kurissa.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtäminen kunnilta maakunnille lie-
vittää kuntatalouden osalta väestön ikääntymisestä johtuvia pitkän aikavälin meno-
paineita, mutta toimintakentän merkittävä supistuminen merkitsee myös tulopohjan
pienentymistä. Lähtökohtaisesti uudistus ei kuitenkaan muuta kuntien talouden tasa-
painoa. Uudistuksen myötä kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan ovat ny-
kyistä kapeammat, mikä korostaa uudistusta edeltävän kunnan talouden tasapainoti-
lan merkitystä. Kuntien tulopohjan pienentyessä säästöpotentiaalien tunnistaminen ja
hyödyntäminen sekä järkevät investointipäätökset ovat tärkeitä myös tulevaisuuden
kuntataloudessa.

Kuntatalouden ohjausta on vahvistettu tällä vaalikaudella. Edellisellä vaalikaudella toteutettu kuntalain taloussäännösten kiristäminen tukee julkisen talouden kokonaisohjausta. Hallitus asetti ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassa paikallishallintosektorille rahoitusasematavoitteen vuodelle 2019, jonka mukaan nettoluotonanto saa olla korkeintaan 0,5 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden suunnitelmassa hallitus asetti myös kuntatalouden menorajoitteen. Menorajoite on euromääräinen raja valtion toimenpiteistä kuntatalouteen aiheutuvalle menojen muutokselle. Lisäksi hallitusohjelman mukaan valtionosuuksiin ei tehdä vähennyksiä ilman kuntien tehtävien tai velvoitteiden vähentämistä.

Kuntatalouden tilanne on kohentunut huomattavasti muutaman viime vuoden aikana. Niin valtion kuin kuntien omat sopeutustoimet yhdessä myönteisen talouskehityksen kanssa ovat myötävaikuttaneet kuntatalouden vahvistumiseen. Toimintamenojen kasvupaine pysyy kuitenkin maakunta- ja sote-uudistukseen saakka suurena, sillä palvelutarvetta kasvattaa väestön ikärakenteen muutos ja kuntatalouden sopeutus toimien menojen kasvua hillitsevä vaikutus hiipuu. Kuntatalouden vahvistuminen on näkynyt luonnollisesti myös kansantalouden tilinpidon mukaisen paikallishallinnon nettoluotonannon vahvistumisena. Silti paikallishallinnon nettoluotonanto pysyy hie- man alijäämäisenä, mutta näyttää saavuttavan sille asetetun rahoitusasematavoit- teen eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonanto jää alle 0,5 prosenttia alijäämäiseksi suhteessa BKT:hen vuonna 2019.

Taulukko 7: Tietoja ja arvioita kunnallistalouden kannalta keskeisten kokonais- taloudellisten muuttujien kehityksestä (lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus syksy 2018)

Muut keskeiset ennusteluvut	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	210	216	224	234	242	251
Palvelut, määrän muutos, %	0,4	1,7	1,9	2,6	1,8	1,5
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,7	2,3	7,1	6,1	2,6	2,3
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	2,0	2,3	1,2	1,1	1,0
Työlliset, muutos, %	-0,4	0,5	1,0	2,6	0,9	0,6
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	69,6	71,7	72,4	73,0
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,4	0,9	0,3	1,8	2,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,5	-0,7	1,6	1,2	1,6	1,6
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,3	0,7	0,5	0,7	0,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,2
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,7	0,4	0,6	0,8	1,2	1,7
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	57,1	55,9	54,0	52,6	51,9	51,4
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	43,9	44,0	43,3	42,2	42,1	42,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-2,8	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1	0,2
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-3,0	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7	-0,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	63,5	63,0	61,3	59,9	59,1	57,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	47,6	47,4	47,3	46,0	45,3	44,3

Maakunta- ja sote-uudistuksesta

Maakunta- ja sote-uudistus muuttaa julkisen talouden rakenteita, kuntataloutta kokonaisuutena ja yksittäisten kuntien taloutta. Kuntien järjestämisvastuulla olevat tehtävät vähentyvät huomattavasti uudistuksen yhteydessä. Samalla kuntatalouden rakenteet muuttuvat merkittävästi, kun siirtyviä tehtäviä vastaava rahoitus siirtyy kunnilta maakunnille.

Uudistuksen seurauksena kuntien käyttötalouden nettokustannuksista yli puolet, vuoden 2019 tasolla tehtyjen arviolaskelmien mukaan noin 17,6 mrd. euroa, siirtyy maakuntiin. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä maakuntien rahoitukseen siirtyvä määrä on arviolaskelmien mukaan hieman alle 6 mrd. euroa. Tämän lisäksi kunnilta maakuntiin siirtyisi noin 11 mrd. euroa kunnallisveroa sekä osa, noin 0,6 mrd. euroa, kuntien yhteisöveron tuotosta.

Uudistukseen liittyvä kustannusten ja verorahoituksen siirto kunnilta maakunnille on koko maan tasolla kustannusneutraali. Tämä tarkoittaa, että kaikista kunnista yhteensä maakunnille siirtyy vain sen verran vero-, valtionosuus- ja asiakasmaksutuloja kuin kustannuksiakin siirtyy pois kunnista. Kuitenkin yksittäisessä kunnassa ero siirtyvien tulojen ja siirtyvien kustannusten välillä voi olla erittäin suuri. Tätä muutosta lievennetään valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä tasaus- ja siirtymäjärjestelmillä siten, että uudistuksesta aiheutuva kunnan käyttötalouden tasapainotilan muutos ei ylitä yhdessäkään kunnassa yhden tuloveroprosenttiyksikön tuottoa.

Kunnan käyttötalous ja palvelutuotanto painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuoriin ikäluokkiin: varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen. Tästä johtuen myös kuntien verorahoituksessa (verotulot ja valtionosuudet) tapahtuu merkittäviä kuntakohtaisia muutoksia, kun kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä painottuu huomattavasti aikaisempaa enemmän nuorten ikäluokkien palvelutarpeet ja osuus kunnan väestöstä. Aikaisemmin vanhemman väestörakenteen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen vuoksi suhteellisesti paljon valtionosuutta saaneet kunnat ovat jatkossa entistä riippuvaisempia verotuloista. Samanaikaisesti nuoremman väestörakenteen kunnissa valtionosuuksien osuus verorahoituksessa kasvaa.

Käyttötalouden lisäksi uudistuksen vaikutukset kohdistuvat myös kuntien omaisuuden ja investointeihin. Koska kuntien käytettävissä olevat tulot puoliintuvat, mutta velkamäärä pysyy omaisuusjärjestelyjen yhteydessä lähes ennallaan, kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa selvästi. Tämä on herättänyt huolta varsinkin suurimmissa kaupungeissa niiden tulevasta investointi- ja lainanhoitokyvystä. On kuitenkin huomioitava, että suhteellinen velkaantuneisuus on vain yksi kunnan velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku.

Suhteellisessa velkaantuneisuudessa tarkastellaan pelkästään käyttötulojen suhdetta velan määrään. Tunnusluku ei ota huomioon velan hoitoon tosiasiaassa käytettävissä olevaa tulo- ja rahoitusta, joka muodostuu tuottojen ja kulujen erotuksesta. Mikäli tarkastellaan ainoastaan suhteellisen velkaantuneisuuden muutosta, ei oteta lainkaan muutoksia käyttömenoissa, jotka tulojen lisäksi niin ikään puolittuvat uudistuksen yhteydessä. Suhteellisen velkaantuneisuuden soveltuvuutta kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman mittaamisessa tarkastellaan maakuntauudistuksen yhteydessä uudelleen.

Käytännössä kuntien todellinen liikkumavara velanhoitoon ja investointeihin ilmenee vuosikatteessa, joka taas vaikuttaa osana tulo- ja rahoitustalouden toiminnan ja investointien rahavirtaan. Mikäli kunnan tasapainotila (vuosikate poistojen jälkeen)

pysyy uudistuksen seurauksena lähes ennallaan kuntien investointi- ja velanhoitokyky eivät ainakaan oleellisesti muutu uudistuksen yhteydessä.

Muiden kuin lakisääteisten tehtävien osuus kaikista kuntien tehtävistä on noin 10–20 prosenttia, ja näiden osuus kasvaa kuntakoon kasvaessa. Kuntien itsehallinnolliset tehtävät liittyvät erityisesti elinkeinoelämän ja työllisyyden edistämiseen, asuntotutantoon, yhdistysten ja vapaan kansalaistoiminnan tukemiseen sekä tietoverkkojen rakentamiseen ja ylläpitoon. Kuntien resurssien tulee maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeenkin riittää myös muiden kuin lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Valtiovarainministeriö on selvittänyt valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan puitteissa kuntien talouden liikkumavaraa ja sopeutusmahdollisuuksia maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeen.

Maakunta- ja sote-uudistukseen sisältyy myös useita kuntataloutta vakauttavia tekijöitä, jotka osaltaan helpottavat kuntien talouden tasapainotusta ja muutosten ennakointia. Vaikka tuloveroprosentteja alennetaan, kuntien veroprosentin tuotto ei muutu uudistuksen myötä, vaan päinvastoin jopa hieman vahvistuu. Kuntien taloudesta poistuu myös varsin vaikeasti ennakoitavat erikoissairaanhoidon kustannukset, mikä helpottaa talousarvion laadintaa ja taloudenhoitoa talousarviovuoden aikana. Konsernitasolla tarkastellen myös kuntien konsernivelat pienenevät, kun maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, velat sekä tulevat investointipaineet poistuvat kunnilta.

Kuntatalouden kokonaisuuden kannalta on toisaalta huomioitava, että uudistus tarkoittaa varsinkin toimeenpanovaiheessa välillisten kustannusten kasvua, kun kunnat esimerkiksi osallistuvat uudistuksen valmisteluun tai menettävät tukipalveluihin liittyviä volyymietuja. Uudistus saattaa aiheuttaa kunnissa erityisesti hallinto- ja tukipalveluihin liittyviä sopeutustarpeita. Lisäksi on huomioitava, että uudistuksen omaisuusjärjestelyillä voi olla vaikutuksia kuntien tulorakenteeseen ja talouteen. Omaisuusjärjestelyjen lopulliset vaikutukset kuntien talouteen riippuvat kuitenkin myös kuntien omista päätöksistä ja näkyvät kuntien taloudessa vasta 2020-luvun puolivälistä lähtien.

Vuosi 2018

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kuluvana vuonna huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. euroa pienemmäksi kuin keväällä arvioitiin. Kunnallisveron kertymää pienentävät erityisesti tämän vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Niitä kasvattaa myös tuloksellisuuden perustuvan kertaerän kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuodelle 2018.

Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, ja myös vuosikate vahvistuu hieman kuluvasta vuodesta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kehitysarviossa negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Sen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopai-
neita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

Hallitus on asettanut rahoitusasemaa koskevat tavoitteet julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon nettoluotonantoa koskeva tavoite on korkeintaan 0,5 prosentin alijäämä suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2019. Ennuste nettoluotonannosta on -0,3 % suhteessa BKT:hen, joten tämä tavoite ollaan saavuttamassa.

Vuosi 2019

Kokonaisuutena valtionapuihin kunnille osoitetaan ensi vuoden talousarvioesityksessä 10,5 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuudet ovat 9,5 mrd. euroa. Valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuodesta 2018.

Valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan yhteensä heikentävän kuntataloutta 254 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Tästä suuri osa selittyy negatiivisella kuntien ja valtion välisellä kustannustenjaon tarkistuksella.

Valtio kohdistaa vuonna 2019 lisämäärärahaa lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotihoitoon 15 milj. euroa ja 1 milj. euroa vanhusten kotihoitoon. Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin osoitetaan 40 milj. euroa. Lukiokoulutuksen uudistamiseen, uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen osoitetaan yli 10 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa valtionavustuksia. Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa.

Hallitusohjelman merkittävimpiä toimenpiteitä ovat erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen ja vanhuspalvelujen laatusuositus, toimeenpano jatkuu vuonna 2019. Näihin liittyen peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään toimenpiteiden arvioituja säästöjä vastaavat vähennykset. Säästöjen toteutuminen riippuu kuntien ja kuntayhtymien ratkaisusta sekä mahdollisuuksista toteuttaa säästöjä aikaansaavia uudistuksia. Valtionosuuksia alentaa 213 milj. eurolla valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka tehdään vuoden 2016 tilastotietojen perusteella. Indeksikorotuksen jäädytys vähentää 91 milj. eurolla peruspalvelujen valtionosuutta ja 14 milj. eurolla opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kunnille maksettavia valtionosuuksia.

2.2 TALOUSARVION SÄÄNNÖSPOHJA

Kuntalain 110 pykälän mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Samaan pykälään on koottu talousarvion käsittelyä,

hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita koskevat säännökset.

Kuntalaki pyrkii parantamaan suunnittelun asemaa kunnan päätöksenteossa toiminnan ja talouden ohjausvälineenä. Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Lain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntalain 110 pykälän 2 momentin säännöksessä korostetaan sitovien tavoitteiden asettamista ja niiden seurannan merkitystä talouden ohjauksessa ja kytkemistä määrärahoihin ja talousarvioihin. Säännös edellyttää valtuuston sitoutumista asettamiinsa tavoitteisiin. Valtuuston tulee osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat voimavarat koko suunnittelukaudelle.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät myös suunnitelman rakenteet:

1. toiminnan ohjauksen näkökulma, jota palvelee käyttötalousosa ja investointiosa sekä
2. kokonaistalouden näkökulma, jota palvelee tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Määrärahat ja tuloarviot on otettu talousarvioon bruttomääräisinä.

Kirjanpito ja tilinpäätös

Kuntalain 112 pykälän mukaan vuoden 1997 alusta kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain soveltamisesta. Kun kunnissa ja kuntayhtymissä siirryttiin soveltamaan kirjanpitolakia, otettiin samalla käyttöön suunnitelman mukaiset poistot. Käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan poistona kuluksi. Poiston ensisijaisena tehtävänä on jaksottaa hankintameno vuotuisiksi kuluksi. Suunnitelman mukaiset poistot esitetään myös talousarvion tuloslaskelmaosassa.

Kirjanpitolain mukaan menot ja tulot on jaksotettava suoriteperusteen mukaisesti. Myös talousarviossa määrärahat ja tuloarviot esitetään suoriteperusteen mukaisina. Talousarviossa esitetään talousarviovuoden suunnitelman mukaiset poistot. Seurannassa talousarvion tuloslaskelmaosasta laaditaan kaksi toteutumisvertailua, toisessa sisäiset erät ovat mukana ja toisessa ne on eliminoitu. Käyttötalouden toteutumisvertailussa sisäiset erät ovat mukana.

2.2.1

Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 pykälän mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion noudattaminen on mahdollista vain, jos jokainen määrärahojen käytöstä vastaava henkilö tuntee talousarvion toteuttamisesta annetut määräykset, perustelut ja ohjeet. Toimialajohtajien tulee huolehtia siitä, että kaikilla talousarviomäärärahojen hyväksymiseen oikeutetuilla henkilöillä ja määrärahojen käytöstä vastaavilla henkilöillä on riittävä perehtyneisyys määrärahojen käyttöön ja hyväksyntään.

Kaupunginvaltuusto määrää, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja 10.000 euron tai sen yli olevat hankinnat aktivoidaan ja niistä tehdään vuosittain poistosuunnitelman mukaiset poistot ohjeiden mukaisesti.

Käyttötalouden osassa valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot bruttomääräisinä toimialoittain ja asettaa tavoitteet joko palvelualueittain tai palveluyksiköittäin. Investointiosassa määrärahat myönnetään toimialoittain hankkeittain. Rahoitusosassa määrärahat myönnetään rahoitusryhmittäin tai hankeryhmittäin.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden toimialatasolla. Samoin toimielin on vastuussa tulojen kertymisestä toteutumasta ja talousarviossa vahvistettujen tavoitteiden toteutumisesta. Työllistämistuella palkatun henkilöstön palkkaus tapahtuu elinvoima- ja työllisyyspalveluihin varattujen määrärahojen puitteissa. Työllistämistuella palkattavan henkilöstön rekrytoinnista tekee päätökset ensisijaisesti hallintojohtaja ja hänen estyneenä ollessaan kaupunginjohtaja. Avustuskohdan varattuja määrärahoja ei voida käyttää muihin tarkoituksiin ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Rahoitusosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden rahoitusryhmittäin.

Investointiosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden yli 150.000 euroa hankkeittain ja muut hankeryhmittäin. Investointimenojen määrärahat esitetään bruttoperiaattella, jolloin mahdollinen rahoitusosuus tai omaisuuden luovutustulo merkitään erikseen.

Mikäli talousarvion sitoviin perusteluihin on tulosalueen tai hankkeen kohdalla annettu talousarviomäärärahan käytöstä em. yksityiskohtaisempi määrittely, ei sitovista perusteluista voi poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarvioasetelmalla on annettu laajat valtuudet toimielimille määrärahojen käytössä. Määrärahojen ylitysoikeusanomuksiin suhtaudutaan erittäin pidättyvästi. Tämä tulee ottaa huomioon jo määrärahojen käyttösuunnitelmia laadittaessa ja suhteuttaa toiminta annettuihin resursseihin. Mikäli talousarviovuoden aikana havaitaan määrärahojen riittämättömyys tai ennakoitaan tuloarvioiden jäävän talousarvioon merkittävä pienemmiksi, tulee toiminta sopeuttaa määrärahoihin ensisijaisesti toimintoja supistamalla tai tehostamalla.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion kukin toimielin joutuu laatimaan käyttösuunnitelman, jolla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot taloudellisen toimivallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tulosyksiköihin. Samalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tulosyksiköittäin. Edelleen ko. toiminnasta vastaavat viranhaltijat voivat jakaa toimielimien vahvistamien tulosyksiköiden osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Jokaisen toimielimen on annettava kaupunginhallitukselle tiedoksi oma käyttösuunnitelmansa. Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää ratkaistavakseen toimielimen tekemä käyttösuunnitelmapäätös. Käyttösuunnitelmasta on käytävä selville ko. tulosalueen alaisten määrärahojen hyväksyjät tulosityksiköittäin.

Talousarviokirjaan on merkitty toimielin ja toimielinten alaiset viranhaltijat, jotka ovat vastuutettuja toiminnalle asetetuista tavoitteista sekä siitä, että menoja ei ylitetä ja asianomaiselle toimielimelle tulevat tulot toteutuvat. Tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista seurataan kaupungin talousohjeen mukaisesti.

Toimialojen tulee vuosittain päättää, ketkä viranhaltijat ovat oikeutettuja hyväksymään laskut ja missä rajoissa.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sito- vuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	38.000	13.000
Tarkastuslautakunta	B	25.000	
Elinvoima –ja hallintopalvelut	B	25.108.100	2.989.200
Sosiaalipalvelut	B	16.718.400	2.794.600
Koulutuspalvelut	B	10.998.500	753.400
Tekniset palvelut	B	4.598.700	3.966.500
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		24.100.000
Valtionosuudet	B		24.700.000
Korkotulot	B		180.000
Muut rahoitustuotot	B		450.000
Korkomenot	B	580.000	
Muut rahoitusmenot	B	10.000	
Satunnaiset erät			
INVESTOINTIOSA			
<i>Kaupunginhallitus</i>			
Maa-alueet	B	150.000	50.000
Osakkeet ja osuudet	B	25.000	
Valokuituverkon laajentaminen	B	50.000	
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Muut pitkävaikutteiset menot	B		
Hallinto –ja laitosrakennukset	B	440.000	
Tehdas –ja tuotantorakennukset	B	280.000	
Muut rakennukset	B	4.930.000	100.000
Kadut	B	297.000	
Puistot ja muut yleiset alueet	B	113.000	10.000
<i>Irtain omaisuus</i>			
Elinvoima –ja hallintopalvelut	B	100.000	
Sosiaalipalvelut	B	30.000	
Koulutuspalvelut	B	50.000	
Tekniset palvelut	B	105.000	

RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäykset	B		
Antolainauksen vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	6.200.000	11.000.000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		70.846.700	71.106.700

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2.2.2 Kustannuslaskennalliset erät

Talousarviomäärärahojen ulkopuolella on käsitelty kustannuslaskennalliset erät. Kustannuslaskennalliset erät eivät määrärahan tavoin sido hallintokuntia, vaan ovat talousarviossa suoritekustannusten ja tunnuslukujen laskemista varten. Kustannuslaskennallisina erinä kaupungin talousarviossa käsitellään keskushallinnon palvelukset, arvonlisävero sekä käyttöomaisuuden poistot.

2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut

Kuntalain 110 pykälän mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimitelmalle tehtäväkohtaisesti asettamaa määrärahan tarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite.

Toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa käytetään määrä-, laatu-, taloudellisuus- ym. tavoitteita sen mukaan, mitä eri tehtävissä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ja on mahdollista käyttää. Tavoitteet johdetaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asetetaan tunnuslukuina, mikäli suinkin mahdollista. Tavoitteet voidaan asettaa myös sanallisesti.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia.

Kun tavoite hyväksytään talousarvioon, sitoo se valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavalla kuin määräraha. Talousarviossa hallitus tai lautakunta voi esittää sitoviksi tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi perusteluina ja informaationa muita tavoitteita, jotka ovat ohjeellisia ja mm. esittäjän omaa toimintaa ohjaavia.

Talousarvioon hyväksytään sitoviksi toiminnan mitattavissa olevat tavoitteet. Yhden määrärahan tai tuloarvion yhteydessä voi olla yksi tai useampia sitovia toiminnan tavoitteita. Tilinpäätökseen liittyvässä talousarvion toteutumisvertailussa verrataan toteutunutta toimintaa valtuuston hyväksymiin tavoitteisiin. Kunnan tehtävät on hoidet-

tava taloudellisesti ja järkevästi siten, että vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on selkeää.

Toiminnallisen ja taloudellisen vallan ja vastuun hajauttaminen ovat välttämättömiä joustavan ja tuloksellisen toiminnan edellytyksiä. Vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on jokaisella yksiköllä ja yksilöllä. Lähinnä tehtäviä ja toimivaltaa koskevalla hallintosäännöllä määrätään toimivalta ja vastuut. Suunnitelmilla osoitetaan talouden tavoitteet.

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tiedot ovat valtuustoon nähden informatiivisia. Valtuuston päätettäväksi esitetään yhtiöiden tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

TALOUDEN TASAPAINOTUS

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2016-2020

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2015 § 57 Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016-2020.

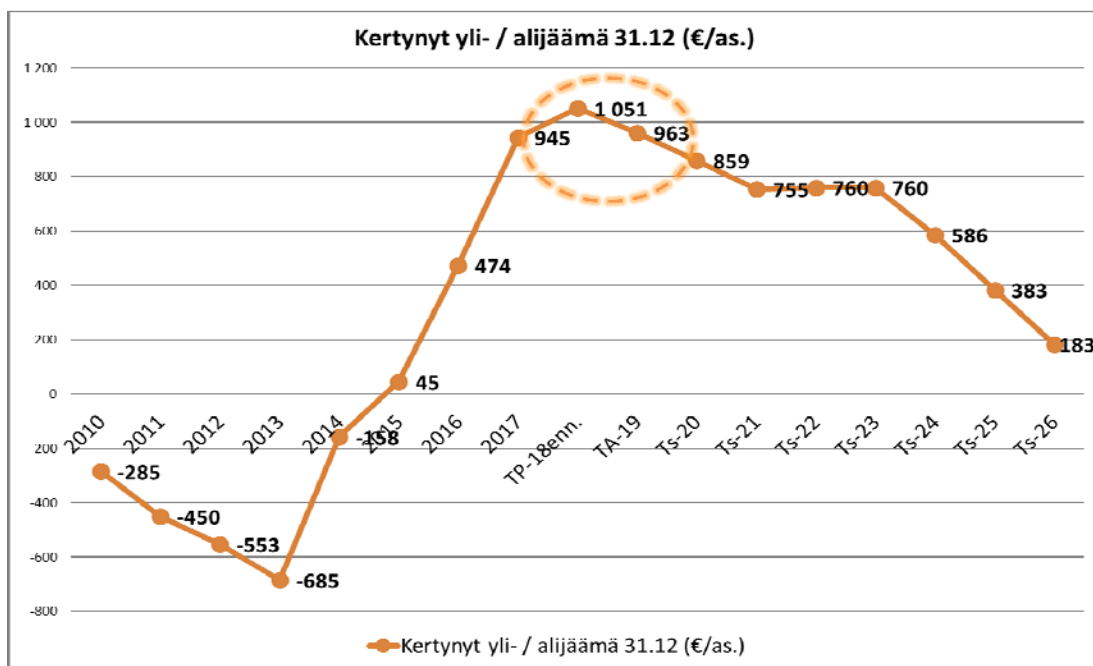
Tasapainottamisohjelman laadintaan osallistui kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä, jossa oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Lisäksi työryhmässä oli mukana henkilöstöjärjestöjen valitsema edustaja. Työryhmän sihteerinä toimi kaupunginjohtaja.

Toimenpide-ehdotusten joukosta toimikunta kokosi konkreettiset toimenpiteet, joiden toimenpanoon voitiin ryhtyä mahdollisimmin etupainotteisesti ja joiden vaikuttavuus on arvioitu talouden tasapainottamisen näkökulmasta tarpeelliseksi.

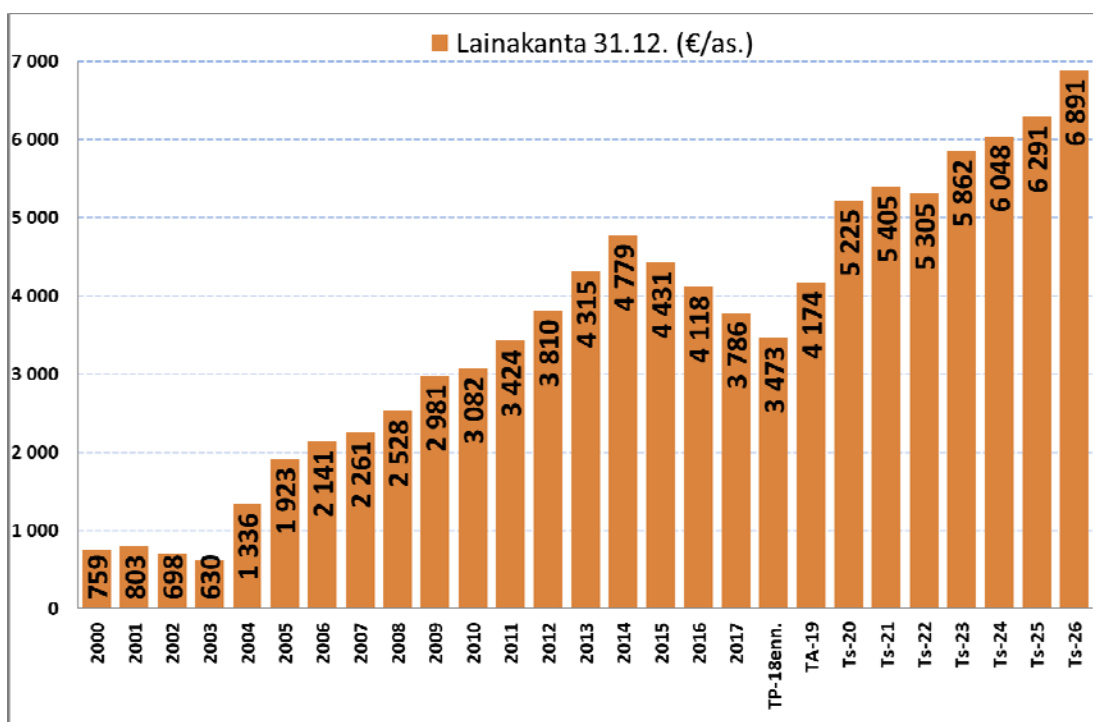
Tasapainottamis toimenpiteiden keskiössä ovat mm. vanhuspalvelujen rakenteelliset uudistukset ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen vähentäminen kohti valtakunnan suositusten mukaista tasoa, kaupungin perimien taksojen ja maksujen korottamiset, kaupungin myöntämien vapaaehtoisten avustusten karsinta, investointien kriittinen tarkastelu ja tietoinen rajaaminen alle vuosikatteen. Lisäksi tasapainottamisohjelmassa korostetaan kiinteistöjen tehokkaampaa käyttöä ja tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jo tehtyjen linjausten mukaisesti sekä rakenteellisten uudistusten jatkamista ja niihin vaadittavien lisäselvitysten aloittamista.

Hyväksytyn tasapainottamisohjelman toteuttaminen loi hyvät edellytykset kaupungin talouden pitämiseksi tasapainossa myös tulevaisuudessa. Maltillinen investointitaso ja vuoden 2015 lisäpoistot hillitsivät poistotason kasvua jo vuodelle 2016. Näin luotiin mahdollisuus ylijäämäisten tilinpäätösten tekemiseen myös lähivuosina.

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien osalta tasapainossa. Taseessa oleva kumulatiivinen ylijäämä on nousemassa tilinpäätös ennusteen valossa vuoden 2018 lopulla yli 7,0 milj. euroon.

Kaupungin vuosikate on pysynyt jo neljä peräkkäistä vuotta yli +3,0 milj. eurossa. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin. Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2018 aikana ei ole nostettu lainkaan pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään neljässä vuodessa yhteensä yli 10,0 milj. eurolla.

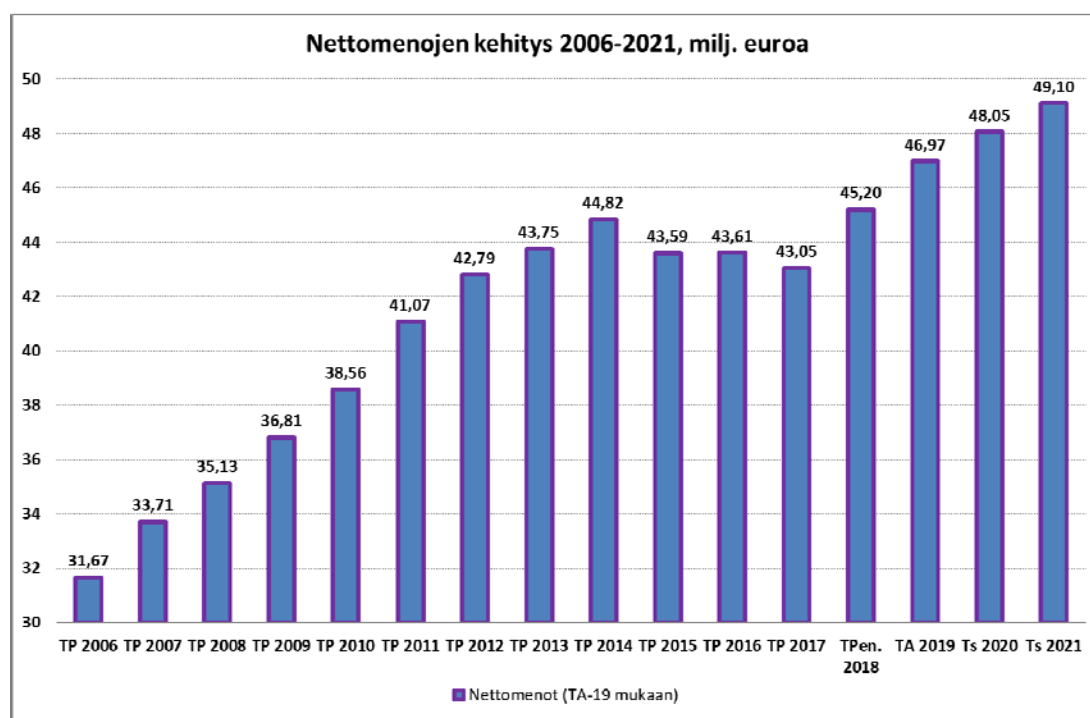

Taloutta on myös tasapainotettu kiinteistöveron korotuksin, joiden myötä kaupungin kiinteistöverojen tuotto kasvoi noin +150.000 euroa. Tasapainotettu talous mahdollisti kunnallisveroprosentin maltillisen alentamisen vuodelle 2017.

Tasapainottamisohjelman toimenpiteillä arvioitiin olevan noin 0,4 milj. euron (ml. kiinteistöverojen korotukset) taloutta tasapainottava vaikutus jo vuodesta 2016 alkaen. Sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan vieläkin suurempia tulevina vuosina, jos kiinteistöihin kohdistuvissa toimenpiteissä löydetään oikeat ja kustannustasoa alentavat ratkaisut ja hallintorakenteita pystytään tiivistämään mahdollisen maakuntauudistuksen myötä.

Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointikohde tulee olemaan mahdollinen monitoimihallin investointi. Hankkeen toteuttaminen edellyttää pidättäytymistä muista isoista investoinneista ja tulopohjan vakautta lainanhoitokuluista selviytyäkseen.

Toimintakatteen leikkaantuminen vuoden 2017 osalta antoi hyvät edellytykset kulutuksen maltilliseen kehittymiseen myös tulevina vuosina. Vuoden 2017 toimintakate oli alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintakate. Vuoden 2018 osalta talousarviossa pysymiseen on erinomaiset edellytykset.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jatkossakin kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. On tiedostettava, että veroperusteinen rahoitus (verot ja valtionosuudet) leikkaantui vuonna 2017 liki -0,4 milj. eurolla ja vuodelle 2018 veroperusteisen rahoituksen odotetaan pysyvän vuoden 2017 tasolla. näin ollen kulurakenteen kehitys määrittää pitkälti talouden terveenä pitämisen mahdollisuudet. Rakenteellisissa ja toiminnallisissa uudistuksissa on edettävä hyväksytyn tasapainottamisohjelman mukaisesti myös suunnitelmakaudella 2019-2021.

Vuoden 2019 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2021 näyttää alijäämäiseltä yhteensä noin -2,0 milj. euroa. Vuosikate on putoamassa selkeästi alle 2,0 milj.

euroon. Alijäämän kasvun taittamiseksi ja kaupungin lainanhoitokyvyn ylläpitämiseksi tasapainottamisohjelma tarvitsee uutta päivittämistä sekä kulurakenteen kokonaisvaltaista ja kriittistä arviointia. Erityisesti kohonneet käyttötalouden kustannukset ja kiinteistöihin kohdistuvat menopaineet on otettava uudelleen tarkastelun kohteeksi. Tarpeettomista kiinteistöistä on päästävä eroon ja tarpeellisten kiinteistöjen kunnosta on pyrittävä pitämään kiinni. Myös hallinnon kokonaisrakennetta on arvioitava ja etsittävä tulevaisuuteen tähtääviä niin rakenteellisia kuin myös toiminnallisia ratkaisuja. Kaupunginhallitus ohjaa talouden tasapainottamiseen liittyvää kokonaisuutta tilanteen niin tarvittaessa.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä, kun maakunta- ja sote-uudistus myllertää perusteellisesti koko julkisen hallinnon tehtävät, ohjauksen ja talouden. Uudistus leikkaa kuntien tulopohjaa, mutta myös menot pienenevät. Kuntien talouden liikkumavara supistuu ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, mikä kaventaa kuntien mahdollisuuksia rahoittaa välttämättömiä peruskorjaus- ja kasvua tukevia investointeja.

Toisaalta kuntatalouden ennakoitavuuden voidaan olettaa jossain määrin paranevan, kun sote-kustannukset siirtyvät maakunnille. Tässä vaiheessa ei voida varmuudella tietää kaikkia uudistuksen vaikutuksia kuntien talouteen, kun edes uudistuksen lakeja ei ole vielä hyväksytty. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. On varauduttava siihen, että ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen.

Suonenjoen kaupungin budjetista ja osittaisesta ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa noin 65-70 prosenttia. Tämä tarkoittaa valtaosaa uudistusta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta. Jo pelkästään tästä muutoksesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää. Maakuntauudistukseen mentäessä kaupungilla ei voi olla kattamatonta alijäämää taseessaan, koska mahdollisuudet sen kattamiseen tulevat uudistuksen myötä rajoittumaan entisestään.

SUONENJOEN TALOUSSTRATEGIA SUUNNITELMAKAUDELLE 2018 - 2023									
* sisältää ulkoiset ja sisäiset erät									
TULOSLASKELMAT	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Ts 2020	Ts 2021	Ts 2022	Ts 2023
Strategiakausi 2018 - 2023	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e	Milj.e
Toimintatuotot yhteensä	10,46	10,70	11,52	10,89	10,47	10,60	10,80	6,66	6,80
Myyntituotot	3,35	3,65	3,83	3,66	3,61				
Maksutuotot	2,40	2,39	2,50	2,56	2,51				
Muut toimintatuotot ja avust.	4,71	4,66	5,18	4,66	4,35				
Toimintakulut yhteensä	54,11	54,35	54,62	56,87	57,49	58,70	59,95	22,37	22,90
Valmistus omaan käyttöön	0,07	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Henkilöstökulut	17,19	17,26	16,96	17,94	18,04				
Palvelujen ostot	30,06	30,33	31,46	32,65	32,57				
Aineet ja tarvikkeet	2,41	2,42	2,47	2,48	2,62				
Avustukset	2,66	2,48	1,77	1,84	2,26				
Muut kulut	1,79	1,86	1,96	1,96	1,99				
Toimintakate	-43,59	-43,61	-43,05	-45,93	-46,97	-48,05	-49,10	-15,66	-16,05
Rahoituserät yhteensä	47,86	49,10	48,85	48,35	48,84	50,02	51,27	18,90	19,25
Verotulot	24,72	24,49	23,87	23,75	24,10	24,80	25,50	14,40	14,70
Valtionosuudet	22,98	24,46	24,74	24,60	24,70	25,30	25,90	4,90	5,00
Rahoituskulut (-) / tuotot (+)	0,16	0,15	0,24	0,00	0,04	-0,08	-0,13	-0,40	-0,45
Vuosikate	4,27	5,50	5,80	2,42	1,87	1,97	2,17	3,24	3,20
Poistot	3,06	2,37	2,40	2,63	2,50	2,70	2,90	3,20	3,20
Varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunn. tuotot (+) / kulut (-)	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulos	1,51	3,13	3,40	-0,21	-0,63	-0,73	-0,73	0,04	0,00
Kertyneet ylijäämät, Meur	0,33	3,46	6,86	6,65	6,02	5,29	4,56	4,60	4,60
Ylijäämä euroa/asukas	44	473	943	917	847	750	651	656	656
Asukasluku	7390	7312	7266	7250	7100	7050	7000	7000	7000
Tavoitteet ja tunnusluvut									
Vuosikate / Poistot, %	139,5	232,2	241,4	92,0	74,8	73,0	74,8	101,3	100,0
Vuosikate, euro / asukas	578	752	799	333	263	279	310	463	457

TALOUSARVIO VUODELLE 2019

Vuodelle 2019 valtuusto on päättänyt pitää tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit ennallaan.

Vuoden 2019 verotulot on arvioitu siten, että

- tuloveroprosentti on 21,75 %,
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %,
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,25 %,
- yleishyödyllisten yhteisöjen osalta 0,30 % ja
- voimalaitosten veroprosentti 3,00 %.

Vuoden 2019 talousarviossa verotuloja arvioidaan kertyvän noin 24,10milj. euroa.

Kiinteistöveron tuoton arvioidaan olevan vuoden 2018 tasolla ja samoin yhteisöveron.

Verotulot	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnallisvero	20,56	21,38	21,09	20,50	20,18	20,50
Yhteisövero	1,65	1,67	1,57	1,60	1,77	1,80
Kiinteistövero	1,66	1,67	1,83	1,80	1,80	1,80
Verotulot yhteensä	23,87	24,72	24,49	23,90	23,75	24,10

Suonenjoen kaupungin valtionosuuksien arvioidaan puolestaan olevan vuoden 2018 tasolla noin 24,7 milj. euroa. Valtionosuudet pitää sisällään arvion kansalaisopiston toiminta-alueen laajentumisesta johtuvasta opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien kasvusta noin +0,2 milj. eurolla.

Suonenjoen kaupungin henkilöstömenot ovat vuoden 2019 talousarvioesityksessä 18 milj. euroa, joka sisältää 30 %:n lomarahojen leikkauksen. Vuoden 2018 määrärahamuutetussa talousarviossa henkilöstömenot ovat 17,9 milj. euroa ja vuoden 2017 tilinpäätöksessä ne olivat 16,9 milj. euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa on eläkemaksuina budjetoitu palkkaperusteinen KueL-maksu ja eläkemenerusteinen maksu. Palkkoihin perustuvan eläkemaksun suuruudeksi Kevan esitys vuodelle 2019 on 16,75 %. Palkkamenot eivät vaikuta eläkemenerusteisen maksun suuruuteen. Nämä kuluerät on budjetoitu asianomaisille tehtäväalueille aikaisemman vuoden käytön ja Keva:sta saatujen ennakkolaskelmien mukaisesti.

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on tänä vuonna 0,86 % maksun perusteena olevasta palkasta. Peruspalvelubudjetin laskelmien taustaoletuksena on, että maksun suuruus alenee ensi vuonna. Kuntatyönantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu on ennakotietojen mukaan 2,8 prosenttia.

Kokonaisuudessaan talousarvion vuosikate on noin 1,9 milj. euroa ja poistot noin 2,5 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen tilikauden tulos jää noin 0,6 milj. euroa negatiiviseksi. Tilikauden tulos pitää sisällään purettavien kiinteistöjen osalta varatun vajaat 0,3 milj. euron suuruisen määrärahavarausten teknisten palvelujen käyttötalouteen.

Sote- ja maakuntauudistusta on suunniteltu toteutettavaksi lähivuosina. Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty eikä niitä ehdittäne hyväksyä vuoden

2018 aikana. Lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2020 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta. Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö tai lainsäädäntömuutokset eli arvio tulevaisuudesta ovat kuitenkin tärkeitä taloussuunnitelman sanallisissa yleisperusteluissa esiintuotavia seikkoja. Yleisiä perusteita tarkastellaan kansantalouden, kuntatalouden sekä alueellisen ja oman kunnan kehityksen näkökulmista. Suositeltavaa on lisäksi laatia vaihtoehtolaskelmia ainakin kunnan omaan käyttöön johtamisen apuvälineeksi.

Vaihtoehtoinen talousstrategia suunnitelmakaudelle 2019-2023 pitää sisällään arvion, että maakuntauudistus tapahtuu vuoden 2022 alusta lukien. Kaupungin toimintakatteen arvioidaan leikkaantuvan uudistuksen myötä noin -68 prosenttia ja samalla kaupungin talouden oletetaan tasapainottuvan hetkellisesti.

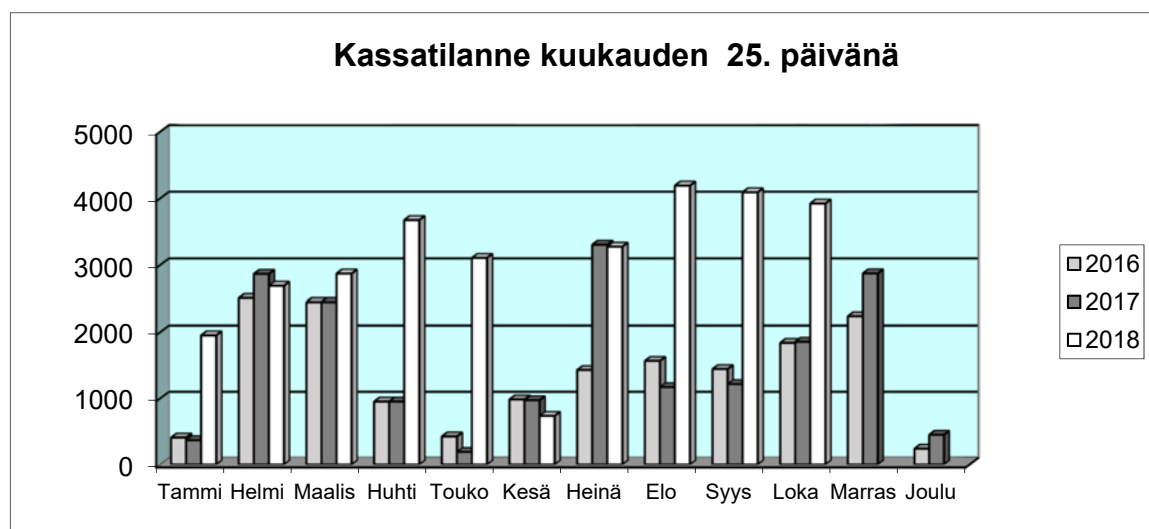
Maksuvalmius

Vuoden 2018 aikana maksuvalmiustilanteen vaihtelut ovat olleet maltilliset. Osin tähän on vaikuttanut matala investointitaso. Korkotaso on pysynyt edelleen poikkeuksellisen alhaisena ja tästä syystä korkomenot ovat pysyneet maltillisena. Lyhytaikaista lainoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi ei ole käytetty ollenkaan.

Vuoden 2019 investointimenot tulevat olemaan noin 6,5 milj. euron luokkaa. Vuosikatteen ylittävät lainanlyhennykset johtavat siihen, että uutta vierasta pääomaa joudutaan nostamaan vuonna 2019 reilusti.

Korkotason on ennustettu pysyvän vielä vuonna 2019 erittäin matalalla tasolla. Talouden elpymisen myötä korkotaso tulee väijäämättä kohoamaan ja näin ollen korkea velkaantuminen tulee näkymään tulevaisuudessa kohonneina korkokuluina. Yleisen korkotason ennustetaan nousevan aikaisintaan loppuvuonna 2019.

Alla oleva taulukko kertoo vuosien 2016-2018 maksuvalmiuden kehityksestä kuukauden 25. päivänä, joka on kuukauden ns. heikoin päivä maksuvalmiuden kannalta.

KÄYTTÖTALOUSOSA

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan suunnitelmien avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tulo-arviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Kunta määrittelee itse tehtäväkokonaisuudet, joille valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet ja hyväksyy määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto seuraa toiminnallisten tavoitteiden toteutumista, joista raportoidaan talousohjeen mukaisesti kolme kertaa vuodessa valtuustolle.

Vertailu vuosien 2018 ja 2019 välillä on tehty valtuuston hyväksymään määrärahamuutettuun talousarvioon vuodelta 2018.

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuosina 2019-2025,
vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Painopisteet	Arviointikriteeri	Tavoite
AKTIIVINEN JA HYVINVOIVA SUONENJOKELAINEN	Omaehtoiseen ja terveyttäedistävään toimintaan kannustaminen.	Monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan ja harraste mahdollisuudet turvataan Suonenjoella.
	Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut.	Lapsi- ja perhepalvelujen prosessit jalkautuvat läpi toimialojen. Toimivat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut suonenjokelaisille lapsille ja nuorille.
	Ylpeä kotiseudustaan.	Mansikkabrändin vahvistaminen ja vetovoimaisten mielikuvien viestittäminen alueestamme.
ASUMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN	Monipuolinen tontti- ja asuntokanta.	Hankittujen maa-alueiden käyttöönoton valmistelu, kaavoitus ja tonttimarkkinointi. Painopisteenä elinkeinoelämän tarpeet varmistava kaavoitus ja tonttitarjonta. Vetovoimaisten ja tarkoituksenmukaisten asumisen tarpeiden selvittäminen.
	Liikenteellinen tavoitettavuus.	Aktiivinen vuorovaikutus niin 9-tien kuin myös raideliikenteen kehittämiseen. Joukkoliikenteen parempi saavutettavuus. Edistämme kaupunkialueella kevyenliikenteen mahdollisuuksia niin kävelyn kuin pyöräilyn suhteen.
	Viihtyisä kaupunkikuva.	Esteettömyyden edistäminen ja vuodenaikoihin mukautuva viihtyisä kaupunkikuva keskustan alueella.
SAVON YRITTÄJÄMYÖNTÖISEIN KAUPUNKI	Ammattitaitoinen ja osaava työvoima.	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Hyödynnetään aktiivisesti nuorten työllistymistä edistäviä hankkeita.
	Aktiivinen yhteistyö.	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa.
	Arvosta Suonenjokelaista.	Myönteinen suhtautuminen kehittämisehdotuksiin ja aktiivinen vuoropuhelu kaupungin hankintaprosessin yhteydessä.
VIESTINNÄN JA TOIMINNAN UUDISTAMINEN	Prosessien sujuvoittaminen ja jatkuva parantaminen.	Palvelualueiden yhteistoiminnan tiivistäminen ilman tiedonkulun katkoksia. Strategian jalkauttaminen läpi kaupunkiorganisaation. Palvelualltuiden kehittäminen ja saadun palautteen hyödyntämien prosessien edelleen kehittämisessä.
	Digi ja monikanavaisuus.	Työssään jaksava ja motivoitunut henkilökunta. Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen. Työhyvinvointikartoitukset toimialoitain. Sähköisten palvelujen käyttöönottoa lisätään. Sosiaalisen median parempi ja monipuolisempi hyödyntäminen. Useat ja vaihtoehtoiset kanavat tiedottamisessa ja kaupungin vetovoimatyön edistämässä. Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen. Viestintäsuunnitelman laadinta.
	Osallistaminen.	Osallistamisprosessien edelleen kehittäminen. Sähköisten kanavien ja kyselyjen hyödyntäminen. Palautteen kerääminen.
		Nuorisovaltuuston toiminnan aktivoiminen ja osallistaminen.
TALOUS	Strategiakauden aikana talous pysyy tasapainossa ja palvelujen järjestäminen on toteutettu kaupungin tulopohjaan nähden kestäväällä tavalla.	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Tasapainottamisohjelman päivittäminen ja kulurakenteen kriittinen läpikäynti. Taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa ja kaupungin lainanhoitokyky säilyy hyvällä tasolla.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

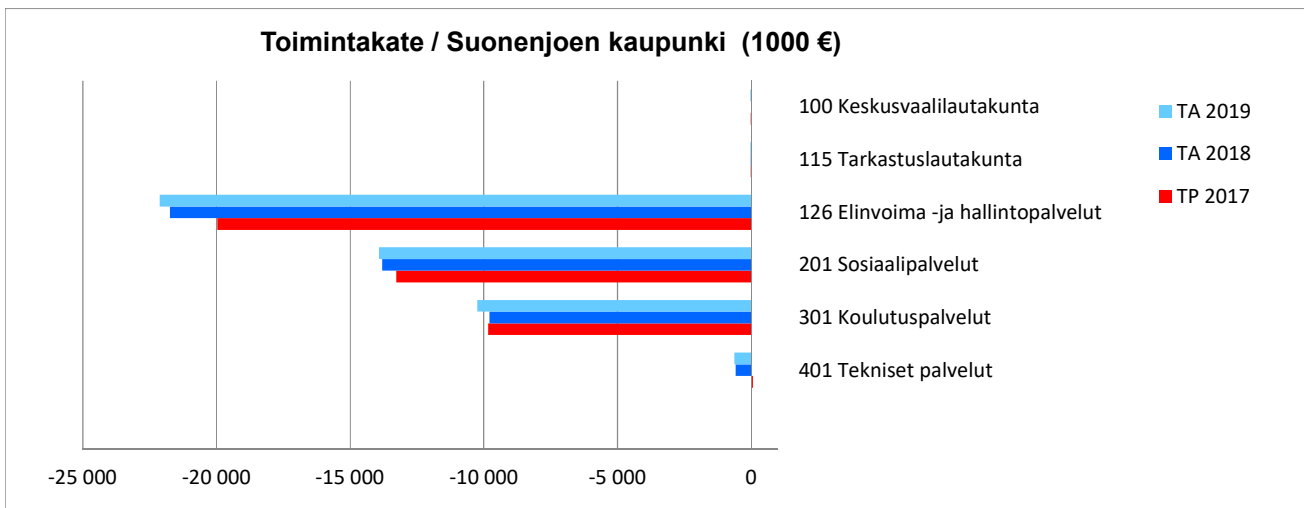
Toimielin: Suonenjoen kaupunki
Tulosalue:
Vastuuhenkilö:
Tilitunnus: 002 Suonenjoen kaupunki

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	11 520 126	10 885 200	10 469 100	-416 100	-3,8
Valmistus omaan käyttöön	56 024	50 000	47 600	-2 400	-4,8
Toimintamenot	-54 624 153	-56 870 000	-57 486 700	-616 700	1,1
Toimintakate	-43 048 003	-45 934 800	-46 970 000	-1 035 200	2,3
Suunnitelmapoistot	-2 404 134	-2 625 000	-2 500 000	125 000	-4,8
Netto	-45 452 137	-48 559 800	-49 470 000	-910 200	1,9

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Tilitunnus: 100

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	0	20 000	13 000	-7 000	-35,0
Toimintamenot	-12 737	-29 900	-38 000	-8 100	27,1
Toimintakate	-12 737	-9 900	-25 000	-15 100	152,5
Suunnitelmapoistot		0	0	0	
Vyörytykset		0	0	0	
Netto	-12 737	-9 900	-25 000	-15 100	152,5

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakkoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakkoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit, jonka vaalipäivä on sunnuntai 14.4.2019. Lisäksi järjestetään EU-vaalit, jonka vaalipäivä on sunnuntai 26.5.2019. Maakuntavaalien järjestämisestä ei ole vielä varmuutta.

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot			13 000	13 000	
Tuet ja avustukset		20 000		-20 000	-100,0
Vuokratuotot				0	
Muut toimintatuotot				0	
Toimintatuotot	0	20 000	13 000	-7 000	-35,0
Palkat ja palkkiot	-8 408	-18 000	-28 500	-10 500	58,3
Henkilösivukulut	-76	-4 000	-2 300	1 700	-42,5
Henkilöstökulut yhteensä	-8 484	-22 000	-30 800	-8 800	40,0
Palvelujen ostot	-2 486	-4 700	-5 600	-900	19,1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-665	-2 500	-1 600	900	-36,0
Avustukset				0	
Vuokratulut				0	
Muut toimintakulut	-1 103	-700		700	-100,0
Toimintakulut	-12 737	-29 900	-38 000	-8 100	27,1
Toimintakate	-12 737	-9 900	-25 000	-15 100	152,5
Suunnitelman mukaiset poistot				0	
Vyörytykset				0	
Ylijäämä / Alijäämä	-12 737	-9 900	-25 000	-15 100	152,5

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		3 660				
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestäneet	1 928				
Presidentinvaaleissa 2018	suonenjokelaiset	3 764		3600		
Kunnallisvaaleissa 2017		3 388	3 388			

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015		58,5				
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestysprosentti	31,2				
Presidentinvaaleissa 2018		60,9		60,0		
Kunnallisvaaleissa 2017		56,2	56,2			

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	0	0	0	0	
Toimintamenot	-18 698	-22 700	-25 000	-2 300	10,1
Toimintakate	-18 698	-22 700	-25 000	-2 300	10,1
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	-370	-300	-300	0	0,0
Netto	-19 068	-23 000	-25 300	-2 300	10,0

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n vuosiksi 2013-2016 ja lisäksi valintapäätökseen sisältyy optio koskien vuosia 2017-2018.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 25 päivää. Vuodelle 2019 tarkastuspäiviä hankitaan noin 20.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan yhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on kolme päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä,
- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta
- valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Kaupunkikonsernin tarkastuspalvelut kilpailutetaan kaudelle 2019-2022.

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-2 590	-3 500	-4 500	-1 000	28,6
Henkilösivukulut	-62	-700		700	-100,0
Henkilöstökulut yhteensä	-2 652	-4 200	-4 500	-300	7,1
Palvelujen ostot	-15 981	-18 400	-20 400	-2 000	10,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7	-100		100	-100,0
Avustukset	0			0	
Vuokratulot	0			0	
Muut toimintakulut	-58		-100	-100	
Toimintakulut	-18 698	-22 700	-25 000	-2 300	10,1
Toimintakate	-18 698	-22 700	-25 000	-2 300	10,1
Suunnitelman mukaiset poistot				0	
Vyörytykset	-370	-300	-300	0	0,0
Ylijäämä / Alijäämä	-19 068	-23 000	-25 300	-2 300	10,0

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimielimet	lkm	9	9	9	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	10	10	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi	20	20	20	0,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	8	8	8	0,0

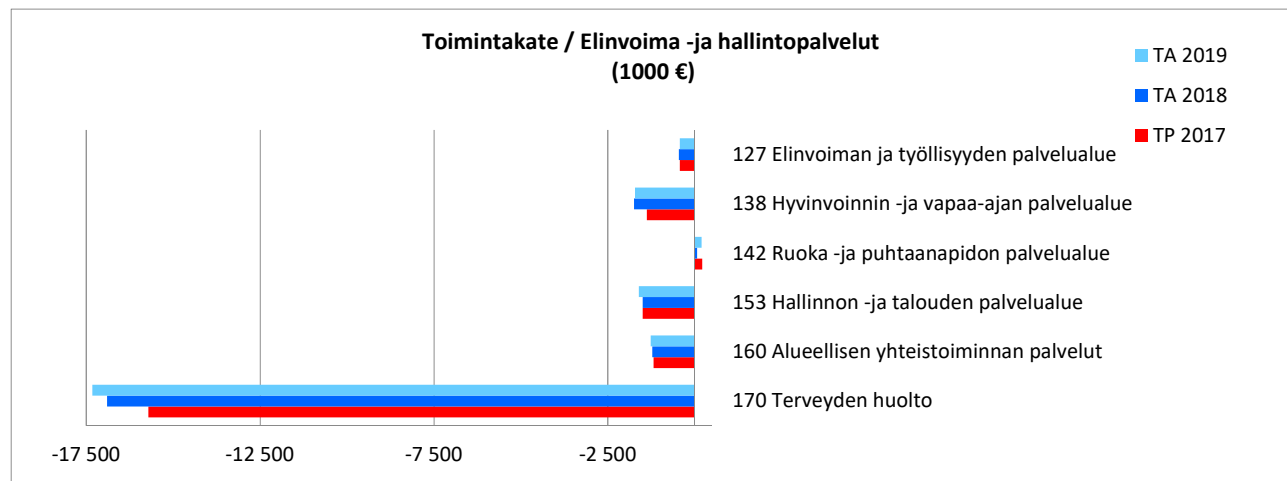
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	2 812 145	2 867 100	2 989 200	122 100	4,3
Toimintamenot	-22 780 847	-24 600 800	-25 108 100	-507 300	2,1
Toimintakate	-19 968 702	-21 733 700	-22 118 900	-385 200	1,8
Suunnitelmapoistot	-200 532	-211 300	-211 300	0	0,0
Vyörytykset	551 934	550 900	550 900	0	0,0
Netto	-19 617 300	-21 394 100	-21 779 300	-385 200	1,8

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot	2 341 120	2 315 100	2 450 700	135 600	5,9
Maksutuotot	235 988	294 200	301 400	7 200	2,4
Tuet ja avustukset	206 707	229 500	210 100	-19 400	-8,5
Vuokratuotot	4 472	4 000	3 700	-300	-7,5
Muut toimintatuotot	23 858	24 300	23 300	-1 000	-4,1
Toimintatuotot	2 812 145	2 867 100	2 989 200	122 100	4,3
Palkat ja palkkiot	-2 681 898	-3 051 400	-3 089 100	-37 700	1,2
Henkilösivukulut	-884 394	-1 038 400	-888 400	150 000	-14,4
Henkilöstökulut yhteensä	-3 566 292	-4 089 800	-3 977 500	112 300	-2,7
Palvelujen ostot	-17 932 842	-19 315 200	-19 882 300	-567 100	2,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-538 096	-559 300	-579 200	-19 900	3,6
Avustukset	-230 080	-168 000	-180 000	-12 000	7,1
Vuokrakulut	-409 891	-429 500	-453 600	-24 100	5,6
Muut toimintakulut	-103 646	-39 000	-35 500	3 500	-9,0
Toimintakulut	-22 780 847	-24 600 800	-25 108 100	-507 300	2,1
Toimintakate	-19 968 702	-21 733 700	-22 118 900	-385 200	1,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-200 532	-211 300	-211 300	0	0,0
Vyörytykset	551 934	550 900	550 900	0	0,0
Ylijäämä / Alijäämä	-19 617 300	-21 394 100	-21 779 300	-385 200	1,8

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Palvelualue: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja

Palvelualue: 127 Elinvoiman ja työllisyyden palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	87 056	75 000	55 000	-20 000	-26,7
Toimintamenot	-517 408	-529 600	-479 300	50 300	-9,5
Toimintakate	-430 352	-454 600	-424 300	30 300	-6,7
Suunnitelmapoistot				0	
Vyörytykset	-5 857	-4 600	-4 600	0	0,0
Netto	-436 209	-459 200	-428 900	30 300	-6,6

Toiminta-ajatus

Elinkeinotoimen tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle.

Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2019 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa.

Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö Savogrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämishankkeiden henkilöt. Savogrown kuntaosuus vuodelle 2019 on 197.000 euroa (vuonna 2018: 188 000 euroa).

Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinotoimien kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. EU-rakennerahastojen ohjelmakausi 2014-2020 on parhaillaan menossa. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat. Keskeisiä elin- ja vetovoima hankkeita ovat mm. maakunnan Future Savo-hanke, eKunta-hanke ja Savogrow alueen kuntakehittämisen hanke.

Maaseudun kehittämissyhistys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2014-2020. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2019 on 38.000 euroa (vuonna 2018: 34 000 euroa).

Työllistämistoimin pyritään aktivoimaan ja luomaan työtä pitkään työttömänä olleille henkilöille. Työllistämistä toteutetaan yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kasvuhakuisen kuntastrategian jalkauttaminen. Keskeinen painopiste osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen suonenjokelaisiin yrityksiin.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos kpl / %	
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	20	30	20	-10	-33,3
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	3	3	3	0	0,0
	Kontaktoidut yritykset / kpl	770 tapahtumaa, 181 toimijan kanssa	120	150	30	25,0
Työllisyys	Työttömyysprosentti 31.12.	10,80 %	< 10,00 %	< 9,00 %	-1,0 %-y.	
Kaupungin työllistämät henkilöt	Lukumäärä	22	15	12	-3	-20,0
Työllistettyjen henkilöiden työ määrä kuukausina	Työkuukausi	132	120	100	-20	-16,7

Työllistämistukipalkat	€	217 912	171 400	120 000	-51 400	-30,0
Työllistämistuki valtiolta	€	86 356	75 000	55 000	-20 000	-26,7
Työllistämissuunnitelma: Työkuukaudet yhteensä	Työkuukausi	132	90	80	-10	-11,1

Nuorten kesätyöllistämistä edistävä palvelusetelikeilua jatketaan. Varataan 15.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2019. Tarkemmat ohjeet on päivitetty vuoden 2018 aikana. Yrityksiin suunnatun työllisyysseteliin vuoden 2019 aikana on varattu 30.000 euron suuruinen määräraha.

Työllistämishankkeiden kuntaosuudet. Varaus 10 000 euroa vuodelle 2019.

Elinkeinopoliittisten hankkeiden avustaminen. Kohdentamaton määräraha vuodelle 2019 on 10 000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
SavoGrown liiketoimintasuunnitelman jalkauttaminen ja edunvalvonta. Alueen strategiatyöhön osallistuminen.	K / E	Aktiivinen osallistuminen strategiatyöhön
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	K / E	Liikenteellinen tavoitettavuus
		Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus
Yhteistyön tiivistäminen kehitysyhtiön osakaskuntien ja yrittäjien kanssa	K / E	Elinkeinoneuvottelijoiden yhteistyö
		Kaupungin johtoryhmän osallistaminen elinkeinopoliittisten hankkeiden toteuttamiseen
Työttömien määrä	ELY-keskuksen tilasto	Työttömyyden vähentäminen.
300 ja 1000 päivää työttömänä olleiden ja TYP-asiakkaiden määrä ja työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä.	Kelan tilasto, TYP-järjestelmän tiedot, koordinaattorin raportti	Pitkään työttöminä olleiden aktivointi, osittainen ja kokoaikainen työllistyminen.
Keskitetty koululaisten kesätyöllistäminen työllisyysbudjetista.	Kesätyöntekijöiden määrä.	Tarkempi suunnitelma kesätyöpaikoista tehdään yhteistyössä toimialojen kanssa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelualue: 138 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	493 693	693 200	685 100	-8 100	-1,2
Toimintamenot	-1 863 301	-2 434 400	-2 398 500	35 900	-1,5
Toimintakate	-1 369 608	-1 741 200	-1 713 400	27 800	-1,6
Suunnitelmapoistot	-117 166	-111 400	-111 400	0	0,0
Vyörytykset	-29 979	-33 700	-33 700	0	0,0
Netto	-1 516 753	-1 886 300	-1 858 500	27 800	-1,5

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoriso- ja liikunta palvelut. HyVa-palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa. Aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. HyVa-palvelualue edistää suonenjokelaisten osallisuutta ja arjen hyvinvointia.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projekti-toimintaa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Etsivä nuorisotyö on siirtynyt kaupungin omaksi toiminnaksi ja nuorisopalveluissa on uusi nuoriso-ohjaajan toimi, jossa painopisteenä on mm. koulussa tehtävän nuorisotyön kehittäminen. Liikuntapalveluissa kehitetään paikallisen liikuntaneuvonnanmallia hankkeella, johon haetaan AVI:lta avustusta. Uuden uimahallin ja liikuntatilan hanketyö etenee. Uimahallin sunnuntai aukioloaikoja jatketaan nykyresurssien puitteissa. Kirjastopalveluissa keskitytään sosiaaliseen vahvistamiseen ja digineuvontaan panostamiseen muiden toimialojen ja kolmannen sektorin yhteistyökumppaneiden kanssa. Kulttuurikasvatuksen tasa-arvoista saatavuutta kehitetään yhdessä koulutuspalveluiden kanssa. Kansalaisopistossa pyritään yhtenäistämään toimintakäytännöt opistoalueella Leppävirran mukaan liittymisen jälkeen vuoden 2018 alusta. Vuonna 2019 haetaan Erasmus opettajien koulutushanketta uutena ja viedään loppuun entisiä hankkeita.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Kirjaston Lainat	Kpl	73 993	100 000	80 000	-20 %
Kirjaston Käynnit	Käyntikerta	52 205	60 000	70 000	17 %
Kirjaston nettokulut € / asukas	€	52	51	50	-2 %
Kulttuuritapahtumat	Tapahtuminen määrä	52	35	45	29 %
Kulttuuritapahtumat	Kävijämäärä	5 901	5 000	5 000	0 %
Museot	Kävijämäärä	868	1 100	1 100	0 %
Kellarikallerian näyttelyt	Näyttelyiden määrä	16	20	20	0 %
Kellarikallerian näyttelyt	Kävijämäärä	3 906	4 000	4 000	0 %
Konservatorio	Maksuosuus €	73 000	72 000	73 000	1 %
Konservatorio	Oppilaspaikka € / op.	1 280,70	1 280,70	1 303,57	2 %
Nuorisopalvelut	Toimintakerrat	175	200	200	
	Osallistuneet	2 819	3 000	3 000	
Etsivä nuorisotyö	Nuoret	20	40	60	50 %
Leirit ja ja tenavaparkki	Osallistuneet	64	75	75	
	Vuorokaudet	14	18	18	
Nuorisotoimen kerhotoiminta	Kerhot	1	4	4	
	Osallistuneet	40	40	40	
Uimahalli	Kävijät	36 356	44 000	44 000	
Kuntosali	Kävijät	10 323	11 000	11 000	
Liikuntaryhmät	Ryhmiä lukumäärä	19	20	20	
	Osallistujat	6 356	5 500	500	
Kansalaisopisto opetustunnit yhteensä	kpl / vuosi	11 080	17 800	15500	
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	€ / opetustunti	72,00	80,00	80	

Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat		5 830	9 000	10 000	
Avustukset					
Nuorisotoimi		2 145	3 000	3 000	
Liikuntatoimi		19 825	22 000	22 000	
Kulttuuritoimi		3 300	5 000	5 000	
Nuorten bändihankkeen; The FinEst Band Camp toteuttaminen ajalle 1.1.2018-31.7.2020, Suonenjoen kotiseutumuseon ja -arkiston luettelointiin sekä liikuntaneuvontaa kehittävään hankkeeseen on varauduttu HyVa-palvelualueen talousarviossa.					
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen					
Arviointikriteeri		Mittari		Tavoite	
Uusien toimintamuotojen kehittäminen / Kirjasto		Kohdennetut ryhmäkäynnit		Kohdennettujen palveluiden edistäminen.	
Digineuvonta ja muiden toimijoiden digineuvonnan mahdollistaminen / Kirjasto		Opetuskerrat ja niihin osallistuneet asiakkaat		Kuntalaisten digitaalisten toimintavalmiuksien parantaminen.	
Kirjavinkkaukset / Kirjasto		Vinkkausten määrä ja niihin osallistuneet oppilaat.		Lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen.	
Kulttuurikasvatussuunnitelman kehittäminen ja toimeenpano		Luokkakohdaiset suunnitelmat (on/ei)		Kotiseututuntemuksen kehittyminen ja kulttuurikasvatuksen tasa-arvoisen saatavuuden lisääminen.	
Koulunuorisotyön matalan kohtaamisen toimintamallin luominen.		Ohjaukseen piirissä olevien määrä.		Kouluikäisten lasten ja nuorten tavoittaminen ja sosiaalinen vahvistaminen.	
Nuorisovaltuustotoiminnan Suonenjoen mallin kehittäminen yhdessä -hankkeen kanssa. Kuntayhteistyön selvittäminen.		Nuorisovaltuuston toimintakerrat		Nuorten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen.	
Etsivä nuorisotyön toimintamallin luominen ja nuorten tavoittaminen yhdessä nuorten työpaikan kanssa.		Tilastointiohjelmat Parent ja Sovari, joilla seurataan nuorten asiakkaiden määrää, tilanteita ja niiden etenemistä.		Etsivän nuoristyön asiakaskunnan nuorten elämänhallinnan ja opiskeluihin tai työelämään kiinnittymisen tukeminen.	
Suonenjoella on kuntalaisten terveyttä ja hyviä elinintapoja tukeva liikuntaneuvonnan malli		K / E		Luodaan liikuntaneuvontaan Suonenjoen malli	
Uimahallin toimintaa ylläpidetään ja kehitetään mahdollisuuksien mukaan. Järjestetään lapsille ja aikuisille uimakouluja sekä tekniikka kouluja. Vesipeuhuloita ja vesileikkikouluja.		Osallistujat / ryhmät		Kuntalaisten uimataidon ja uintiharrastuksen lisääminen.	
Viestinnän ja toiminnan uudistaminen					
Arviointikriteeri		Mittari		Tavoite	
Asiakkuus / Kansalaisopisto. Seurataan asiakastytyväisyyttä.		Kurssiarviointien yleisarvosana opiston toiminnasta on 4 tai yli		Asiakastytyväisyyden ylläpitäminen.	
Prosessit / Kansalaisopisto. Kurssitarjonnan uudistaminen 10 % kursseista. Maksupalvelukoulutuksen markkinointi ja toteuttaminen.		Uusien kurssien määrä 10 % opetustarjonnasta. Maksupalvelukoulutusten määrää vuodessa.		Kurssitarjonnan pysyminen vetovoimaisena.	

Prosessit / Kansalaisopisto. Seurataan resurssien ja toiminnan tavoitteiden tasapainoa. Pysyminen talousarviossa.	Kokonaismenot/opetustunnit	Saada resurssit ja toiminnan tavoitteet hyvään tasapainoon.
Henkilöstö / Kansalaisopisto. Arvioidaan opiston toiminnan volyymin kasvaessa henkilöstörakennetta.	Henkilöstömenot/opetustunnit	Tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne suhteessa toiminnallisiin tavoitteisiin.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Palvelupäällikkö

Palvelualue: 142 Ruoka -ja puhtaanapidon palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	1 881 949	1 752 400	1 900 000	147 600	8,4
Toimintamenot	-1 661 169	-1 679 000	-1 697 700	-18 700	1,1
Toimintakate	220 780	73 400	202 300	128 900	175,6
Suunnitelmapoistot	-19 540	-57 400	-57 400	0	0,0
Vyörytykset	-32 132	-33 200	-33 200	0	0,0
Netto	169 108	-17 200	111 700	128 900	-749,4

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tehtävänä on tuottaa maukkaita, ravitsemussuositusten mukaisia ateriapalveluja kustannustehokkaasti eri asiakasryhmille sekä huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa.

Ympäristöystävällisyys ja ergonomia-asiat huomioidaan myös puhdistus-, pesuaine- ja laitehankinnoissa tukemaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. Lisäksi hajusteettomuus tullaan huomioimaan mahdollisuuksien mukaan hankinnoissa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Päiväkotien ateriatilaukset pyritään saamaan sähköisessä muodossa asiakkaalta suoraan ruokapalvelun tuotannonohjausjärjestelmään. Ja lisäksi ruokalistojen julkaisu automaattisesti nettiin. Mitoitustyön myötä tarkistetaan eri kohteiden työmäärät ja tehtävät tarpeen mukaiseksi. Puhtaanapidon puolella laajennamme perehtymistä toimintakentän sisällä, turvataksemme laajemman osaamisen sijaistamiseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos kpl / %	
SISÄISET ASIAKKAAT	Kohde / Mittari	217 942	211 500	214 200		
ULKOISET ASIAKKAAT						
HOIVA-ATERIAT		137 149	130 400	130 000	-400	-0,3
HENKILÖSTÖATERIAT		13 686	18 000	14 000	-4 000	-22,2
TILAUSTARJOILU		1 822	1 500	2 000	500	33,3
YHTEENSÄ		370 599	361 400	360 200	-3 900	-1,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen		
Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Reseptiikan vakioiminen ja ruokalistan ja ravintoarvojen sähköinen julkaiseminen	Julkaistu /ei julkaistu	Ateriapalveluprosessin kehittäminen
Täydennyskoulutus ja osaamisen lisääminen.	Täydennyskoulutuksen määrä	Koulutusta 2 pv/vuosi/työntekijä. Osaaminen paranee.
Siivouksen mitoitutus päivitetty mitoitus- ja kustannuslaskentaohjelmalla.	Mitoitus tehty	Siivouksen mitoituksen tarkistaminen ja kehittäminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 153 Hallinnon ja talouden palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	283 629	290 100	278 500	-11 600	-4,0
Toimintamenot	-1 775 926	-1 784 600	-1 881 400	-96 800	5,4
Toimintakate	-1 492 298	-1 494 500	-1 602 900	-108 400	7,3
Suunnitelmapoistot	-63 826	-42 500	-42 500	0	0,0
Vyörytykset	619 902	622 400	622 400	0	0,0
Netto	-936 222	-914 600	-1 023 000	-108 400	11,9

Toiminta-ajatus

Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnalle. Lisäksi yleishallinto vastaa hallinnon, henkilöstöasioiden, ICT:n ja talouden tukipalveluista kaupungin toimialoille. Toiminnan tavoitteena on tuottaa keskitettyjä palveluja mahdollisimman tehokkaan ja tuloksellisen toimintaan tueksi niin luottamushenkilö- ja virkamiesjohdolle kuin muillekin päävastuualueille.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kaupungin toiminta-ajatuksen.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee:

- 1) päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- 2) päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- 3) päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- 4) päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- 5) päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6) päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- 7) valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- 8) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- 9) valita tilintarkastajat
- 10) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä sekä
- 11) päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei muuta ole päätetty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Lisäksi kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloushoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilöstöjaos 1.6.2017 alkaen.

Tehtäväalueet:

- 1) kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- 2) taloudesta, kuntasuunnittelusta, yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisestä vastaaminen
- 3) ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- 4) kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- 5) kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta, arviointi.

Hallinto- ja talouspalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä kaupungin ict-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin asuntotoimi, keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä.

Talous -ja palkkahallinnon palveluita tarjotaan lisäksi Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, Suonenjoen Vesi Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille.

ICT-palveluja tarjotaan muille Sisä-Savon kunnille, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle sekä konsernin tytäryhtiöille.

Kaupungin **henkilöstöasioita** hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen sekä pääluottamusmiesten korvaukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kuntalain velvoitteiden noudattamisesta kaupungin toiminnassa. Uuden kuntastrategian jalkauttaminen. Strategiatyönjalkauttamiseen ja esimiesten sekä johtoryhmän kouluttamiseen on varattu yhteensä 30.000 euron määräraha vuodelle 2019.

Hallinnon tukipalveluiden palvelutason tarkastelun ja työn uudelleen organisoinnin loppuun saattaminen ja siten palvelutoimintojen ja henkilöstöresurssin vakiinnuttaminen. Hallinnonpalvelujen saattaminen yhteiseen toimitilaan Keskuskadulle.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos / Muutos %	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	8	5	6	1	20,0
	Pöytäkirjapykälät	88	50	80	30	60,0
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	22	20	20	0	0,0
	Pöytäkirjapykälät	365	200	300	100	50,0
Henkilöstö						
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituiset	329	360	380	20	5,6
	Määräaikaiset	173	110	100	-10	-9,1
Eläköityminen	Eläkeiän saavuttavat	12	10	10	0	0,0
	Eläkkeelle siirtyneet	12	10	10	0	0,0

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Toimialat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan. Kaupungin markkinointiviestintään ja viestinnän kehittämiseen on strategian mukaisesti varattu 20.000 euron määräraha vuodelle 2019.

Muut määrärahavaraukset:

- Kiinteistöveroselvitys 20.000 euroa v. 2019
- Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen 25.000 euroa v. 2019
- Konsultoivat asiantuntijapalvelut 20.000 euroa v. 2019

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € / Muutos %	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	61 561	62 000	63 500	1 500	2,4
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	9 298	9 300	9 500	200	2,2
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	27 856	30 000	31 000	1 000	3,3
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	161 601	148 000	139 800	-8 200	-5,5
Muut yhteistoimintaosuudet	2 256	7 000	6 000	-1 000	-14,3 %
Yhteensä	262 572	256 300	249 800	-6 500	-2,5

Kaupunginvaltuusto on 25.10.2010 § 68 muuttanut avustuspäättämisen jakokäytäntöä vuodesta 2011 lukien. Valtuusto varaa eri tarkoituksiin käytettävät avustuspäättämisen kullekin lautakunnalle kokonaisuudessaan ja niiden jakamisesta päättää kukin lautakunta omalla tahollaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallituksen avustukset	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.	
Avustukset yhteisöille:	70 100	75 000	85 000		13,3
<i>Kaupungin strategiatavoitteita tukevien hankkeiden kuntaosuudet; erillisellä päätöksellä. Kari Tapio elokuva v. 2019</i>			10 000		
<i>Rivertec/nuorten työpajapalvelu ja etsivä nuorisotyö (KH 5.11.2018 § 209)</i>	36 100	32 000	32 000		0,0
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus (KH 11.12.2017 § 361)</i>	24 000		30 000		
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	10 000	10 000	10 000		
Muut avustukset:					
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>		3 000	3 000		
Yhteensä	70 100	75 000	85 000		

Määrävaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan. Kaupunginhallitus on asettanut sekä määrittänyt kokoonpanot ja toimintatavat kevään 2017 aikana. Kunkin osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia tukevan ryhmän toimintaan on varattu 3.000 euron suuruinen toimintaraha vuodelle 2019. Tavoitteena vuorovaikutteisuus ja yhteisten toimintamallien vakiinnuttaminen kaudella 2018-2019.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kasvuhakuisen kuntastrategian jalkauttaminen läpi organisaatiotasojen.	K / E	Henkilöstö, luottamushenkilöt ja virkakunta tunnistaa ja tiedostaa Suonenjoen kaupungin strategiset tavoitteet.
Suonenjoen tunnettavuuden ja vetovoiman kasvattaminen.	K / E	Suonenjoen tunnettavuus kasvaa ja lisää paikkakunnan vetovoimaa niin asumisen kuin työllisyyden näkökulmasta.
Toimialakohtaisten työhyvinvointikyselyjen mallintaminen.	K / E	Kyselytyökalun käyttöönotto ja toimialoille jalkauttaminen.
Asikirjahallinnon sähköistäminen ja toimielinten sähköiset kokouskäytännöt.	Hallinnon sähköisten toimintojen kehittäminen	Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen ja sujuvoittaminen.
Hallinto- ja tukipalveluiden työn uudelleen organisoinnin loppuunsaattaminen ja uudistuneiden tehtävien vakiinnuttaminen.	Asiantuntijuuden vahvistaminen	Toimivat ja oikein mitoitettut hallinto- ja tukipalvelut kaupungin omalle organisaatiolle sekä konserniyhteisöille.
	Henkilöstön osallistuminen työn suunnitteluun.	
	Prosessien uudistaminen ja tehtäväkuvien tarkentaminen.	

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Palvelualue: 160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	10 439	11 400	10 600	-800	-7,0
Toimintamenot	-1 193 398	-1 232 600	-1 269 900	-37 300	3,0
Toimintakate	-1 182 959	-1 221 200	-1 259 300	-38 100	3,1
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset				0	
Netto	-1 182 959	-1 221 200	-1 259 300	-38 100	3,1

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 561/1999 4 pykälän mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella. Hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki. Pohjois-Savon pelastuslaitos laskuttaa kuntien maksusuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin kuukausittain. Lopulliset maksusuudet tasataan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana Kuopion kaupungin tilinpäätöstä.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta.

Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv.

Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunginhallitus.

Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle.

Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspäätöksen tuottajalta.

Hankintatoimen käytännön toteutus tapahtuu yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määriteltyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrättyt tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maakuntaudistuksen toimenpiteet heijastuvat alueelliseen yhteistyöhön, palvelujen tuottamisen malleihin ja niiden tulevaisuuden suunnitteluun.

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
1611 Pelastustoimi	-584 667	-610 900	-624 100	-13 200 2,2
1613 Rakennustarkastus	-63 225	-39 400	-54 500	-15 100 38,3
1614 Ympäristönsuojelu	-49 928	-56 900	-69 200	-12 300 21,6
1615 Maaseututoimi	-59 725	-75 900	-72 100	3 800 -5,0
1616 Hankintatoimi	-4 484	-3 500	-4 000	-500 14,3
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-122 319	-135 400	-131 200	4 200 -3,1
1618 Eläinlääkintähuolto	-298 610	-299 200	-304 200	-5 000 1,7
Yhteensä	-1 182 959	-1 221 200	-1 259 300	-38 100 3,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Huom. / Muutos %
Rakennusvalvonta					
Rakennusluvut	kpl	59	60	60	0 0,0
Ympäristönsuojelu					
Ympäristöluvut	kpl	1	2	2	0 0,0
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	105	85	85	0 0,0
Maa-ainesluvut	kpl	1	2	2	0 0,0

Maaseututoimi					
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 310	4 200	4 400	200 4,8
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	129	130	127	-3 -2,3
Maataloustuki	€	3 596 615	3 150 000	3 200 000	50 000 1,6

Avustukset	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Huom. / Muutos %
Maaseututoimi				
Suonenjoen kaupungin myöntämät avustukset	8 125	10 000	10 000	0 0,0
<i>Toiminta-avustuksena kylätoimikunnille/kyläyhdistyksille ja seurojentaloja ylläpitäville yhdistyksille</i>	8 125	9 000	9 000	
<i>Suonenjoen omana kuntarahana maatalouden kehittämiseen</i>		1 000	1 000	

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Alueelliset palvelut		
Vaikutetaan siihen, että alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne sekä talousarvio-ohjaus.	Toteutunut/ei toteutunut	Kustannusten nousu ei ylitä omien toimintojen keskimääräistä kustannusten nousua.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Elinvoima -ja hallintopalvelut
Palvelut tuottaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 170 Terveydenhuolto

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	55 379	45 000	60 000	15 000	33,3
Toimintamenot	-15 769 645	-16 940 600	-17 381 300	-440 700	2,6
Toimintakate	-15 714 266	-16 895 600	-17 321 300	-425 700	2,5
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	0	0	0	0	
Netto	-15 714 266	-16 895 600	-17 321 300	-425 700	2,5

Suonenjoen kaupunki ostaa **perusterveydenhuollon palvelut** Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kuntayhtymä vuokraa toimitilat Suonenjoen kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri laskuttaa Suonenjoen käyttämistä erikoissairaanhoidon palveluista Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymää, joka laskuttaa edelleen Suonenjoen kaupunkia.

Vastuu sairaankuljetuksesta ja ensihoidosta kuuluu sairaanhoitopiirille, jolloin myös nämä kustannukset kuuluvat erikoissairaanhoitoon.

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perustehtävänä on

- tuottaa terveydenhuollon palveluja Suonenjoen ja Rautalammin kuntien asukkaille asiantuntevasti, tehokkaasti ja joustavasti
- asukkaiden terveyden edistäminen yhdessä asukkaiden ja kuntien kanssa.

Toiminnan visiona on ollut toteuttaa

- väestövastuiseen työhön perustuva, kotona asumista tukeva ja asukkaiden aktiivisuutta korostava työtap, jossa asukkaiden lähipalvelut on järjestetty kotikunnassa ja seudulliset palvelut kuntayhtymän alueella.
- lähipalveluita ovat (palvelu ei välttämättä ole joka arkipäivä kotikunnassa): äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, lääkärin päivävastaanotto, laboratorion näytteenotto, mielenterveyshuolto, suun terveydenhuolto ja pääosa kuntoutuspalveluista.
- seudullisia palveluita ovat: lääkäripäivystys, akuuttilaitoshuolto, puheterapia, laboratoriopalvelut ja röntgen.

Kuntayhtymässä päätetään aina erikseen, mitä palveluita tuotetaan itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Toimintaympäristön muutos

Sote-uudistus on väärttänyt mennyttä useampaa vuotta. Parhaillaan syksyllä 2018 odotetaan SOTE-lainsäädännön valmistumista eduskunnassa. Tavoitteena tällä hetkellä on, että Sote-uudistus tulee voimaan 1.1.2021, jolloin uudet organisaatiot aloittavat toimintansa.

Pohjois-Savon kunnat ovat sopineet, että Pohjois-Savossa Sote-uudistuksen valmistelutyö tehdään Pohjois-Savon liiton johdolla. Maakunnasta tulee järjestämisvastuullinen toimija Pohjois-Savonkin alueella. Pohjois-Savoon tulee yksi tai useampi julkinen tuotanto-organisaatio. Lisäksi odotetaan muodostuvan yksityisiä ja kolmannen sektorin omistamia tuotanto-organisaatioita liittyen valinnanvapauslainsäädäntöön. Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toimintaa on ollut tarkoitus jatkaa uuden Sote-alueen toiminnan alkuun saakka. Muutokset voivat aiheuttaa huomattavia taloudellisia kustannuksia sekä henkilöstömuutoksia. Kuntayhtymä on mukana suunnittelemassa maakunnan järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä asioita. Sote-uudistuksesta huolimatta on tarpeen aktiivisesti tarkastella oman toiminnan nivoutumista. Ajan kuluessa on kertynyt jo huomattava paine ja tarve välineistön ja järjestelmien uusimiseen jo lainsäädännönkin takia. Hankintalistalla on mm. EKG-laitteiston uusiminen, potilaskuvien käytön aloittaminen ja hallinnointi, ICT-ympäristön päivittäminen koneineen, takaisinsoittojärjestelmän uusiminen, hoitajakutsujärjestelmän uusiminen osastolle sekä kulunvalvontalaitteiston uusiminen. Suun terveydenhuollossa hammasyksiköitä on uusittava vuorotellen. Näitä uudistuksia viedään eteenpäin järjestyksessä voimavarojen puitteissa sekä kiireellisyysjärjestyksessä. Kokonaiskulua on vaikea arvioida etukäteen eikä vuoden 2019 budjetin sisällä ole varauduttu merkittäville summilla hankintoihin. Osa hankinnoista tapahtunee leasing-rahoituksella. Samassa yhteydessä on jo aloitettu viestinnän modernisointi ulospäin ja otetaan käyttöön moderneja digitaalisia potilasohjeistusvälineitä. Tuloksia ja käytettävyyttä toimintaympäristössä arvioidaan uudistusten edetessä.

Kuntayhtymän alueelle on perustettu alaikäisten maahanmuuttajien ryhmäkoteja ja Rautalamille saapuu vuosittain kiintiöpaikolaisia muutamia perheitä. Nämä aiheuttavat lisäpalvelujen tarvetta.

Vanhuspalvelulain päivityksestä ja perhelain muutoksesta sekä hallituksen kärkihankkeesta johtuen on käynnistetty terveystarkastuksia työttömille, omais- ja perhehoitajille. Nämä toiminnot jatkuvat entiseen tapaan.

Kuntayhtymässä toteutetaan henkilöstösäästöjä mm. eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Virkoja tai toimia jätetään täyttämättä, mikäli palvelut voidaan turvata muun henkilöstön turvin.

Sähköisen potilasarkiston käyttöönotto toteutui marraskuussa 2014. ICT-palveluiden infrastruktuuri uudistui sähköisen reseptin käyttöönoton yhteydessä vuonna 2013. Potilasarkiston käyttö laajenee vähitellen valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Hammashoito on siirtynyt KANTA-aikaan syyskuussa 2018. Uusia Kanta-palveluja otetaan käyttöön määräysten astuessa voimaan.

Kysyntä -ja laajuustiedot	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Neuvolatoiminta		5 884	5 990	5 900	-1,50
Lääkärin vastaanottokäynnit					
- perustyöaika		11 380	12 065	11 402	-5,50
- päivystys		2 995	3 130	3 135	0,16
Mielenterveystyö, avohoito	Suoritteet	4 819	4 695	4 912	4,62
Hammashuolto	Käynnit	8 228	8 160	8 191	0,38
Vuodeosasto	Hoitopäivät	8 298	7 700	8 300	
	Sairaansijoja	35	35	35	
	Sairaansijojen käyttö / keskimääräinen paikkoja	34,3	35,0	34,0	-2,86
	Sairaansijojen ulkopaikkakuntamyyni	764	500	500	
Röntgen		2 738	3 116	2 800	-10,14
Fysioterapiakäynnit		1 108	1 100	1 086	-1,27
Lisäksi:					
- ryhmät		132	160	140	
- ryhmiin osallistuja		978	1000	980	
Puheterapeutti, Suonenjoki	Suoritteet	744	650	744	14,46
Muistipoliklinikka	Käynnit	827	600	646	
Henkilöstö	Lukumäärä	120	124	124	
	Lukumäärä / sairaansija	0,79	0,80	0,83	

Terveydenhuolto eriteltynä vuosina 2013 - 2018, 1000 €	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Perusterveydenhuolto*	-6 326	-5 726	-5 355	-5 473	-6 130	-6 491	5,9
Erikoissairaanhoito	-10 863	-10 415	-10 333	-10 241	-10 765	-10 830	0,6
PSSHP*	-9 329	-8 928	-9 040	-9 038	-9 500	-9 500	0,0
Ensihoito	-499	-463	-414	-341	-360	-360	0,0
Pieksämäen terveyskeskus*	-180	-199	-77	-25	-25	-25	0,0
Muu ostopalvelu	-118	-93	-100	-84	-110	-110	0,0
Psykiatrinen hoito (Suonenjoki)	-573	-546	-532	-564	-520	-625	20,2
Oma erikoissairaanhoito	-164	-186	-170	-189	-250	-210	-16,0
Terveydenhuolto yhteensä	-17 189	-16 141	-15 688	-15 714	-16 895	-17 321	2,5

* sisältää Suonenjoen kaupungin maksuosuuden eläkemenooperusteisesta maksusta, 90.200 euroa vuonna 2019

Työterveyshuollon palvelut kilpailutetaan vuonna 2019. Määrärahavaraus 100.500 euroa.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	3 671 190	3 171 900	2 794 600	-377 300	-11,9
Toimintamenot	-16 946 859	-16 976 400	-16 718 400	258 000	-1,5
Toimintakate	-13 275 669	-13 804 500	-13 923 800	-119 300	0,9
Suunnitelmapoistot	-190 197	-158 600	-172 800	-14 200	9,0
Vyörytykset	-307 256	-308 600	-308 600	0	0,0
Netto	-13 773 122	-14 271 700	-14 405 200	-133 500	0,9

Toiminta-ajatus

Sosiaalilautakunnan tehtävänä on järjestää lakisääteiset sosiaalipalvelut ja kehittää palveluja aktiivisesti ennaltaehkäisevään ja asiakaslähtöiseen sekä kustannuksia hillitsevään suuntaan. Lautakunta kehittää ja arvioi sosiaalipalvelujen vaikuttavuutta ja taloudellisuutta. Lautakunnan tavoitteena on myös edistää ja tehdä yhteistyötä niiden toimijoiden kanssa, jotka tukevat yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden rakenteen uudistamisen pitkittyminen haastaa kuntia edelleen epävarmuuden sietämiseen.

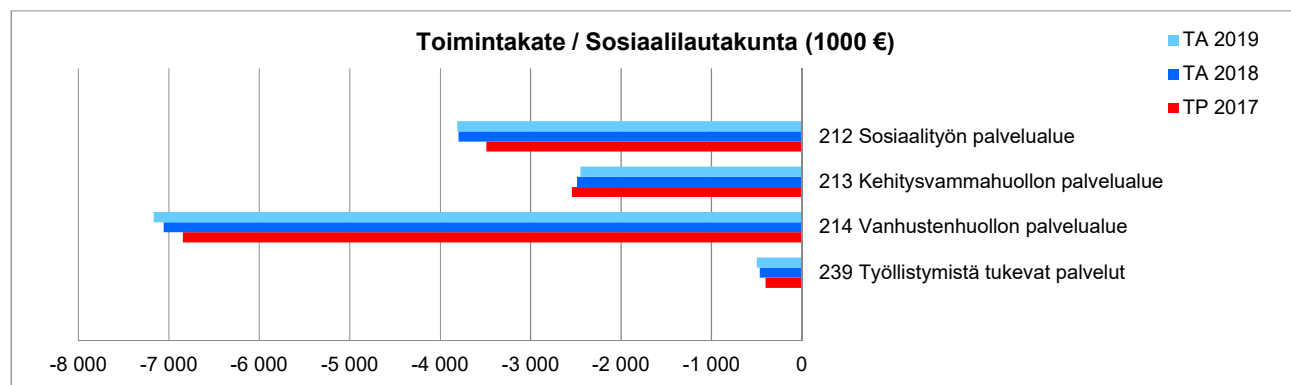
Sosiaalipalveluja kehitetään edelleen painottaen sosiaalihuoltolain mukaisia ennalta ehkäiseviä ja avopalveluja. Suonenjoella jatketaan kehittämistyötä lapsiperhepalvelujen (LAPE), perhekeskustoimintamallin sekä ikäihmisten kotihoidon ja omaishoitajien palvelujen kehittämistä (I&O) hankkeiden pohjalta. Lisäksi Suonenjoki on mukana Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa, jonka tavoitteena on parantaa erityisesti kotona asuvien yli 75-vuotiaiden toimintakykyä. Vanhuspalveluissa toiminnan painopisteenä on erityisesti muistisairaiden kotihoito ja kotikuntoutus. Uusi vammaispalvelulaki on valmisteilla. Työllistymisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen on keino edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari / keino	Tavoite
Valtakunnallinen SOTE-palvelurakenne uudistus toteutuu. Kehitetään sosiaalitoimen ja terveydenhuollon yhteistyötä.	Suonenjoen sosiaalipalvelut siirtyvät maakunnalle viimeistään 1.1.2023.	Aktiivinen sosiaalipalvelujen kehittäminen. Prosessien sujuvoittaminen ja parantaminen.
Moniammatillista yhteistyötä kehitetään eri palvelukokonaisuuksien osalta. Erityisesti kehitetään yhteistyötä terveydenhuollon kanssa. Tavoitteellinen työnteon toimintamalli ja tiedolla johtaminen.	Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten hillintä.	
Kehitetään jatkuvuuden hallintaa koko sosiaalitoimessa.	Esimiehet ovat käyneet jatkuvuuden hallintaan liittyvää koulutusta.	Jatkuvuuden hallinnan kehittäminen.
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen		
Sosiaalipalvelujen kehittämisessä ja johtamisessa hyödynnetään hyvinvointi-indikaattoritietoja. Painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisiin palveluihin. Tunnistetaan paljon palveluja käyttäviä asiakasryhmiä. Turvallisuusriskien huomioiminen ja syrjäytymisen ehkäisy. Osaava, työhönsä motivoitunut ja kehittämismyönteinen henkilöstö.	Hyvinvointi-indikaattorit osoittavat positiivista muutosta tulevina vuosina. Sote-kustannuksia voidaan hillitä.	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot	223 999	105 000	138 300	33 300	31,7
Maksutuotot	1 894 918	1 903 400	1 862 500	-40 900	-2,1
Tuet ja avustukset	1 028 742	644 100	241 700	-402 400	-62,5
Vuokratuotot	489 645	519 400	525 000	5 600	1,1
Muut toimintatuotot	33 885		27 100	27 100	#JAKO/0!
Toimintatuotot	3 671 190	3 171 900	2 794 600	-377 300	-11,9
Palkat ja palkkiot	-3 884 180	-4 100 100	-4 371 300	-271 200	6,6
Henkilösivukulut	-1 106 208	-1 215 700	-1 161 200	54 500	-4,5
Henkilöstökulut yhteensä	-4 990 388	-5 315 800	-5 532 500	-216 700	4,1
Palvelujen ostot	-10 226 345	-9 810 200	-9 222 500	587 700	-6,0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-252 386	-286 700	-282 800	3 900	-1,4
Avustukset	-1 007 182	-1 047 500	-1 128 000	-80 500	7,7
Vuokrakulut	-446 744	-491 900	-525 500	-33 600	6,8
Muut toimintakulut	-23 814	-24 300	-27 100	-2 800	11,5
Toimintakulut	-16 946 859	-16 976 400	-16 718 400	258 000	-1,5
Toimintakate	-13 275 669	-13 804 500	-13 923 800	-119 300	0,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-190 197	-158 600	-172 800	-14 200	9,0
Vyörytykset	-307 256	-308 600	-308 600	0	0,0
Ylijäämä / Alijäämä	-13 773 122	-14 271 700	-14 405 200	-133 500	0,9

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä

Palvelualue: 212 Sosiaalityön palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	1 303 944	872 400	440 600	-431 800	-49,5
Toimintamenot	-4 791 625	-4 668 000	-4 251 200	416 800	-8,9
Toimintakate	-3 487 681	-3 795 600	-3 810 600	-15 000	0,4
Suunnitelmapoistot				0	
Vyörytykset	-73 767	-99 200	-99 200	0	0,0
Netto	-3 561 448	-3 894 800	-3 909 800	-15 000	0,4

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palvelualue koostuu kuudesta osa-alueesta: lastensuojelu, muut lasten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, päihdehuolto ja muu sosiaalitoimi, joka sisältää aikuissosiaalityön, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, sosiaaliasiamestojen toiminnan, erityisryhmien asumispalvelut ja työtoiminnan. Sosiaalityön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja järjestää lakisääteiset palvelut. Toiminta-ajatuksena on edistää yksilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, tarjoamalla kuntalaisille vaikuttavia ja monipuolisia sosiaalityön palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on saada asiakkaan tilanteeseen muutos niin, että sosiaalityön palvelujen tarve vähenee tai lakkaa. Sosiaalityössä korostuvat ennaltaehkäisevät ja varhaiset työmuodot.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tavoitteena on kehittää lapsi- ja perhelähtöisiä, yhteensovitettyjä, oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluja. Perhekeskustoimintamallissa kaikki nuorten ja perheiden palvelut sovitaan yhteen integroiduksi lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Vammaispalvelulainsäädännön uudistus on vireillä ja sen keskeisiä tavoitteita ovat vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen edistäminen ja toteutuminen sekä palvelujen saaminen tarpeen mukaan. Lähtökohtana lain uudistukselle on toimintarajoitteesta seuraava välttämätön ja toistuva avun tarve. Lain on tarkoitus tulla voimaan 2019. STM:n ehdotuksessa mielenterveys- ja päihdetyön painopistealueina vuoteen 2020 korostuvat asiakkaan aseman vahvistaminen, mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä edistävä ja ongelmia ehkäisevä työ, palveluiden järjestäminen erityisten tarpeiden mukaisesti ja tietopohjan kehittäminen mielenterveys- ja päihdetyössä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Lapsiperheiden palvelut					
Perheneuvola	Asiakasmäärä	200	150	150	0
Lapsiperheiden kotipalvelu 31.12	Asiakasmäärä	25	30	30	
Perhepalvelujen sosiaalityöntekijän asiakkuudet 31.12	Asiakkaat/sos.tt	71	60	40	
Lastensuojelun avohuolto, palvelujen ostot	kustannukset euroa/vuosi	329 816	159 200	225 000	
Lastensuojelun sijaishuolto, palvelujen ostot	kustannukset euroa/vuosi	394 126	540 000	480 900	
Perhehoito	Asiakasmäärä	11	10	8	-20,0
Perhoidon hoitopäivät	Hoitopäivät	3 151	3 650	3 028	-17,0
Perhoidon vuorokausihinta	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	66	67	73	9,0
Ammatilliset perhekodit	Asiakasmäärä	<5	< 5	<5	
	Hoitopäivät	330	786	730	-7,1
	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	178	219	216	-1,4
Laitoshoito	Asiakasmäärä	<5	< 5	<5	
	Hoitopäivät	615	730	365	-50,0
	Hoitopäivä hinta Br € / vrk	240	245	280	14,3
Vammaispalvelut					
Kuljetuspalvelu/VPL	Asiakasmäärä	134	130	140	7,7

	€/asiakas/v	1 063	932	1 071	
Omaishoito	Omaishoitajat	13	17	20	17,6
Omaishoidontuki	€/omaishoitaja/v	4 928	2 940	3 100	
Henkilökohtainen apu /VPL*	Asiakasmäärä	49	43	45	4,7
		12 077	13 400	12 544	
* sisältää myös kehitysvammaiset asiakkaat					
Päihdepalvelut, palvelujen ostot					
Päihdekuntoutus	Asiakasmäärä	10	12	15	
Päihdepalvelujen kustannukset	€/asiakas/vuosi	8 123	5 800	6 000	
Toimeentulotuki					
Täydentävä toimeentulotuki	Kotitalouksien määrä	118	120	125	4,2
	Kotitalous €/vuosi	382	334	360	
Ehkäisevä toimeentulotuki	Kotitalous	6	20	30	
	Kotitalous €/vuosi	1 746	500	500	
Erityisryhmien ostetut asumispalvelut	€/vuosi	1 153 607	1 285 000	1 118 700	
Tukiasuminen	Asiakasmäärä	7	13	10	-23,1
Palveluasuminen	Hoitopäivät		4 380	3 499	
	Hoitopäivähinta Br €/vrk		42	40	
	Asiakkaat	8	7	6	-14,3
	Hoitopäivät		2 555	2 190	
Tehostettu palveluasuminen	Hoitopäivähinta Br €/vrk		76	74	
	Asiakasmäärä	25	25	22	-12,0
	Hoitopäivät		9 125	7 745	
	Hoitopäivän hinta Br €/vrk		105	105	0,0
Erityisryhmien työtoiminta	Asiakasmäärä	10	15	10	
	Työtoimintapäivät	1 066	1 300	1 100	-15,4
	Työtoimintapäivä Br€/pv			65	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Perhekeskustoimintamallinen kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lastensuojelun systemiseen toimintamalliin perehtyminen. Yhteinen arviointityöskentely lasten ja perheiden kanssa tarvittavassa laajuudessa.	Lastensuojelun kustannusten hillintä.	Monitoimijaisen toimintatavan kehittäminen perhepalveluissa.
Määrämuotoisen kirjaaminen on aloitettu.	Koulutusta on järjestetty henkilöstölle.	Yhtenäiset asiakirjasäällöt.
Laadittu omaavallontasuunnitelma	Lautakunta on hyväksynyt suunnitelman.	Palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden parantaminen.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Päihde- ja mielenterveyskuntoutujille turvataan tarpeenmukaiset palvelut laatimalla mielenterveys - ja päihdetyön suunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Lautakunta on hyväksynyt mielenterveys- ja päihdestrategian.	Mielenterveys - ja päihdepalvelustrategia päivitetään.
Päivitetty lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on käytössä	Lautakunta on hyväksynyt lasten - ja nuorten hyvinvointisuunnitelman.	Suonenjoen kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2023 päivitetään.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Kehitysvamma palveluiden esimies

Palvelualue: 213 Kehitysvammahuollon palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	117 671	134 100	134 500	400	0,3
Toimintamenot	-2 660 733	-2 622 500	-2 582 900	39 600	-1,5
Toimintakate	-2 543 062	-2 488 400	-2 448 400	40 000	-1,6
Suunnitelmapoistot	-8 859	-8 200	-8 200	0	0,0
Vyörytykset	-52 181	-47 300	-47 300	0	0,0
Netto	-2 604 102	-2 543 900	-2 503 900	40 000	-1,6

Toiminta-ajatus

Tuotetaan ja järjestetään lakisääteiset kehitysvamma palvelut. Kehitysvamma palveluiden tavoitteena on tukea asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja turvata asiakkailleen yksilölliset peruspalvelut, joita täydennetään kehitysvammaisten erityishuoltolain pohjalta myönnettävillä palveluilla. Hyvät peruspalvelut pitävät sisällään yksilöllisen asumisratkaisun, päiväaikaisen toiminnan järjestämisen sekä tarvittavan tuen mielekkääseen vapaa-aikaan.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnallisen sote-uudistuksen sekä valmisteilla olevan uuden vammais palvelulain mukanaan tuomat mahdolliset muutokset kehitysvamma palveluihin.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Ostetut asumis palvelut					
Asukkaita	Asukasmäärä	22	22	22	0,0
Palvelukodit, ostopalvelut	Asumispäivät	8 144	8 030	8 030	0,0
Kustannukset	Kustannukset €/ vuosi	1 094 349	1 112 000	1 013 000	
Asiakaskohtainen kustannus	euroa/asiakas/vuosi			46 000	100,0
Väinölään asumis palvelut					
Palvelukeskus Väinölä	Asukasmäärä	7	7	7	0,0
	Asumispäivien määrä	2 063	2 555	2 555	0,0
Asumis palvelun kustannukset	Br €/asumisvuorokausi			103	
Väinölään päivätoiminta					
Päivätoiminta-asiakkaat	Asiakkasmäärä	16	16	16	0,0
Päivätoimintapäivät	Päivien määrä	1 848	2 024	2 170	7,2
Bruttokustannukset / päivä	Br €/ päivätoimintapäivä			64	
Laitoshoido:					
Vaalijalan kuntayhtymältä ostettu laitoshoito	Hoitopäivät	1 838	1 460	1 495	2,4
	Asiakkasmäärä	< 5	< 5	< 5	
Laitoshoitopäivän hinta	Br €/ laitoshoitopäivä	439	396	410	3,5
Avopalvelut:					
Itsenäisen asumisen tukeminen	Asiakkaat	12	13	16	23,1
Ilta päivätoiminta	Koululaisten määrä	6	<5	<5	#ARVO!
Perhehoito ja tukihenkilötoiminta:					
Perhehoito	Asiakkaat	<5	6	6	
Tukihenkilötoiminta	Tukihenkilöasiakkaat	9	15	13	-13,3
Kustannukset yhteensä	Euroa/ vuosi	37 731	88800	104000	17,1
*) Kustannusten nousu johtuu mm. omaishoitajien vapaapäivien järjestämisestä tilapäisen perhehoidon avulla.					
Työtoiminta:					
Rivertech ry, ostopalvelu	Asiakkaat	15	15	15	0,0
Työpäivät	Työpäivien määrä/vuosi	1 815	1860	2155	15,9
Työtoiminnan kustannukset	euroa/ vuosi			132800	
Työtoimintapäivän hinta	€/ työpäivä			61	
Avotyötoiminta:					
Asikaakat	Asiakkasmäärä	13	13	12	
Kustannukset yhteensä	Euroa/vuosi	13 770	19500	19500	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle
Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Määrmuotoisen kirjaamisen on aloitettu kehitysvammapalveluissa.	Kirjaamiskoulutus on järjestetty kehitysvammapalveluiden henkilöstölle.	Yhteinäiset asiakirjasiällöt.
Omavalvontasuunnitelma on päivitetty.	Sosiaalilautakunta on hyväksynyt kehitysvammapalveluiden omavalvontasuunnitelman.	Kehitysvammapalveluiden omavalvontasuunnitelma.
Jatketaan tunnisteen käyttöä talouden seurannassa.	Oman palvelun yksikköhinnat pystytään laskemaan.	Omien kehitysvammapalveluiden kustannusten tiedostaminen.
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen		

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kehitysvammapalveluiden suunnitelma on päivitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja kehitysvammapalveluiden toimintaa kehitetään suunnitelman mukaisesti.	Sosiaalilautakunta on hyväksynyt kehitysvammapalveluiden suunnitelman vuosille 2019-2013	Suonenjoen kaupungin kehitysvammapalveluiden suunnitelma vuosille 2019-2023.
Kehitetään kehitysvammapalveluita yhdessä henkilöstön ja asiakkaiden sekä heidän omaistensa kanssa. Huomioidaan ASPA-säätiön Tarve-hankkeessa esiin nousseet toimenpide-ehdotukset palveluiden kehittämisessä.	Tuotetaan asiakaslähtöisiä palveluita.	Kehitysvammaisten asumispalveluita kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Asiakkaan itsemääräämisoikeuden huomioiminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut
Vastuuhenkilö: Vanhuspalvelupäällikkö
Palvelualue: 214 Vanhustenhuollon palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	2 201 536	2 125 400	2 170 500	45 100	2,1
Toimintamenot	-9 045 050	-9 180 400	-9 337 800	-157 400	1,7
Toimintakate	-6 843 514	-7 055 000	-7 167 300	-112 300	1,6
Suunnitelmapoistot	-181 338	-150 400	-164 600	-14 200	9,4
Vyörytyserät	-172 383	-161 300	-161 300	0	0,0
Netto	-7 197 235	-7 366 700	-7 493 200	-126 500	1,7

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten vanhuspalvelujen järjestäminen ja toimiminen uuden vanhuspalvelujen laatusuosituksen mukaisesti. Vanhuspalvelujen tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä ja turvallista elämää sekä toimintakyvyn ylläpitämistä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on antaa ikääntyneille yksilöllistä ja tarpeita vastaavaa tukea ja hoivaa. Kotihoidolla, kuntoutuksella, omaishoidon tuella, palvelusetelillä sekä tukipalveluilla turvataan tarvittavat palvelut vanhuksen kotiin. Ennaltaehkäisevä, omatoimisuuteen kannustava ja toimintakykyä edistävä työote ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Asumispalveluihin turvaututaan vasta, kun kotihoidon palvelut eivät riitä ja vanhuksen toimintakyky ja hoidon tarve sitä selkeästi vaativat.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtakunnalliset uudet vanhuspalvelujen laatusuositukset ohjaavat vanhuspalvelujen kehittämistä ja tuottamista. Vanhuspalvelujen rakennetta on linjattu sosiaalilautakunnassa niin, että toiminnan painopiste siirretään asumispalveluista kotihoitoon. Kotihoidon resursseihin lisätään fysioterapeutin toimi ja lähihoitajan toimi. Painopiste ennalta ehkäisevissä ja ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävissä palveluissa. Voimaa vanhuuteen-ohjelmassa kehitettyä toimintamalia jatketaan samoin kuin I&O-kärkihankkeen tavoitteita kehittää kotikuntoutusta sekä muistisairaiden kotihoitoa. Kotipalveluja kehitetään monin tavoin: mm. selvitetään ja kokeillaan digitaalisten palveluiden käyttöä kotihoidossa. Myös vanhusten ravitsemukseen kiinnitetään huomiota.

Kotipalvelun palveluseteliin varattu 100.000 euroa.
 Kotihoidon kehittämiseen konsultin avulla varattu 20.000 euroa.
 Liukuesteiden hankintaan varattu 7.000 euron suuruinen määräraha

Palvelujen peittävyys > 75-vuotta täyttäneet (31.12.2017) asumisesta ja toteuma Suonenjoella.					
Indikaattori	Suositus	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Tavoite 2020
Asuu kotona itsenäisesti	> 92 %	86,10 %	90,00 %	91,00 %	92 %
Saa säännöllistä kotihoitoa	>14 %	26,80 %	14,00 %	16,00 %	18 %
Saa omaishoidontukea	>7%	7,34 %	7,00 %	7,00 %	7 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä (ympäri vuorokauden)	<7%	9,56 %	9,70 %	8,20 %	7,50 %
		99	100	90	85
Laitoshoidossa	0 %	1,54 %	2,00 %	2,00 %	1,50 %

Taulukossa olevat luvut ovat yli 75-vuotiaita koskevia. Kotihoidossa, asumispalveluissa sekä omaishoidon tuen saajissa on myös henkilöitä 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä, mikä tulee huomioida kokonaistarkastelussa.

Kotihoito

Kotipalvelut:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Säännöllinen kotihoito	Asiakasmäärä	479	414	400	
Asiakkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Vanhuskotitaloudet (75+)	Asiakasmäärä	278	274	250	-8,8
Vanhuskotitaloudet (65-74-v.)	Asiakasmäärä	54	55	50	-9,1
Muut (alle 65-v ja vammaiset)	Asiakasmäärä	49	35	35	0,0
Tilapäiset kotihoidon asiakkaat	Asiakasmäärä	98	50	40	-20,0
Kotihoidon kotikäynnit*	Käyntikerta	81 593	82 000	82 300	0,4
Kotihoidon henkilöstö***)	Henkilömäärä	31	32	33	3,1
Toimintakulut	Toimintakulut/vuosi	1 957 093	2 144 000	2 278 400	6,3
Kotihoidon käyntihinta Br€/ käynti	Br €/ käynti		24,00	24	
Toimintakate	Nettokustannukset	1 683 871	1 869 600	2 005 800	7,3
Kotihoidon käyntihinta Nt€/ käynti	Nt€/ käynti	21	25	25	0,0

* Sisältää myös kotisairaanhoidokäynnit

** Sisältää myös kotihoidon palveluesimiehen.

*** uutena lähihoitaja ja fysioterapeutti vuoden 2019 alusta

Tukipalvelut:		TP 2017	TA 2018	TA 2019	
Asiakkaita yhteensä		271	247	228	-7,7
Päiväkeskus	Asiakasmäärä	65	75	75	0,0
Asiakkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Päivätoimintapäivät (215/vuosi)	Päivätoimintapäivät/vuosi	13975	16125	16125	
Päivätoiminnan kustannus (toimintakate)	€/asiakas/päivätoimintapäi	15	13	14	
Kuljetuspalvelut /SHL	Asiakasmäärä	11	15	8	-46,7
Turvapuhelin	Puhelimien määrä	122	85	90	5,9
Rintamaveteraanit		18	14	9	-35,7
Sotainvalidien (min. 10 %) palvelut		< 5	<5	<5	
Omaishoidon tuki					
Omaishoidontuen saajat	Yli 65-vuotiaat	88	70	75	7,1
Omaishoidontuki	varattu euromäärä/vuosi	329 879	336 000	350 000	4,2
Omaishoitajan tuen määrä	€/omaishoitaja / vuosi	3 749	4 800	4 666	

Asumispalvelut

Veljeskoti

Veljeskodin palveluasuminen	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Palveluasuminen	Asukasmäärä	15	15	15	0,0
Asukkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Hoitopäivät	Hoitopäivät/vuosi	5 475	5475	5474	
Henkilöstö/palveluasuminen	Henkilöstömäärä	9	7	5	
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa/asukas	0,41	0,46	0,33	
Bruttokustannus	toimintakulut+vyör.+poistot	646 053	502 600	514 200	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/ hoitopäivä	118	92	94	
Nettokustannukset	Toimintakate+vyör.+poistot	596 528	378 800	339 500	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	108,95	80	62	
Veljeskodin tehostettu palveluasuminen					
Tehostettu palveluasuminen	Asukasmäärä	22	25	25	-30,0
Asukkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Henkilöstö	Henkilöstömäärä	11	13	15	15,4
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,50	0,52	0,60	15,4
Hoitopäivät	Hoitopäivät/ vuosi	8 030	9 125	9 125	0,0
Bruttokustannukset	Toimintakulut+vyör.+poisto	723 568	916 100	916 600	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/hoitopäivä	90	100	100	
Nettokustannukset	Toimintakate+vyör.+poistot	403 309	677 500	712 700	5,2
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	50	74	78	5,1

Joennrannan kodin laitoshoidon, tehostettu palveluasuminen ja vuorohoitopaikat

Joennrannankoti	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos %/Huom
Paikkoja kaikki yhteensä	Paikkamäärä	40	40	40	0
Joennrannan kodin hoitopäivät	Hoitopäivät yhteensä	13 366	14 255	14 255	0,0
Kokonaishenkilöstö*)	Hoitajien kokonaismäärä	22+2	23+2	23+2	
*) sisältää myös laitosapulaiset (+2)					
Laitoshoidon					
Laitoshoidon asiakkaat	Asiakasmäärä	16	16	16	0,0
Asiakkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Henkilöstö, laitoshoidon	Hoitajien määrä	8+1	10+1	10+1	
Henkilöstömitoitus, laitoshoidon	Hoitajaa/hoidettava	0,57	0,62	0,62	
Hoitopäivät laitoshoidon	Hoitopäiviä / vuosi	5 112	5 840	5 840	0,0
Bruttokustannukset/laitoshoidon	Toimintakulut+vyör.+poistot	862 844	902 600	872 500	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/ hoitopäivä	168	155	149	-3,9
Nettokustannukset/laitoshoidon	Toimintakate+vyör.+poistot	669 125	734 400	662 500	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	131	126	113	
Tehostettu palveluasuminen					
Tehostetun asiakkaat *)	Asukasmäärä	21	21	21+3	0,0

Asukkaiden toimintakyky	RAVA-poikkileikkaus				
Henkilöstö, tehostettu **)	Hoitajien määrä	14+1	13+1	13+1	
Henkilöstömitoitus, tehostettu	Hoitajaa/hoidettava	0,58	0,54	0,54	
Hoitopäivät tehostettu palv.as.	Hoitopäiviä / vuosi	7 567	7 665	8 365	9,1
Bruttokustannukset/vuosi	Br euroa/ vuosi	807 444	890 200	950 900	
Hoitopäivän bruttohinta	Br €/ hoitopäivä	84	113	114	0,9
Nettokustannukset/vuosi	Nt euroa /vuosi	683 299	691 600	751 600	
Hoitopäivän nettohinta	Nt €/hoitopäivä	90	90	90	
*) sisältää myös Joenrannan kodin vuorohoitopaikat					
**) laitoshoitaja +1					
Ostetut asumispalvelut:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
lisveden palvelukotisäätiö					
Paikkoja	Paikkamäärä	28+2	30	31	0,0
Hoitopäivät	Hoitopäivien määrä / vuosi	10 762	10 950	11 315	3,3
Asumispalvelujen ostot	Euroa/vuosi			1 454 945	
Hoitopäivän keskihinta	Br €/asukas			128	
Hoivakoti Valkeinen *)					
Sopimuspaikat (+puitesopimuspaikat)	Paikkamäärä	25(+2)	25 (+2)	25 (+2)	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä / vuosi	9 298	9 125	9 885	8,3
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi			1 089 690	
Hoitopäivän keskihinta	€/hoitopäivä	95,06		110	
*) sopimus 25 kiinteästä paikasta päättyy 31.12.2018.					
Muut ostetut hoito- ja palvelukodit:					
ostettu palveluasuminen:					
Ostetut paikat	Paikkamäärä		12	10	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä / vuosi		4 380	3 650	
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi			238 039	
Keskimääräinen hoitopäivän hinta	€/ hoitopäivä		55	65	
ostettu tehostettu palveluasuminen:					
Ostetut paikat	Paikkamäärä		9	10	
Hoitopäiviä	Hoitopäiviä/vuosi		3285	3650	
Bruttokustannukset	Kustannukset / vuosi			239386	
Keskimääräinen hoitopäivän hinta	€/hoitopäivä			66	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelmat on tehty ja päivitetty	Lautalunta on hyväksynyt vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelmat	Vanhuspalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden kehittäminen.
Kotihoidossa toimitaan päivitettyjen kotihoidon kriteerien mukaisesti. RAVA-poikkileikkaus tehdään x2/vuosi kotihoidon asiakkaille. Kotihoitoa ja kotikuntoutusta vahvistetaan uudella fysioterapeutilla. Muistisairaiden kotihoidon kehittäminen I&O-hankkeen mukaisesti.	RAVA-arvo vähintään 1,7 säännöllisessä kotihoidossa. Kotihoidossa otetaan käyttöön kuntouttava arviointijakso.	Kotihoidon kehittäminen ja kotona asuvien asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen, jotta ohjautuminen raskaampiin palveluihin myöhentyisi.
Asumispalveluiden SAS-työryhmässä on käytössä päivitetty asumispalvelujen myöntämiskriteerit. Tehostetun palveluasumisen määrä laskee. Asumispalveluissa tehdään RAVA-poikkileikkaus x2/vuodessa	Ostettujen asumispalvelujen kustannukset laskevat ja paikkamäärä pienenee	Asumispalvelujen kustannusten kasvua hillitään tehostetun palveluasumisen ostamisen osalta.
Säännölliset palaverikäytännöt eri vanhusten palvelujen yksiköissä sekä kehittämisiltapäivät. Inhimilliset sijauskustannukset. Henkilöstön valmistautuminen sote-uudistukseen. Varmistetaan omat lähiesimiehet asumispalveluyksiköissä. Sijaispoolin toiminta jatkuu. Lähiesimiestyötä kehitetään.	Työtyytyväisyys, sairauspoissaolot ja asiakaspalvelu paranevat. Sote-muutosvalmennuksen käyneiden lukumäärä. Ulkopuolisten sijaisten käyttö vähenee.	Vanhuspalvelujen johtaminen ja kehittäminen on tavoitteellista ja sote-muutokseen valmistumista.
Määrämuotoisen kirjaaminen on aloitettu vanhuspalveluissa.	Henkilöstö on käynyt määrämuotoisen kirjaamisen koulutuksen.	Yhtenäiset asiakirjasisällöt.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen		
Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Päivätoiminta tukee ikääntyneiden kokonaisvaltaista toimintakykyä sekä ehkäisee yksinäisyyttä	Päivätoiminnan ryhmiin nykyistä enemmän asiakkaita. Toimintakykyisenä kotona asuminen mahdollistuu.	Kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn tukeminen.
Omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien järjestäminen eri tavoin.	Omaishoitajien vapaapäivät toteutuvat. Perhehoitajien kouluttaminen tukemaan omaishoitajien vapaapäivien toteutumista	Omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen.
Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma päivitetään.	Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2023 on hyväksytty lautakunnassa.	Suonenjoen kaupungin ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2019-2023.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Palvelualue: 239 Työllisyyttä tukeva toiminta

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	48 038	40 000	49 000	9 000	22,5
Toimintamenot	-449 451	-505 500	-546 500	-41 000	8,1
Toimintakate	-401 413	-465 500	-497 500	-32 000	6,9
Suunnitelmapoistot	0			0	
Vyörytykset	-8 925	-800	-800	0	0,0
Netto	-410 338	-466 300	-498 300	-32 000	6,9

Toiminta-ajatus

Työmarkkinatuella olevien pitkäaikaistyöttömien työllisyyden, elämänhallinnan ja hyvinvoinnin tukeminen on merkittävä sosiaalitoimen tehtävä. Tavoitteena on kaventaa kuntalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja ja saada aikaan pitkäaikaistyöttömän kokonaisvaltaista hyvinvointia tukeva elämänmuutos. Yhteistyökumppaneita ovat mm. TE- toimisto, TYP, aikuissosiaalityö sekä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kunta vastaa työmarkkinatukea saavien työllistymisestä. Kehitetään ryhmämuotoisia työnhakuvalmiuksia sekä luontoon ja ympäristöön liittyvää työtoimintaa. Työttömien terveystarkastuksia jatketaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Yhteistyötä terveydenhuollon päihde- ja mielenterveyspalvelujen ja sosiaalipalvelujen kanssa kehitetään edelleen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Kuntouttava työtoiminta	Asiakasmäärä	42	55	55	0,0
Asiakaspalvelujen ostot	euroa/vuosi	67 014	70 000	70 000	
Sosiaalinen kuntoutus	Asiakasmäärä		7	9	
Asiakaspalvelujen ostot	euroa/vuosi	20 000	17 913	24 000	
Työmarkkinatuen kuntaosuus	euroa/vuosi	355 121	355 000	355 000	
Työttömyys syyskuussa	Työttömät työnhakijat	306	204	180	
Pitkäaikaistyöttömyys syyskuussa	Pitkäaikaistyöttömät	91	64	55	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Viestinnän toiminnan uudistaminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen Suonenjoella. Yksilöllisten elämänpolkujen rakentaminen: koulutukseen ohjaaminen, työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen jne.	Työmarkkinatuen kuntaosuus. Pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen.	Työllistymisen edistäminen.

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Järjestetään kuntouttavaa työmintaa ja sosiaalista kuntoutusta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalisessa kuntoutuksessa ja työkokeilussa olevien määrä.	Asiakkaan työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen.
Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymässä.	Työ- ja toimintakykyarviointiin sekä eläkeselvittelyyn ohjattujen määrä.	Kuntalaisten hyvinvointi - ja terveyserojen kaventuminen.

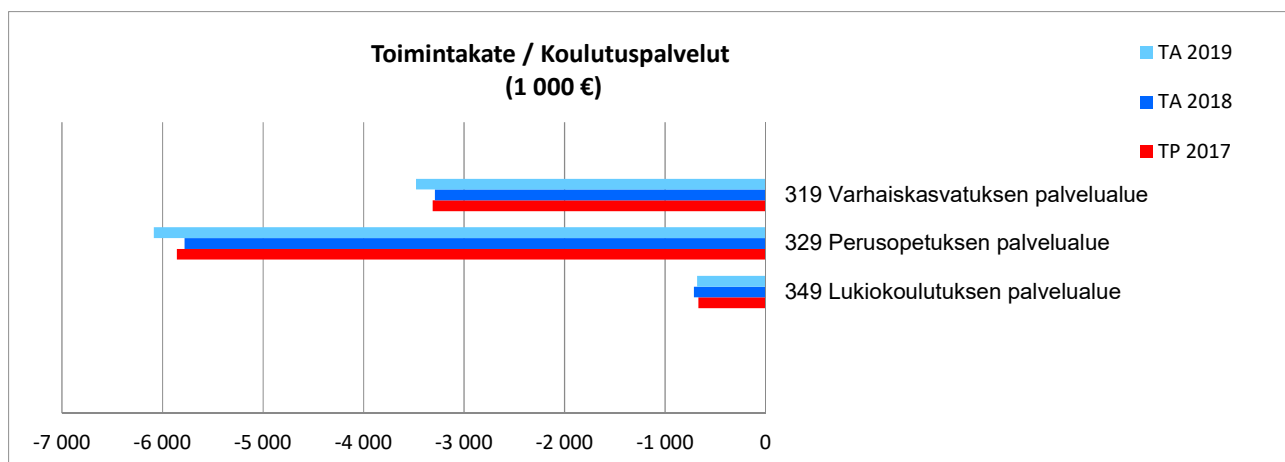
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: Koulutusjohtaja

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	895 724	815 500	753 400	-62 100	-7,6
Toimintamenot	-10 734 044	-10 599 600	-10 998 500	-398 900	3,8
Toimintakate	-9 838 320	-9 784 100	-10 245 100	-461 000	4,7
Suunnitelmapoistot	-601 173	-792 100	-737 100	55 000	-6,9
Vyörytykset	-180 184	-172 600	-172 600	0	0,0
Netto	-10 619 678	-10 748 800	-11 154 800	-406 000	3,8

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot	335 698	312 700	220 100	-92 600	-29,6
Maksutuotot	347 340	348 000	328 000	-20 000	-5,7
Tuet ja avustukset	165 936	134 500	165 000	30 500	22,7
Vuokratuotot	21 974	9 000	11 900	2 900	32,2
Muut toimintatuotot	24 775	11 300	28 400	17 100	151,3
Toimintatuotot	895 723	815 500	753 400	-62 100	-7,6
Palkat ja palkkiot	-5 813 332	-5 700 600	-5 849 100	-148 500	2,6
Henkilösivukulut	-1 436 848	-1 495 000	-1 375 900	119 100	-8,0
Henkilöstökulut yhteensä	-7 250 180	-7 195 600	-7 225 000	-29 400	0,4
Palvelujen ostot	-2 076 544	-1 867 900	-1 949 100	-81 200	4,3
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-222 699	-241 300	-252 400	-11 100	4,6
Avustukset	-477 266	-603 000	-890 000	-287 000	47,6
Vuokratulut	-688 310	-666 600	-657 400	9 200	-1,4
Muut toimintakulut	-19 045	-25 200	-24 600	600	-2,4
Toimintakulut	-10 734 044	-10 599 600	-10 998 500	-398 900	3,8
Toimintakate	-9 838 321	-9 784 100	-10 245 100	-461 000	4,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-601 173	-792 100	-737 100	55 000	-6,9
Vyörytykset	-180 184	-172 600	-172 600	0	0,0
Ylijäämä / Alijäämä	-10 619 678	-10 748 800	-11 154 800	-406 000	3,8

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja
Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	336 112	296 500	281 000	-15 500	-5,2
Toimintamenot	-3 649 109	-3 586 600	-3 757 900	-171 300	4,8
Toimintakate	-3 312 997	-3 290 100	-3 476 900	-186 800	5,7
Suunnitelmapoistot	-76 558	-75 000	-75 000	0	0,0
Vyörytykset	-66 512	-62 900	-62 900	0	0,0
Netto	-3 456 067	-3 428 000	-3 614 800	-186 800	5,4

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö sitoutuvat toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä toteuttamaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaista toimintaa tehtyjen paikallisten suunnitelmien mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatuspalvelujen osalta tulee palvelun määrällisen riittävyyden lisäksi kiinnittää huomiota toiminnan laatuun, jota ohjaa varhaiskasvatus- ja perusopetuslaki sekä paikalliset suunnitelmat. Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaisen toiminnan laatua ja vaikuttavuutta seurataan oman ja kansallisen arvioinnin menetelmin. Suonenjoki haluaa lisätä vetovoimaisuuttaan toteuttamalla palvelut siten, että ne myös kansallisen arvioinnin osalta tulevat olemaan kilpailukykyisiä verrokkien sekä lähialueen muiden kuntien kanssa.

Hankintojen osalta varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman edellyttämää oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittämistä pyritään edistämään huolehtimalla ajanmukaisista, pedagogista toimintaa tukevista ja riittävästä toimintamateriaaleista ja välineistä.

Vakiinnutetaan ja kehitetään palvelusetelijärjestelmää sekä siihen liittyvää operointia siten, että varhaiskasvatuksen koko palvelujärjestelmän toimivuus on turvattu.

Lukuvuonna 2019-20 poikkeuksellisen suuren esiopetusikäisten ikäluokan esiopetuspalvelujen turvaamiseksi ostetaan n. 10 lapselle esiopetusta yksityiseltä palveluntuottajalta.

Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) vaatimiin paikallisesti sovittuihin toimenpiteisiin oman toiminnan kehittämiseksi sitoudutaan olemassa olevien resurssien puitteissa.

Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin haasteet tulevat suunnitelmakaudella jatkumaan ja lisääntymään mm. varhaiskasvatuslain uudistuksen henkilöstörakennetta koskevien muutosten kiristäessä kilpailua osaavista opettajista.

Asiakaspaikkojen lukumääräksi arvioidaan oman toiminnan osalta vuonna 2019 yhteensä n. 230 paikkaa. Yksityisen hoidon tuella toteutetussa perhepäivähoidossa määrä on n. 10 ja palvelusetelillä toteutetun palvelun osalta määrä on n. 75.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Asiakkaita	alle 3-v lukumäärä 31.12.	61	56	56	0,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	142	122	113	-7,4
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	68	60	61	1,7
Yksikkökohtaiset asiakasmäärät	YHTEENSÄ	271	238	230	-3,4
Iisvesi	alle 3-v lukumäärä 31.12.	10	12	12	0,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	24	22	21	-4,5
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	11	11	9	-18,2
Kopola	alle 3-v lukumäärä 31.12.	25	16	16	0,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	54	42	30	-28,6
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	26	24	25	4,2
Valkeisenmäki	alle 3-v lukumäärä 31.12.	11	12	12	0,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	33	32	32	0,0
	yli 6-v lukumäärä 31.12.	5	0	2	
Metsola	yli 6-v lukumäärä 31.12.	25	25	25	0,0
Perhepäivähoito	alle 3-v lukumäärä 31.12.	15	16	16	0,0
	3-5-v lukumäärä 31.12.	30	26	30	15,4
Lasten kotihoidontuki	Lapsia yhteensä	142	115	95	-17,4
	Kotihoidon tuella (ka)	88	85	85	0,0
	Yksityisen hoidon tuella (ka)	37	30	10	-66,7
Palveluseteliasiakkaita			55	75	36,4
Ostopalveluna toteutettu				10	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Varhaiskasvatuspalveluiden laatu	Asiakastytytyväisyyskysely	Asiakastytytyväisyys pysyy ennallaan tai paranee (4,41 asteikolla 1-5).
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys	Hoido- ja esiopetuspaikkojen riittävyys	Kysyntään nähden riittävät palvelut. Palvelu järjestetään lainsäädännön edellyttämässä ajassa.
Työntekijöiden työhyvinvointi	Työhyvinvointikysely	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Työhyvinvointikyselyn numeerinen arvo pysyy ennallaan tai paranee edellisestä vuodesta (3,98 asteikolla 1-5).

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Näkyvyyden lisääminen ja ajankohtaisviestinnän kehittäminen.	Eri tiedotuskanavien hyödyntäminen ja "tarinat" varhaiskasvatuksen arjesta.	Päivittäistiedottaminen eri kanavia hyödyntäen huoltajille luontainen osa arkista toimintaa. Facebook -sivuston aktiivisempi hyödyntäminen tiedottamisessa ja palveluohjauksessa.
Varhaiskasvatussuunnitelma	Ryhmäkohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen	Ryhmäkohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat laadittu 100 % päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.
Huoltajien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Vanhempain toimikuntien tai muulla tavoin organisoitujen asiakasryhmien määrä.	Jokaisessa päiväkodissa on toimiva huoltajaryhmä. Asiakasraatitoiminnan suunnittelu ja toteutuksen aloittaminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Vastuhenkilö: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat
 Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	456 185	430 200	351 100	-79 100	-18,4
Toimintamenot	-6 312 741	-6 208 700	-6 435 900	-227 200	3,7
Toimintakate	-5 856 556	-5 778 500	-6 084 800	-306 300	5,3
Suunnitelmapoistot	-487 341	-656 800	-621 800	35 000	-5,3
Vyörytykset	-101 727	-96 400	-96 400	0	0,0
Netto	-6 445 624	-6 531 700	-6 803 000	-271 300	4,2

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset, hyvän kasvamisen, elinikäisen oppimisen ja hyvän elämän edellytykset.

Koululaisten iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle ja tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminnan oma erityisluonne on laadukas vapaa-ajan toiminta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uusien opetussuunnitelmien käyttöönotto ja digiloikkaan tarvittavien materiaalien ja välineiden hankinta. Panostetaan riittävään opettajien täydennyskoulutukseen sekä oppilaiden kulttuurikasvatukseen. Koulutoimi tekee monipuolisesti yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa LAPE- toimintojen yhdyspinnalla.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Iisveden koulu	Oppilasmäärät	67	67	69	3,0
Yhtenäiskoulu, 1-6	Oppilasmäärät	187	188	189	0,5
Lempyn koulu ja esiopetus	Oppilasmäärät	31	31	33	6,5
Sammalselän koulu	Oppilasmäärät	130	128	128	0,0
Yhtenäiskoulu, 7-9	Oppilasmäärät	251	257	238	-7,4
Yhteensä	Oppilasmäärät	666	671	657	-2,1
Bruttomenot	€ / oppilas	9 642	10 149	10 302	1,5
Nettomenot	€ / oppilas	8 757	9 586	9 839	2,6
Kaatron iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	35	35	30	-14,3
Sammalselän iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	28	30	30	0,0
Iisveden iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	12	13	12	-7,7
Lempyn iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	13	10	10	0,0
Yhteensä	Lasten lukumäärä	88	88	82	-6,8
Bruttomenot	€ / lapsi	1 799	1 725	2 316	34,3
Nettomenot	€ / lapsi	1 268	1 134	1 743	53,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Koulussa viihtyminen, poissaolojen vähentyminen	Poissaolojen määrä, työtyytyväisyys	Opettajien ja oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen

Päivittäinen liikunnallinen toiminta niin koulussa kuin IP-toiminnassa	Liikuntatuokioiden määrä	Liikunnan lisääminen koulupäivän aikana
Tarvittava henkilöstö ja toimivat oppilashuoltotyöryhmät.	Oppilashuoltotoimenpiteiden riittävyys.	Varhainen oppilashuollollisten ongelmien ratkaiseminen
Oppilaskunta- ja nuorisovaltuustotoiminta	Tapahtumien ja kokousten määrä, toiminnan tulokset	Oppilaiden osallistaminen
Kulttuurikasvatussuunnitelman toimeenpano	Paikallisen kulttuuritarjonnan hyödyntäminen koulujen toimintasuunnitelmissa	Yhteistyö kulttuuritoimen kanssa mm. monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunniteltaessa.
Savon yrittäjämönteisin kaupunki		
Yrittäjyyteen ja yrityksiin tutustuminen	Yritysvierailujen määrä, TET-paikkojen määrä	Koulutoimen ja yrittäjien yhteistyön lisääminen

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: Rehtori

Palvelualue: 349 Lukioskoulutuksen palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	103 427	88 800	121 300	32 500	36,6
Toimintamenot	-772 194	-804 300	-804 700	-400	0,0
Toimintakate	-668 767	-715 500	-683 400	32 100	-4,5
Suunnitelmapoistot	-37 274	-60 300	-40 300	20 000	-33,2
Vyörytykset	-11 945	-13 300	-13 300	0	0,0
Netto	-717 986	-789 100	-737 000	52 100	-6,6

Toiminta-ajatus

Suonenjoen lukio on liikuntapainotteinen, monipuolisen jatko-opintokelpoisuuden antava yleislukio, joka toimii yhteistyössä lähiseudun muiden oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa. Lukio järjestää yhdessä yläkoulun ja urheiluseurojen kanssa urheiluvalmennusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Lukion uuden opetussuunnitelman myötä toimintakulttuurissa edistetään mm. kestävästä hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä digiosaamista.

Lukio vahvistaa yhteistyötä naapurilukioiden kanssa, mm. yhteisten hankkeiden ja etäopetuksen avulla. Lukio koordinoi Cimon rahoittamaa 6 eurooppalaisen koulun 3-vuotista Erasmus+ -hanketta "Healthy EU". Hanke päättyy 31.7.2019, joten lukio hakee tulevaksi lukuvuodeksi uutta hanketta.

Lukion aikuislinjan alaisuudessa järjestetään aikuisten perusopetusta maahanmuuttajataustaisille nuorille lukuvuoden 2018-2019 aikana.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Lukio-opiskelijat	Opiskelijamäärä	89	90	90	0,0
Keskeyttämisprosentti	%	5	3	3	0,0
Ammatillisia opiskelijoita lukiossa	Opiskelijamäärä	0	0	1	
Aikuisten perusopetuksen opiskelijoita		6	10	8	
Ylioppilaita	Opiskelijamäärä	28	27	28	3,7
Opetettavia kursseja yhteensä	Kurssien lukumäärä	170	160	160	0,0
Opetustuntien lukumäärä	Kpl / vuosi	5 930	5 580	5 580	0,0
Bruttomenot	€ / opiskelija	8 103	8 779	8 961	2,1
Nettomenot	€ / opiskelija	7 550	7 891	8 324	5,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Koulussa viihtyminen, opintojen edistyminen	Poissaolot, hyvinvointikyselyt	Opettajien ja oppilaiden hyvinvoinnin lisääntyminen

Savon yrittäjämönteisin kaupunki

Uuden opetussuunnitelman toimeenpano.	Teemaopintojen (mm. yrittäjyys) vakiinnuttaminen lukion kurssitarjottimeen.	Yrittäjyyskurssien toteutuminen.
---------------------------------------	---	----------------------------------

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Näkyvyyden lisääntyminen ja ajankohtaisviestinnän kehittäminen.	Tarinat lukion arjesta eri viestimissä.	Lukio-opintojen kiinnostavuuden lisääminen
---	---	--

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	4 141 069	4 010 700	3 918 900	-91 800	-2,3
Valmistus omaan käyttöön	56 024	50 000	47 600	-2 400	-4,8
Toimintamenot	-4 130 969	-4 640 600	-4 598 700	41 900	-0,9
Toimintakate	66 124	-579 900	-632 200	-52 300	9,0
Suunnitelmapoistot	-1 412 234	-1 463 000	-1 378 800	84 200	-5,8
Vyörytykset	-64 124	-69 400	-69 400	0	0,0
Netto	-1 410 234	-2 112 300	-2 080 400	31 900	-1,5

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

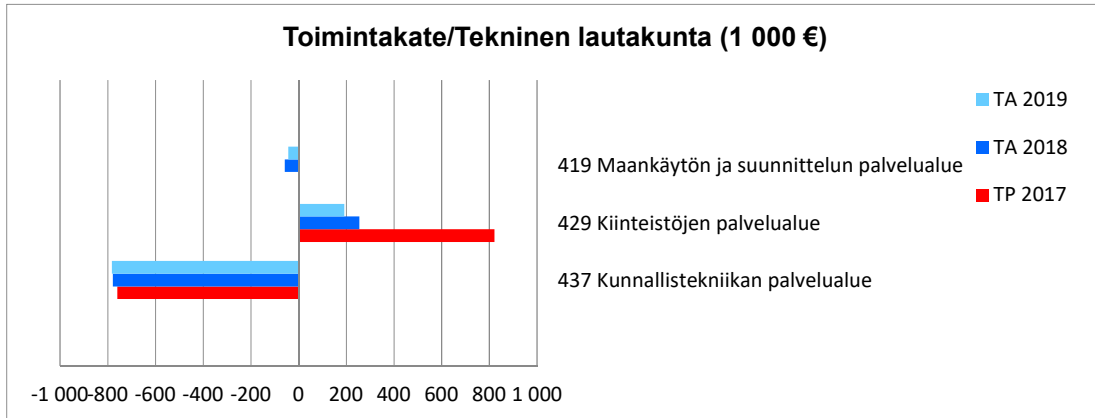
- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautekunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Tuloslaskelma, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Myyntituotot	930 593	928 300	787 800	-140 500	-15,1
Maksutuotot	26 627	15 000	15 000	0	0,0
Tuet ja avustukset	1 407	2 000	1 000	-1 000	-50,0
Vuokratuotot	2 989 087	2 950 400	2 970 400	20 000	0,7
Muut toimintatuotot	193 355	115 000	144 700	29 700	25,8
Toimintatuotot	4 141 069	4 010 700	3 918 900	-91 800	-2,3
Valmistus omaan käyttöön	56 024	50 000	47 600	-2 400	-4,8
Palkat ja palkkiot	-844 901	-965 000	-947 900	17 100	-1,8
Henkilösivukulut	-298 686	-392 100	-325 500	66 600	-17,0
Henkilöstökulut yhteensä	-1 143 587	-1 357 100	-1 273 400	83 700	-6,2
Palvelujen ostot	-1 202 075	-1 550 900	-1 492 500	58 400	-3,8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 454 133	-1 394 100	-1 506 900	-112 800	8,1
Avustukset	-60 028	-60 000	-60 000	0	0,0
Vuokrakulut	-262 303	-270 500	-257 400	13 100	-4,8
Muut toimintakulut	-8 843	-8 000	-8 500	-500	6,3
Toimintakulut	-4 130 969	-4 640 600	-4 598 700	41 900	-0,9
Toimintakate	66 124	-579 900	-632 200	-52 300	9,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 412 234	-1 463 000	-1 378 800	84 200	-5,8
Vyörytykset	-64 124	-69 400	-69 400	0	0,0
Ylijäämä / Alijäämä	-1 410 234	-2 112 300	-2 080 400	31 900	-1,5

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Suunnitelmakaudella Sairaalapulun henkilöstö siirtyy peruskorjattuun säätötorin kiinteistöön. Tukipalvelujen käytössä pyritään vähentämään hallintokuntien rajoja, mihin auttaa yhteisiin tiloihin siirtyminen. Digitaalisia välineitä tullaan hyödyntämään entistä enemmän.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja
Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	460 907	420 000	429 300	9 300	2,2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Toimintamenot	-457 318	-477 700	-471 700	6 000	-1,3
Toimintakate	3 589	-57 700	-42 400	15 300	-26,5
Suunnitelmapoistot	-24 456	-27 400	-27 400	-27 400	0,0
Vyörytykset	-8 873	-8 600	-8 600	-8 600	0,0
Netto	-29 740	-93 700	-78 400	-20 700	-16,3

Toiminta-ajatus

Maankäytön ja suunnittelun tulosalue vastaa maankäytön suunnittelusta, mittauksesta ja paikkatiedon hallinnasta, asemakaava-alueiden kiinteistömuodostuksesta, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Maankäytön tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja painopiste on keskustan alueen suunnittelussa, jolla edistetään asemanseudun kehittämistä ja monipuolista asuinrakentamista. Tärkeimmät maanhankinnat tulevien vuosien teollisuus- ja asuinrakentamiseen on saatu toteutetuksi lisvedellä ja Onnelan alueella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	33	33	33	
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	472	460	382 (1)	
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	144	148	146	
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	0	1	2	
Valmistuneet asemakaavat	kpl	2	5	4	-20,0
Hyväksytyt kaavat	Pinta-ala, ha	4	48	30	
Kiinteistömuodostuksia	kpl	5	20	15	-25,0
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	110/319	110/319	110/319	
Kutsutaksireittejä	kpl	7	6	6	0,0

1) Metsäpinta-alat tarkistettu.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Suunnitelmakauden uusia suurimpia asemakaavahankkeita ovat Käpylän asuinalueen asemakaava ja lisveden teollisuusalueen asemakaava, jotka pyritään viemään vuoden 2019 aikana päätökseen. Onnelan uuden asuinalueen suunnittelu ja Suonteen alueen rantayleiskaavoitus aloitetaan vuoden 2019 aikana.

Asumisen ja elinympäristön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite
Asemakaavatoissa selvitetään eri asumismuotojen soveltuvuus kulloiseenkin kohteeseen. Uusia alueita suunnitellaan asumiskyselyn tulokset huomioiden. Rantayleiskaavatoissa selvitetään vakituiseen asumisen sijoittumisen mahdollisuudet rantavyöhykkeillä. Kevyen liikenteen edellytysten parantaminen kaavoituksen yhteydessä.	Keskustan alueen asemakaavojen päivitys, Onnelan alueen suunnittelu, Suonteen rantayleiskaava.	Keskustan asuinrakentamisen vauhdittaminen. Vakituiseen asumiseen soveltuvien rantojen rakentamisen edistäminen. Asuntojen kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen edistäminen.

Savon yrittäjämönteisin kaupunki

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite
Turvataan riittävä yritystonttitarjonta kaavoittamalla uutta teollisuusaluetta ja parantamalla nykyisten tonttien käytettävyyttä tarvittaessa kaavamuutoksien.	lisveden uusi teollisuus-alue. Lentokentän alueen asemakaavamuutokset.	Nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantaminen ja uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue

Talous, €	TP 2017	TP 2018	TA 2019	Muutos € TP 2018 - TA 2019	Muutos % TP 2018 - TA 2019
Toimintatulot	3 176 418	3 167 500	3 063 600	-103 900	-3,3
Valmistus omaan käyttöön	19 400	15 000	11 000	-4 000	-26,7
Toimintamenot	-2 374 373	-2 926 600	-2 881 800	44 800	-1,5
Toimintakate	821 445	255 900	192 800	-63 100	-24,7
Suunnitelmapoistot	-764 008	-705 300	-695 300	10 000	-1,4
Vyörytykset	-35 512	-47 000	-47 000	0	0,0
Netto	21 925	-496 400	-549 500	-53 100	10,7

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisedullisesti omiin kiinteistöihin, sekä huoltosopimuksella hoidettaviin ulkopuolisiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tilapalvelun tavoitteena suunnitelmakaudella on asumisen ja elinympäristön kehittäminen. Käytöstä poistettuja kiinteistöjä puretaan. Kiinteistöjen purku aiheuttaa huomattavia lisäkuluja, mutta samalla mahdollistaa tonttien uudelleen rakentamisen keskeisille paikoille Suonenjoen katukuvassa. Purettavien kiinteistöjen määräraha vuodelle 2019 on 280.000 euroa.

Iisveden koulun perusparannus valmistui 2017 kesällä, uusitun koulun takuu-aika päättyy kesällä 2019. Takuutarkastus pidetään keväällä 2019, samalla tarkastellaan maalämmön toimintaa. Vanha Kaatron koulu puretaan 2019. Futurian vesikaton korjauksia jatketaan. Uimahallin ja liikuntasalin suunnittelu valmistuu keväällä 2019 ja urakkakilpailu pidetään kesällä 2019. Rakentaminen pyritään aloittamaan 2019 kesällä ja valmiina rakennus olisi 2020 vuoden lopussa. Suunnitelmakaudella pyritään löytämään uusia käyttötarkoituksia kiinteistöihin joiden käyttöaste on pieni ja jotka vaativat pikaista peruskorjausta. Suunnitelmakauden lopulla pyritään aloittamaan kirjaston katon ja julkisivun peruskorjaus.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	274 542	277 000	274 000	-1,1
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	36 963	36 963	36 963	0,0
	m ³	148 508	146 508	146 508	0,0
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	27 184	26 934	26 058	-3,3
	m ³	129 009	128 034	125 000	-2,4

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Asumisen ja elinympäistön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Kiinteistöjen vähentäminen	Kiinteistöjen kokonaiskerrosala	Tyhjillään olevien kiinteistöjen purku.
		Asemarakennuksen tulevan käyttötarkoituksen selvittäminen tai myynti vuoden 2019 aikana.
Kiinteistön käyttötarkoituksen muuttaminen	Muutos onnistunut/ ei muutosta	Vanhan lukiokiinteistön käyttö-tarkoituksen selvitys / löytäminen.
		Tilatarveselvityksen jatkaminen yhdessä toimialojen / toimintayksiköiden kanssa v. 2019.
Sisäilmaongelmien vähentäminen	Uusia ilmaantunut/ ongelmia korjattu	Löytää ongelmakohteet ja kohdat hyvissä ajoin.
Kiinteistöjen oikea-aikainen peruskorjaus ja korjaussuunnitelman laadinta.	Korjausvelka kasvaa/ vähenee	Uimahallin ja liikuntahallin suunnittelu ja rakentaminen suunnitelmakaudella.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö
Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue

Talous, €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos € TA 2018 - TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Toimintatulot	503 744	423 200	426 000	2 800	0,7
Valmistus omaan käyttöön	36 624	35 000	36 600	1 600	4,6
Toimintamenot	-1 299 279	-1 236 300	-1 245 200	-8 900	0,7
Toimintakate	-758 910	-778 100	-782 600	-4 500	0,6
Suunnitelmapoistot	-623 770	-730 300	-656 100	74 200	-10,2
Vyörytykset	-19 739	-13 800	-13 800	0	0,0
Netto	-1 402 419	-1 522 200	-1 452 500	69 700	-4,6

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan palvelualue huolehtii kaupungin liikenneväylistä, viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Toteutamme osaltamme kaupungin missiota luomalla sujuvan ja aktiivisen arjen edellytyksiä ja viihtyisää elinympäristöä. Tuloksen teossamme asiakasnäkökulma korostuu: kuuntelemme miten ja missä suonenjokelainen haluaa liikkua ja harrastaa. Tärkeää on myös kuulla missä on korjattavaa. Turvalliset ja kaikkien käytössä olevat ulkoliikuntapaikat ja -reitit antavat omaehtoiselle harrastamiselle hyvät puitteet. Pyrimme toteuttamaan rakentamisen kunnossapidon niin, että liikenneväylät ja harrastupaikat ovat kaikkien saavutettavissa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Toimintaympäristössämme ei odoteta tapahtuvan merkittäviä muutoksia. Päähuomio on kiinnitettävä yhä enemmän uuden rakentamisen sijasta rakenteiden peruskunnostukseen. Peruskunnostuksella parannetaan väylän tai rakenteen laatua, mutta se antaa myös mahdollisuuden kunnossapidon kustannustehokkuuden nostolle. Esimerkkinä sorakatuja päällystäminen.

Arjen toiminnassamme pyrimme kehittämään tapaamme toimia edelleen joutavammaksi ja kuntalaisia paremmin palvelevaksi. Kehitämme palautteenantojärjestelmiä, osallistamismahdollisuuksia ja toimintamme dokumentointia.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,5	65,5	65,5	0,0
Kevyen liikenteen väylät 31.12.	km	13,6	13,6	13,6	0,0
Päällystettyjä katuja	km	34,0	34,0	34,6	1,8
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	13,6	13,6	13,6	0,0
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	62%	66%	65%	-1,5
Kaluston korjaus omana työnä	euro	17 807	13 000	14 000	7,7
Kaluston korjaus ulkopuolisella	euro	23 958	28 000	28 000	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Asumisen ja elinympäristön kehittäminen

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite
Liikenneväylät ovat turvallisia.	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Nolla liikenneväylien kunnosta tai kunnossapidosta johtuvaa onnettomuutta.
	Liikenneturvallisuus-suunnitelman toteuttaminen	Tehdään suunnitelman mukaiset vuodelle 2019 suunnitellut turvallisuuden parantamistoimenpiteet.
Yleiset leikkikentät ovat kunnossa; turvallisia ja käyttäjiä palvelevia.	Oma valvonta = dokumentoidut tarkastuskierrokset	Sähköinen huoltokirja aktiivisessa käytössä. Tarkastukset tehty.
Ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Ollaan valmiita kehittämään uusien lajien harrastusmahdollisuuksia	Kysely harrastemahdollisuuksista toteutettu
	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Nolla tapaturmaa, joiden syynä on ulkoliikuntapaikkojen puitteet (rakenteet, kunnossapito).

Savon yrittäjämönteisin kaupunki

Hankinnoissa huomioidaan paikalliset yritykset. Hankintainfoa kaupungin www-sivuille.	Hankinnan tarkastuslista, johon kirjataan tavoitteen mukaiset tarkistukset	Hankinnan suunnittelussa huomioidaan paikallinen tarjonta. Viestitään paikallisille yrittäjille hankinnoista.
---	--	---

Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Työturvallisuus on kunnossa.	Sattuneet työtapaturmat.	Nolla tapaturmaa v. 2019
	RiskiArvi	Tehdään toukokuun loppuun mennessä
	Palautteet kirjataan palautejärjestelmään.	Palautteeseen vastataan ja tehdään kehittämistoimet resurssien rajoissa.
Sähköisten tunti- ja konekirjausten käyttöönotto	Hankittu kirjausjärjestelmä	Kirjausjärjestelmä otettu käyttöön.

KONSERNIYHTIÖT

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät. Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti. Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijan tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2019

Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina
Käyttöaste pysyy yli 97 %.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos% TP 2017 -TA 2018	Muutos% TA 2018 - TA 2019
Liikevaihto	€ / vuosi	2 456 070	2 637 114	2 671 870	7,4	1,3
Liikevoitto	€ / vuosi	278 096	248 105	248 000	-10,8	0,0
Tulos	€ / vuosi	14,62	0	0	0,0	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	116 103	88 273	64 800	-24,0	-26,6
Huoneistojen lukumäärä	kpl	396	396	396	0,0	0,0
Hakijämäärä 30.9.	taloutta	183	186	211	1,6	13,4
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,05	9,22	9,34	1,9	1,3
Keskivuokra alle 20 000 asukkaan kunnissa vuoden 3. neljännes, ARA ja vapaarahoitteiset	€/m ² /kk	9,83	9,93		1,0	-100,0
Lainat kaupungilta	€	69 752	-	-	-100,0	
Takaukset kaupungilta	€	9 357 034	8 837 615	8 062 073	-5,6	-8,8

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Tavoitteet vuodelle 2019

Asiakkaille toimitetun talousveden laatu ja jakelu säilyy hyvänä.
Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti.
Määritellään huleveden viemäröinnin korvauksen periaatteet kiinteistöjen ja kunnan välillä sekä tarkistetaan vesitaksan ajanmukaisuus.
Jatketaan Viipperonharjun pohjavesialueen tutkimuksia.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vesihuollon toimintaympäristössä ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos % TA 2018 - TA 2019
Liikevaihto	€ / vuosi	1 953 873	2 094 200	2 039 000	-2,6
Liikevoitto	€ / vuosi	-298 830	131 398	114 500	-12,9
Tulos	€ / vuosi	-372 560	16 498	-19 800	-220,0
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	564	560	565	0,9
Laskutetun veden määrä	1 000 m ³	541	540	545	0,9
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,26	1,30	1,30	0,0
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	645	590	645	9,3
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	2,44	2,51	2,51	0,0
Lainat kaupungilta	€ / vuosi	4 707 430	4 707 430	4 707 430	0,0
Takaukset kaupungilta	€ / vuosi	8 562 500	8 062 500	7 562 500	-6,2

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankkeet ryhmitellään toimielimittäin.

Investointiosassa esitetään investointihankkeen kokonaiskustannusarvio, jonka valtuusto on hyväksynyt taloussuunnitelmassa tai erillisellä päätöksellä. Investointiosa sisältää hanke- tai hankeryhmäkohtaiset poistoajat sekä tiedon hankkeen luonteesta perusteluineen.

Investointiosaan arvioidaan talousarviovuonna tarvittava määräraha. Lisäksi esitetään edellisenä tai edellisinä vuosina hankkeeseen käytetty määräraha ja suunnitelmavuosille arvioitu käyttötarve. Investointiosassa käsitellään aktivoitavat hankintamenot.

Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille.

Investointitoiminnan tuloarvioina talousarviossa esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointeihin.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat bruttomääriltään sitovia.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa 1.1.2007 alkaen. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja yli 10.000 euron hankinnat aktivoidaan. Aikaisempaa tärkeämpää on määritellä, onko kyse aidosti perusparannusmenosta vai korjausmenosta, joka vähennetään vuosikuluna.

INVESTOINNIT
Investointiohjelma 2019 - 2021

HANKERYHMÄ		TA 2019	TS 2020	TS 2021
Maa-alueet	Hankinnat	150 000	100 000	100 000
Yhteensä	Omaisuu den myynti	50 000	50 000	50 000
Osakkeet ja osuudet		100 000	50 000	50 000
Yhteensä		25 000	0	0
Valokuituverkko	Hankinnat	50 000	50 000	50 000
Yhteensä				
Muut pitkävaikutteiset menot	Hankinnat	0	0	0
Yhteensä				
Talonrakennus	Hankinnat	5 650 000	8 550 000	2 190 000
Yhteensä	Rahoitusosuus	100 000	600 000	300 000
Yhteensä		5 550 000	7 950 000	1 890 000
Ulkoalueet	Hankinnat	410 000	615 000	1 025 000
Yhteensä		10 000	0	0
Yhteensä		420 000	615 000	1 025 000
Irtain omaisuus	Hankinnat	285 000	135 000	115 000
Yhteensä		0	0	0
Yhteensä		285 000	135 000	115 000
Investoinnit yhteensä				
Investoinnit yhteensä, netto	Hankinnat	6 570 000	9 450 000	3 480 000
	Myynti ja rahoitusosuudet	160 000	650 000	350 000
		6 410 000	8 800 000	3 130 000

INVESTOINNIT

Investointiohjelma 2019 - 2021

Työkohde / Toimiala	Tase-tili	Poisto-aika	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019		TS 2020		TS 2021		Investointihankkeen perustelut
						€	€	€	€	€	€	
KAUPUNGINHALLITUS												
091101 Maa-alueet												
	menot			755 436	300 000	350 000	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000	Teollisuus- ja asuntorakentamisen maa-
	tulot		ei poistoa	5 394	50 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	alueiden hankintaan.
netto			750 042	250 000	200 000	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
091104 Osakkeet ja osuudet												
	menot		ei poistoa	6 925	75 000	25 000	25 000	0	0	0	0	
	tulot					0						
netto			6 925	75 000	25 000	25 000	0	0	0	0	0	
091107 Valokuituverkon laajentaminen												
	menot	1130	20 %	81 769	100 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	Harkinnanvaraista rakentamista keskustan
	tulot			0		0						alueella.
netto			81 769	100 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
Irtain omaisuus												
091105 Tietotekniikka investoinnit												Tietoliikenne -ja julkaisujärjestelmien
	1170	40 %	63 000	35 000	150 000	80 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	päivittäminen. Levytila ja
	1170	40 %	0	30 000	80 000	20 000	40 000	20 000	40 000	20 000	20 000	ohjelmistopäivitykset.
091106 Ruoka -ja puhtaanapalvelut/ irtain omaisuus												Ruoka -ja siivouspalveluiden koneet ja
097701/ 091115 Kirjasto/ irtain omaisuus, järjestelmämuutos			9 428	15 000	0	0	0	0	0	0	0	kalusto
Irtain omaisuus yhteensä												
	menot			72 428	80 000	230 000	100 000	75 000	55 000	55 000	55 000	
	tulot					0						
netto			72 428	80 000	230 000	100 000	75 000	55 000	55 000	55 000	55 000	
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ												
	menot			916 558	555 000	755 000	325 000	225 000	205 000	205 000	205 000	
	tulot			5 394	50 000	150 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
netto			911 164	505 000	605 000	275 000	175 000	155 000	155 000	155 000	155 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika v. / %	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
								€	€	

SOSIAALILAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

Sosiaalipalvelut/ irtain omaisuus			19 634	0	70 000	30 000	20 000	20 000		
-----------------------------------	--	--	--------	---	--------	--------	--------	--------	--	--

menot			19 634	0	70 000	30 000	20 000	20 000		Sosiaalipalveluiden irtain omaisuus ja kalustohankinnat.
tulot					0					
netto			19 634	0	70 000	30 000	20 000	20 000		

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

Koulutuspalvelut/ irtain omaisuus				25 000	90 000	50 000	20 000	20 000		Koulutuspalveluiden irtain omaisuus ja kalustohankinnat. ICT-laitteet ja -koneet sekä kosketusnäytöt päiväkoteihin.
-----------------------------------	--	--	--	--------	--------	--------	--------	--------	--	---

menot			0	25 000	90 000	50 000	20 000	20 000		
tulot					0					
netto			0	25 000	90 000	50 000	20 000	20 000		

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika v./%	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
								€	€	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Talonrakennus

924 Hallinto- ja laitosrakennukset

092534 Sisäilmakorjaukset	1115	30 v	0	40 000	70 000	10 000	30 000	30 000		Kohdentamaton määräraha mahdollisten sisäilmaongelmien tutkintaan ja korjaukseen.
092531 Keskuskeittiön sähkövaravoimala	1115	30 v	0	65 000	80 000		40 000	40 000		Keskuskeittiön varavoima ja koneen hankinta. (varautumissuunnitelma).
Valvomon ja ohjelmien uusiminen			0		90 000	20 000	30 000	40 000		
092509 Veljeskoti	1115	30 v	0		30 000	30 000				Veljeskoti käytävät jäähdytys
092502 Vanhainkoti-palvelukeskus	1115	30v		48 000	50 000	30 000		20 000		v. 2019 käytävät jäähdytys, v. 2021 peruskorjaus suunnittelu.
092535 Lintharjun yläkoulu	1115	30v		50 000	500 000	300 000	200 000			Korjaussuunnittelu ja korjaus
Joenrannankoti	1115	30 v			30 000	30 000				Lääkkeenjako huoneen kunnostaminen toimistoiksi.
092511 Kirjasto	1115	30v			340 000		40 000	300 000		Vesikaton suunnittelu ja kunnostaminen. Julkisivurappaus.
092523 Paloasema	1115	30v			20 000	20 000				Ovien sähköistys
Hallinto -ja laitosrakennukset TP2017 ja TA 2018 yhteensä			1 620 948 38 554 1 582 394	30 000 0 30 000	0					TP 2017 ja TA 2018 niistä osin kuin eivät jatku 2019.
menot										
tulot										
netto										

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	€	€	

926 Tehdas- ja tuotantorakennukset

093001 Muu teollisuusrakentaminen	1120	30 v		30 000	90 000	30 000	30 000	30 000	Varaus vuokratilojen muutoksille.
--	------	------	--	--------	--------	--------	--------	--------	-----------------------------------

093006 Porrastehdas	1120	30 v			250 000	250 000			Varaudutaan laajennukseen.
----------------------------	------	------	--	--	---------	---------	--	--	----------------------------

Tehdas- ja tuotantorakennukset TP2017 ja TA 2018

0930087 Teollisuushallien suunnittelu				100 000					TP 2017 ja TA 2018 niistä osin kuin eivät jatku 2019.
menot			0	100 000					
tulot			0	0					
netto			0	100 000	0				

927 Muut rakennukset

093501 Futuria	1123	30 v		130 000	410 000	350 000	30 000	30 000	Päärakennuksen vesikatto v. 2019. Muutoskorjaukset vuokra -ja tuotekehitystiltoissa
-----------------------	------	------	--	---------	---------	---------	--------	--------	--

093506 Asemarakennus	1123	30 v			430 000	80 000	150 000	200 000	Vesikatto v. 2019. Lämmitysjärjestelmän ja vesijohtojen uusiminen v. 2020. Rakennustekniset korjaukset v. 2021.
-----------------------------	------	------	--	--	---------	--------	---------	---------	--

093510 Monitoimihalli	1123	30 v							Suunnittelu ja rakentaminen.
menot			18 022	300 000	14 000 000	4 500 000	8 000 000	1 500 000	
tulot					1 000 000	100 000	600 000	300 000	
netto			18 022	300 000	13 000 000	4 400 000	7 400 000	1 200 000	

Muut rakennukset TP2017 ja TA 2018 yhteensä

menot			178 793	105 000					TP 2017 ja TA 2018 niistä osin kuin eivät jatku 2019.
tulot			85 406	73 500					
netto			93 387	31 500	0				

Talonrakennus yhteensä

menot			1 817 763	898 000	16 390 000	5 650 000	8 550 000	2 190 000	
tulot			123 960	73 500	1 000 000	100 000	600 000	300 000	
netto			1 693 802	824 500	15 390 000	5 550 000	7 950 000	1 890 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	Investointihankkeen perustelut	
								TS 2021	
		v. / %	€	€	€	€	€	€	€

Ulkoalueet
940 Liikenneväylät

094029 Katujen ja alueiden suunnittelu	1130	20 %	10 478	15 000	36 000	12 000	12 000	12 000	Koulukatu, Kaatronkatu (Purola, Rantakatu, Pihlajakatu, Harjakankaantien muutossuunnittelu)
094001 Katujen kestopäällystys	1130	20 %	59 748	80 000	240 000	80 000	80 000	80 000	Korjauskohteet ja murskepinontaisten katujen päällystys. Kohteet määritellään päällystysohjelmassa.
094003 Liikenneturvallisuutta ja saavutettavuutta parantavat pienkohteet	1130	20%	13 978	45 000	135 000	45 000	45 000	45 000	Saarekkeita ym. Liikenneturvallisuutta lisääviä parannuksia työohjelmassa määriteltäviin kohteisiin.
094004 Katuvalaistuksen täydentäminen	1130	20%		20 000	65 000	25 000	20 000	20 000	Heikkokuntoisen valaistuksen uusimista sekä valaistusverkon täydennyksiä.
Purolan sillan kunnostus	1130	20%		0	50 000			50 000	
094045 Koulukadun ja Kaatronkadun peruskorjaus	1130	20%			200 000	70 000	80 000	50 000	n. 300 m, liittyen vesihuoltoon. Korjattava kokonaan hallihankkeiden aikataulujen mukaan.
094024 Rantakadun peruskorjaus	1130	20%			130 000		130 000		Saneerataan Rantakatu suunnitelman mukaan. Vesihuollon saneeraus samalla.
094006 Pihlajakadun saneeraus	1130	20%			100 000			100 000	Saneerataan Pihlajakatu Savonkadun ja "Tapulin" välillä. Vesihuollon saneeraustarve myös.
094048 Rantakatu - Rautalammin tien puistokäytävä	1130	20%			50 000		50 000		Rakennetaan puistokäytävä Rantakadun mutkasta Kruununsillan kupeeseen.

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika v. / %	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
								€	€	
Lintikonkadun kevyenliikenteenväylä	1130	20%			65 000			65 000		Tehdään Lintikonkadun varteen uutta kevyenliikenteen väylää 720 m.
Raviradankadun kevyenliikenteenväylä	1130	20%			45 000			45 000		Uusi Toripihan halli rakentunut. Liikenne lisääntynyt. Palvelee työkeskuksen asiakkaita.
094000 Hulevesisuunnittelu ja toteutus	1130	20%		30 000	60 000	20 000	20 000	20 000		Hulevesien johtamiseen liittyvät rakennustyöt hulevesisuunnitelman mukaisesti.
Rautalammintien liikenneviheralueiden peruskorjaus	1130	20%			75 000	25 000		50 000		Rautalammintien istutusrakojen peruskorjaus v. 2019. Graniittiset reunakivet ja nurmikoiden uusiminen v. 2021.
Antti Halosenpolun rakentaminen	1130	20%			20 000	20 000				
Uusien alueiden käyttöönnoton valmistelu	1130	20%			200 000		100 000	100 000		Uuden teollisuusalueen kadut. Rakennetaan Viitapuron ja Onnelan alueen kadut katusuunnitelman mukaisesti.
Liikenneväylät TP 2017 ja TA 2018 yhteensä			177 137 0	240 000	0					TP 2017 ja TA 2018 niiltä osin kuin eivät jatku 2019.
menot			177 137	240 000						
tulot										
netto			177 137	240 000						
Liikenneväylät yhteensä			261 341	430 000	1 471 000	297 000	537 000	637 000		
menot			261 341	430 000	1 471 000	297 000	537 000	637 000		
tulot			0	0	0	0	0	0		
netto			261 341	430 000	1 471 000	297 000	537 000	637 000		

Työkohte / Toimiala	Tase-tili	Poisto-aika v. / %	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä		TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
					€	€			€	€	

945 Puistot ja muut yleiset alueet

094521 Tenniskenttien suunnittelu	1130	20%				20 000				20 000	Muutetaan tenniskentät hiekkatekonurmikentäksi. Suunnittelu uuden monitoimiahallin läheisyyteen.
094523 Leikkikentät	1130	20%	10 558	15 000		35 000	13 000	11 000		11 000	Leikkikenttien perusparannuksia.
094515 Torialueen kunnostus	1130	20%				80 000				80 000	Suunnitellaan ja peruskorjataan torialue 2021-2023
094510 Metsolan kenttä / jatkokehittäminen	1130	20%		150 000		100 000		25 000		75 000	Suunnitellaan ja rakennetaan huoltotilat, jotka palvelevat niin hiihtäjiä kuin palloilijoita.
Keskusurheilukentän kunnostus	1130	20%				50 000	35 000	15 000			Uusitaan keskusentän nurmi v. 2019. Ratojen kunnostus v. 2020.
094514 Pienvenerannat	1130	20%				12 000		12 000			Rakennetaan pienveneranta Rantakadulle puistokäytävän rakentamisen yhteydessä.
094530 Senioripolku	1130	20%				40 000				40 000	Rakennetaan senioripolku käyttäjien kannalta keskeiselle paikalle (vanhainkoti, Veljeskoti)
lisveden kuntoilulaitteet	1130	20%				25 000	25 000				Hankitaan lisvedelle kuntoilulaitteet.
094531 Suonenjoen kunnostus	1130	20%		15 000		52 000	25 000	15 000		12 000	Joen kunnostustoimenpiteitä; ruoppaus Petsamossa. Tulopuolella avustus ELY:ltä.
menot						10 000	10 000	15 000		12 000	
tulot						42 000	15 000				
netto											
Maastopyöräreitti Lintharjulle	1130	20%				15 000	15 000				Kehittyvän harrastuksen toimintaedellytysten kehittäminen. Huomioitava myös talvikäyttö.

Työkohde / Toimiala		Tase-tili	Poisto-aika	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma-kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
									€	€	
Kaatron koulun lähiliikuntapaikka		1030	20 %			150 000				150 000	
Puistot ja muut yleiset alueet TP 2017 ja TA 2018 yhteensä											
menot				15 024	105 000						TP 2017 ja TA 2018 niiltä osin kuin eivät jatku 2019.
tulot											
netto				15 024	105 000	0					
Puistot ja muut yleiset alueet yhteensä											
menot				25 582	285 000	579 000	113 000	78 000		388 000	
tulot				0	0	10 000	10 000	0			
netto				25 582	285 000	569 000	103 000	78 000		388 000	
Ulkalueet yhteensä											
menot				286 924	715 000	2 050 000	410 000	615 000		1 025 000	
tulot				0	0	10 000	10 000	0		0	
netto				286 924	715 000	2 040 000	400 000	615 000		1 025 000	
Irtain omaisuus											
97101 Pakettiauton vaihto		1160	25 %		20 000	65 000	25 000	20 000	20 000	Vaihdetaan umpipakettiauto uudempaan.	
Ruohonleikkuri urheilunurmille		1170	25 %			20 000	20 000			Urheilunurmille koneen hankinta. Vanhaa konetta (Ransomes vm. -90) ei voi enää korjata.	
097117 Kiinteistöhoitoautojen hankinta		1160	25 %		40 000	40 000	40 000				
Kuorma-auton alusterä		1170	25 %			20 000	20 000			Parannetaan talvikunnossapidon laatua.	
Muut irtaimen investoinnit TP 2017 ja TA 2018 yhteensä											
menot				119 104	10 000						TP 2017 ja TA 2018 niiltä osin kuin eivät jatku 2019.
tulot				0							
netto				119 104	10 000	0					

Työkohte / Toimiala	Tase-tili	Poisto-aika v. / %	TP 2017	TA 2018	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2019	TS 2020	TS 2021		Investointihankkeen perustelut
								€	€	

Irtain omaisuus yhteensä

menot			119 104	70 000	145 000	105 000	20 000		20 000	
tulot			0		0	0	0		0	
netto			119 104	70 000	145 000	105 000	20 000		20 000	

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

menot			2 223 790	1 683 000	18 585 000	6 165 000	9 185 000		3 235 000	
tulot			123 960	73 500	1 010 000	110 000	600 000		300 000	
netto			2 099 830	1 609 500	17 575 000	6 055 000	8 585 000		2 935 000	

SUONENJOEN KAUPUNKI YHTEENSÄ

menot			3 159 982	2 263 000	19 500 000	6 570 000	9 450 000		3 480 000	
tulot			129 354	123 500	1 160 000	160 000	650 000		350 000	
netto			3 030 628	2 139 500	18 340 000	6 410 000	8 800 000		3 130 000	

TUOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuloslaskelmakaavassa tuotto- ja kululajeittain. Tuloslaskelma laaditaan annetun tuloslaskelmakaavan mukaisena riippumatta siitä, miten kunta on toimintansa organisoinut. Toiminnan tuottojen ja kulujen jaottelu tehtävitäin ja hankkeittain voidaan esittää talousarvion toteutumisvertailussa, joka kuntalain 113 pykälän mukaan kuuluu laatia tilinpäätökseen.

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksetettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

TOIMINTAKATE

Kaupunginhallitus on 27.8.2018 § 139 hyväksynyt toimialoille talousarvioraamit vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019 - 2021 taloussuunnitelman laadintaa varten. Kaupunginhallituksen asettamien raamien lähtökohtana oli, että toimintakate on -45,1 milj. euroa. Lautakuntavaiheen jälkeen vertailukelpoinen toimintakate oli -46,0 milj. euroa. Toimintakate talousarviossa vuodelle 2019 on -47,0 milj. euroa, +2,3 % ja 1,0 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2018 määrärahamuutettu talousarvio.

Toimintatuotot ja –kulut

Toimintatuottojen ja kulujen muutokset käyvät ilmi laskelmista sekä käyttötalouden lautakuntakohtaisista taulukoista.

Verotulot

Talousarvion verotulot perustuvat Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon tietoihin, jossa kunnallisveroprosentti vuodelle 2019 on 21,75 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,05 %. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti on 0,70 %. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti on 1,25 %.

Valtionosuudet

Peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntö uudistui vuoden 2015 alusta alkaen. Valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu ikärakenteen, sairastavuuden ja muiden laskennallisten kustannusten määräytymistekijöiden perusteella. Peruspalvelujen alustava valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 % (+0,03 %-yks.) ja kuntien omara-

hoitusosuus on 3.524 euroa/asukas.

Vuodesta 2015 alkaen valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus on tehty joka vuosi. Kustannustenjaon tarkistuksessa valtionosuuden perusteena käytettävät kustannukset tasataan koko maan tasolla yhtä suuriksi kuin kuntien yhteenlasketut todelliset kustannukset samana vuonna ovat olleet. Ennakkolaskelman mukaan kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 8 375 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 458 milj. euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet vähenevät -83 milj. euroa (-1,0 %, 15 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

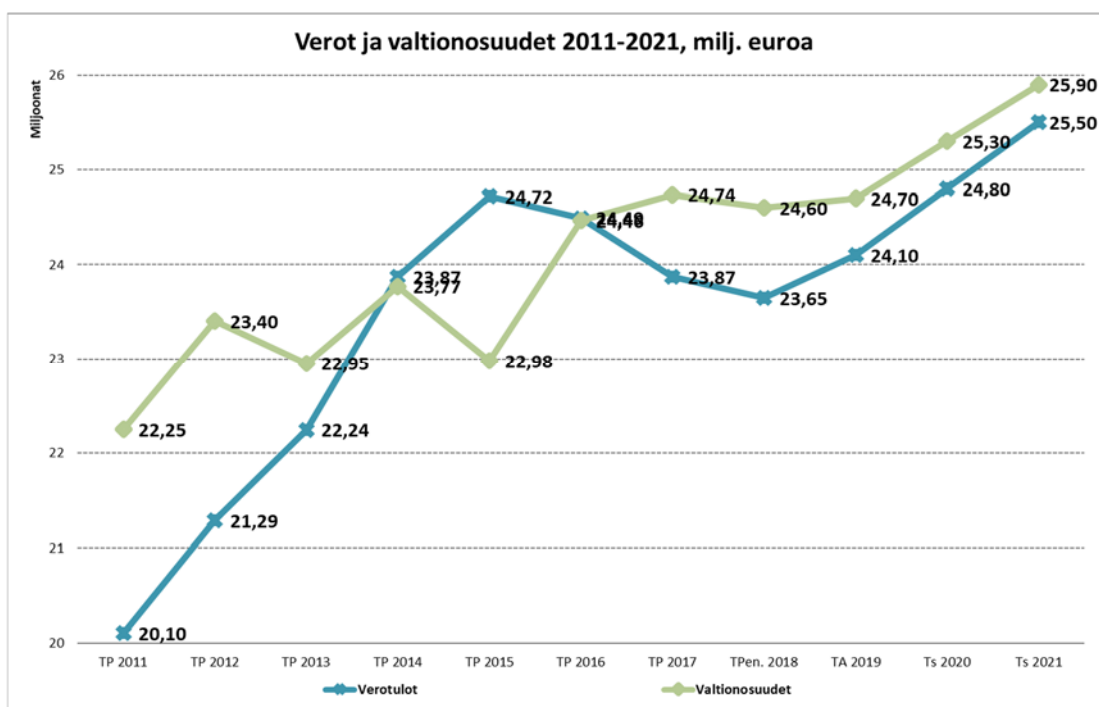
Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €). Kilpailukyky sopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as).

Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijääditysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016-2019 koskevista indeksijäädityksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ilman päätöstä indeksikorotusten jäädättämisestä.

Kilpailukyky sopimuksen takia valtionosuutta vähennetään kahteen kertaan -59 miljoonan euron osalta vuonna 2019. Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostamiseen liittyvä valtionosuusvähennys kohoaa -85 miljoonaan euroon vuonna 2019. Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 30 miljoonaa euroa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän rahoitusta varten. Tarkempaa tietoa siitä, miten digitalisaation kannustinrahoitus kunnille myönnetään, ei vielä ole.

Suonenjoen kaupungin valtionosuudet tulevat kasvamaan ainoastaan noin +0,3 milj. euroa (+0,4 %) vuoden 2018 arvioidusta valtionosuuksien tasosta. Arvio pitää sisällään noin +0,2 milj. euroa tulevaa valtionosuuksien kasvua johtuen kansalaisopiston toiminta-alueen laajentumisesta.

Alla oleva kaavio kuvaa Suonenjoen kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä vuosina 2011-2017 ja arviot vuosille 2018-2021.

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotoissa ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä saadut korkotuotot suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna. Muihin rahoitustuottoihin sisällytetään lisäksi verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot, viivästyskorot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden myyntivoitot.

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaista lainoista maksetut korot. Muita rahoituskuluja ovat mm. verotilityskorot, viivästyskorot, takaus- ja luottotappioproviosiot samoin kuin muut koron lisäksi rahoituslainasta johtuvat kulut, kuten esim. kurssitappiot sekä lainasaamisiin ja rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden muiden sellaisten rahoitusvarojen arvonalentumiset. Lainasaamisista aiheutuneet luottotappiot ovat myös muihin rahoituskuluihin sisältyviä arvonalentumisia.

VUOSIKATE, POISTOT JA TILIKAUDEN TULOS

Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate on talousarviossa 1,9 milj. euroa vuonna 2019 ja se ei kata arvioitua poistotasoa. Käyttöomaisuuden hankintahinnoista lasketut poistot on arvioitu 2,5 milj. euroon. Vuosikate ei riitä kattamaan vuoden 2019 lainojen lyhennyksiä eikä arvioitua investointitasoa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista, joita on tullut noudattaa tilivuodesta 2013 alkaen. Ohjeessa suositellaan otettavaksi käyttöön poistoaikojen alarajat, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Suonenjoen kaupungin hyödykekohtainen poistosuunnitelma vahvistetaan vuosittain talousarvion investointiohjelman yhteydessä.

Tilikauden tulos muodostuu vuosikatteen sekä poistojen ja satunnaisten tuottojen/kulujen yhteissummana. Tilikausi 2019 näyttää talousarvion perusteella osoittavan -0,6 milj. euroa alijäämää.

SUONENJOEN KAUPUNKI

Toimintakate toimitelimittään + tulos

Toimielimet	TP 2017	MRM 2018	RAAMI 2019	LTK 2019	TA 2019	Erotus TA18-TA19	Muutos-% TA18-TA19
Vaalit	-12 737	-9 900	-25 000	-25 000	-25 000	-15 100	60,4 %
Tarkastuslautakunta	-18 698	-22 700	-25 000	-25 000	-25 000	-2 300	9,2 %
Elinvoima ja hallinto	-19 968 702	-21 733 700	-21 560 000	-22 256 800	-22 118 900	-385 200	1,7 %
Sosiaalipalvelut	-13 275 669	-13 804 500	-13 880 000	-13 880 700	-13 923 800	-119 300	0,9 %
Koulutuspalvelut	-9 838 321	-9 784 100	-10 200 000	-10 302 800	-10 245 100	-461 000	4,5 %
Tekniset palvelut	66 124	-579 900	-350 000	-615 900	-632 200	-52 300	8,3 %
TOIMINTAKATE	-43 048 003	-45 934 800	-46 040 000	-47 106 200	-46 970 000	-1 035 200	2,2 %
Verotulot	23 870 704	23 750 000	23 950 000	23 950 000	24 100 000	350 000	1,5 %
Valtionosuudet	24 739 436	24 600 000	24 650 000	24 650 000	24 700 000	100 000	0,4 %
Korkotulot	193 169	185 000	180 000	180 000	180 000	-5 000	-2,8 %
Rahoitustulot	632 648	450 000	400 000	400 000	450 000	0	0,0 %
Korkomenot	-583 923	-625 000	-580 000	-580 000	-580 000	45 000	-7,8 %
Rahoitusmenot	-57	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	0	0,0 %
VUOSIKATE	5 803 974	2 415 200	2 550 000	1 483 800	1 870 000	-545 200	-29,2 %
Poistot	-2 404 134	-2 625 000	-2 550 000	-2 550 000	-2 500 000	125 000	-5,0 %
Satunnaiset erät						0	
TULOS	3 399 840	-209 800	0	-1 066 200	-630 000	-420 200	-66,7 %

Suonenjoen kaupunki
Tuloslaskelma, ulkoinen

Tuloslaskelma	TP 2017	TA + LMR 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Muutos % TA18-TA19
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 086 452	1 939 500	1 911 100			-1,5 %
Maksutuotot	2 496 440	2 552 600	2 498 400			-2,1 %
Tuet ja avustukset	1 402 792	1 030 100	617 800			-40,0 %
Muut toimintatuotot	2 465 808	2 362 300	2 382 300			0,8 %
Toimintatuotot yhteensä	8 451 492	7 884 500	7 409 600	7 500 000	7 700 000	-6,0 %
Valmistus omaan käyttöön	56 024	50 000	47 600	50 000	50 000	-4,8 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-16 961 583	-17 939 500	-18 043 700			0,6 %
Palkat ja palkkiot	-13 235 309	-13 793 600	-14 290 400			3,6 %
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-3 121 654	-3 438 200	-3 109 600			-9,6 %
Muut henkilöstösivukulut	-604 620	-707 700	-643 700			-9,0 %
Palvelujen ostot	-29 703 324	-30 939 600	-30 866 200			-0,2 %
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-2 447 924	-2 464 300	-2 602 500			5,6 %
Avustukset	-1 774 556	-1 841 500	-2 258 000			22,6 %
Muut toimintakulut	-668 132	-684 400	-656 800			-4,0 %
Toimintakulut yhteensä	-51 555 519	-53 869 300	-54 427 200	-55 600 000	-56 850 000	1,0 %
Toimintakate	-43 048 003	-45 934 800	-46 970 000	-48 050 000	-49 100 000	2,3 %
Verotulot	23 870 704	23 750 000	24 100 000	24 800 000	25 500 000	1,5 %
Valtionosuudet	24 739 436	24 600 000	24 700 000	25 300 000	25 900 000	0,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	193 169	185 000	180 000	180 000	180 000	-2,7 %
Muut rahoitustuotot	632 648	450 000	450 000	400 000	400 000	0,0 %
Korkokulut	-583 923	-625 000	-580 000	-650 000	-700 000	-7,2 %
Muut rahoituskulut	-57	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	241 837	0	40 000	-80 000	-130 000	#JAKO/0!
Vuosikate	5 803 974	2 415 200	1 870 000	1 970 000	2 170 000	-22,6 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 404 134	-2 625 000	-2 500 000	-2 700 000	-2 900 000	-4,8 %
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Tilikauden tulos	3 399 839	-209 800	-630 000	-730 000	-730 000	-200,3 %
Poistoeron lisäys/ vähennys						
Varausten lisäys/ vähennys						
Rahastojen lisäys/ vähennys						
Tilikauden yli/- / alijäämä	3 399 839	-209 800	-630 000	-730 000	-730 000	-200,3 %
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	16,4	14,6	13,6	13,5	13,5	
Vuosikate / Poistot, %	241,4	92,0	74,8	73,0	74,8	
Vuosikate, euro / asukas	798,79	333,13	263,38	279,43	310,00	
Kertynyt yli / alijäämä Meur	6,86	6,65	6,02	5,29	4,56	
Asukasmäärä vuoden lopussa	7266	7250	7100	7050	7000	

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMAN TARKOITUS JA SÄÄNNÖSTAUSTA

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 110 pykälän 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla tarkoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma.

RAHOITUSLASKELMAN RAKENNE JA KIRJAUSPERUSTE

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytyksien järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla, vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoitustoiminnan nettokassavirtalaskelmassa. Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin.

RAHOITUSLASKELMAN SISÄLTÖ

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelmaan otetaan toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Tulorahoituksen osatekijät on eritelty yksityiskohtaisesti aiemmin tuloslaskelmassa.

Investointien rahavirta

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuskisien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 investointimenot ovat 6,57 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 6,41 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan rahoitusrakenne on tilivuoden aikana muuttunut. Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusiutunut sitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja lyhennetään vuoden aikana. Toteutumisessa erät esitetään bruttomääräisinä.

Lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 27,5 milj. euroa eli noin 3.800 euroa / asukas. Arvioitu kaupungin lainakanta vuoden 2018 lopussa on noin 24,8 milj. euroa eli noin 3.500 euroa / asukas. Lopullista päätöstä talousarviolainan nostosta vuodelle 2018 ei ole tehty. Loppuvuoden maksuvalmius vaikuttaa lopulliseen lainakannan määrään vuonna 2018.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2019 talousarvio perustuu olettamukselle, että uutta lainaa otetaan vuoden aikana 11,0 milj. euroa. Lainoja maksetaan takaisin vuonna 2019 noin 6,2 milj. euroa. Vuosikate on 1,8 milj. euroa, joka ei riitä lainanlyhennyksiin.

Suunnitelmavuosina 2020 - 2021 kaupungin lainakanta kääntyy nousuun. Lainakannan todelliseen kasvuun suunnitelmakaudella vaikuttaa merkittävästi päätös mahdollisesta uimahallin peruskorjauksesta ja liikuntahallin rakentamisesta. Hankkeen alustavaksi kustannusarvioksi on arvioitu kokonaisuudessaan noin 14,0 milj. euroa.

Maksuvalmiuden muutos

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhteen laskeminen osoittaa vaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	TA + LMR 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 803 974	2 415 200	1 870 000	1 970 000	2 170 000
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-47 563				
Tulorahoitus yhteensä	5 756 411	2 415 200	1 870 000	1 970 000	2 170 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 159 982	-2 263 000	-6 570 000	-9 450 000	-3 480 000
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	123 960	73 500	110 000	600 000	300 000
Pysyvien vastaavien					
hyöd.luovutustulot	52 957	50 000	50 000	50 000	50 000
Investoinnit yhteensä	-2 983 064	-2 139 500	-6 410 000	-8 800 000	-3 130 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 773 347	275 700	-4 540 000	-6 830 000	-960 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-21 220	-20 000	0	0	0
Antolainasaamisten vähenn.	72 000	80 000	0	0	0
Antolainauksen muutokset yht.	50 780	60 000	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 000 000	11 000 000	10 000 000	4 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 602 410	-2 700 000	-6 200 000	-2 800 000	-3 200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Lainakannan muutokset yht.	-2 602 410	300 000	4 800 000	7 200 000	1 000 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien					
muutokset	521				
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	29 942				
Korottomien velkojen muutos	-47 333				
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-16 871			0	0
Rahoituksen rahavirta	-2 568 501	360 000	4 800 000	7 200 000	1 000 000
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	204 846	635 700	260 000	370 000	40 000

LIITTEET

**SUONENJOEN KAUPUNKI ON JÄSENEÄ SEURAAVISSA JÄRJESTÖISSÄ JA
YHTEISÖISSÄ JA MAKSAA NIILLE JÄSENMAKSUA:**

Kuopion kauppakamari

Maaseudun kehittämissyhdistys Mansikka ry

Nopeat itäradat neuvottelukunta (Kouvolan kaupunki)

Pohjois-Savon pelastusalan liitto

Pro Ysitie ry

Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry

Sisä-Savon perinneyhdistys ry

Snellman-instituutti ry / Kuopion kesäyliopisto

Suomen Kuntaliitto ry

Suomen Tieyhdistys ry

Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry